

Δόμνα Μιχαηλίδου

Η υφυπουργός Εργασίας
και Κοινωνικών Υποθέσεων
μιλάει στην Α.Υ.

Του Βασίλη Βενιζέλου

Η Αθήνα της γεύσης

Οι τολμηροί του φθινοπώρου

Της Νενέλας Γεωργελέ

Αντέχει η Αθήνα ένα μεγάλο σεισμό;

Του Τάκη Σκριβάνου

ANTETOKOUNBROS

ACADEMY

ΟΙ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΞΕΚΙΝΗΣΑΝ

1 SEASON 2020 - 2021 SEASON 2020 - 2021 SEASON 2020 - 2021 SEASON 2020 - 2021

ARSHIPS • BASKETBALL TRAININGS • WORKSHOPS • TALKS • SCHOLARSHIPS • BASKETBALL

ONASSIS
FOUNDATION

100 ΑΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΟΡΙΤΣΙΑ
ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΝΟΥΝ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΜΕΣΑ
ΚΑΙ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟ ΓΗΠΕΔΟ ΤΟΥ ΜΠΑΣΚΕΤ.
ΔΗΛΩΣΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΔΩΡΕΑΝ ΣΤΟ
ANTETOKOUNBROSACADEMY.NET

ATHENSvoice

Εκδότης-Διευθυντής

Φώτης Γεωργελές

Σύμβουλος Έκδοσης

Σταυρούλα Παναγιωτάκη

Διευθύντρια Σύνταξης

Αγγελική Μπιρμπίλη

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης

Λουίζα Ναθαναήλ

Art Director

Φώτης Πελιβανίδης

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντσίρμας

Υπεύθυνος Ύλης Τάκης Σκριβάνος

Επιμέλεια Ύλης Δήμητρα Γκρους

Διεύθυνση Web

Δημήτρης Αθανασιάδης

Αρχισυντάκτες

Γιάννης Τσάκαλος,
Έρρικα Ρούσσου

Συντακτική ομάδα:

Ν. Αμανίτης, Μ. Βελέντζας, Ντ. Βλαχοπούλου, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Ν. Γεωργελές, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Α. Γκόρου, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Γ. Δημητρακόπουλος, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζαραβέλα, Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καϊμάκης, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Β. Κορωναίος, Τζ. Μελιτά, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Ελ. Μπεζιριάνογλου, Γ. Νένες, Γ. Πουλιόπουλος, Μ. Νομικός, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Ν. Παπαηλιού, Γ. Παυριανός, Κ. Περρή, Μ. Προβατάς, Ζ. Σφυρή, Σ. Τριανταφύλλου, Ευ. Τσαβδάρη, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Γ. Ψύχας

Γραμματεία Σύνταξης

Γεωργία Σκαμάγκα
info@athensvoice.gr

Υπεύθυνη οδηγού

Δανάη Καμζόλα
avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Μορπούλα Βογιατζόγλου, Sotos Anagnos

Εικονογραφήσεις

cart@athensvoice.gr

Φωτό:

Θανάσης Καρατζάς,
Γιώργος Ζαρζώνης, Τάσος Βρεττός,
Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης,
Βαγγέλης Τάσης, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Πέτρος Νικόλτσος

Advertising Manager

Πένη Κράλιοβιτς

Digital Advertising Director

Εύα Βαγγέλη

Διεύθυνση Direct Market

Δημήτρης Καλαμάρης

Direct Market

Βασίλης Ζαφειρούλης,
Χρήστος Τριανταφυλλίδης

Υποδοχή Διαφήμισης

Νίκη Σκαμάγκα
marketing@athensvoice.gr

Digital Advertorial Coordinator

Έφη Ορφανάκου
efiorfanakou@athensvoice.gr

Digital Traffic Manager

Εύη Ταρνάρη

Διεύθυνση Λογιστηρίου

Έφη Μούρτζη

Λογιστήριο

Ουρανία Μιχάλη, Μαρία Καραχοντζήτη,
Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση

«Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Διανομή:

Free Sunday

Athens Voice S.A.

Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα

Σύνταξη:

210 3617.360, 3617.369
fax: 210 3632.317

Διαφημιστικό:

210 3617.530, fax: 210 3617.310

Athens Voice Radio 102.5:

210 3648. 213

Αγγελίες:

210 3617. 369

Λογιστήριο:

210 3617. 170

www.athensvoice.gr

Αν δεν βρίσκετε την Α.Υ. στα σημεία διανομής,
μπορείτε να επικοινωνήσετε στα τηλέφωνα:
210 3617.360, 210 3617.369

ATHENS!

Κωδικός εντύπου: 7021

ISSN 1790-6164

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν.
Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΕΤΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΕΝΤΥΠΟ

GLAMAZON

ΦΩΤΟ: © RATCHED/NETFLIX

Η Σάρον είναι εδώ

Στα 62 της παραμένει σύμβολο του σεξ, αν και συνιστά στο κοινό που διηγά για εκείνη «να μεγαλώσει επιτέλους»

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Θα βάλεις πάνω σου μια μαϊμού. Τι:

Μια μαϊμού που θα σκαρφαλώνει στον ώμο σου και θα ανεβαίνει στο κεφάλι σου. Με τίποτα. Δεν πρόκειται για fake τσάντα, αλλά για έναν ζωηρό πίθηκο. Η Σάρον Στόουν είχε αντιρρήσεις. Ε, όχι και μαϊμού σε ολόκληρο βασικό ένστικτο. Χάθηκε μια λεοπαρδαλη που είναι επικίνδυνη και σέξι; Αλλά ο Ράιαν Μέρφι επέμενε. Είχε τους λόγους του, άλλωστε.

Είχε έναν ρόλο κομμένο και ραμμένο για τη Σάρον Στόουν. Μια αινιγματική και εξωφρενικά πλούσια κυρία, η οποία –τι άλλο;– είναι η δαιμονική κακότητα αυτοπροσώπως. Αυτός ο χαρακτήρας, λοιπόν, ήθελε τη μαϊμού του.

Αυτή την κακιά υποδύεται η Σάρον Στόουν στη νέα σειρά του Netflix με τίτλο «Ratched», το πρώτο της θεατρικό «Φωλιάς του Κούκου». Συστατικά: σασπένς, τρόμος, δράση, ανατριχίλα και αρρώστια.

Σύμβολο του σεξ έως σήμερα, η Στόουν δεν είχε και τρελές δουλειές από τα 40 έως τα 60. «Αυτό είναι το οικοσύστημα του Χόλιγουντ». Για αυτό

έκανε μόντελινγκ. Η ίδια λέει πως όταν ήταν νέα δεν ήταν καλό μοντέλο, τώρα ξέρει να ποζάρει.

Τριάντα χρόνια πέρασαν από το «Βασικό ένστικτο» και η ηθοποιός με τα υπέροχα κουρέματα, τόσα πολλά κουρέματα σε κοντά μαλλιά δεν έχουν γίνει ποτέ, βλέπει τις μετοχές της να ανεβαίνουν μέρα με τη μέρα. Δεν είναι μόνο το «Ratched», έχει και κάμποσες ταινίες στα σκαριά, από τις οποίες μία αυτοβιογραφική. Πώς αλλάζουν οι καιροί. Άλλαξε και η ίδια μετά από μια σοβαρή περιπέτεια υγείας που είχε πριν 19 χρόνια. Έπαψαν να έχουν σημασία οι ρυτίδες και τα σημεία του κορμιού της που την εννοχλούσαν.

Για φαντάσου, μια γυναίκα 60+ την οποία μάλιστα θεωρούν ακόμα σύμβολο του σεξ. Το λέει και απορεί. «Θέλουν ακόμα να δουν το στήθος μου. Είμαι 62 ετών! Σοβαρά; Μεγαλώστε επιτέλους!»

Αλλά την ίδια ώρα λέει «ορίστε και λίγο στήθος». Μεγαλώσαμε με τη Σάρον Στόουν και αυτή παραμένει αγέραστη, ωριμότερη και ενδιαφέρουσα. Τοτέμ.

ΤΟ ΕΞΟΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα το σχεδιάζει ο Σπύρος Αγγελόπουλος. Ζει μεταξύ Αθήνας και Λος Άντζε- λες Σπούδασε στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών. Είναι δημιουργός φιγούρων θεάτρου σκιών, πυγμαχός, ηθοποιός και καλλιτέχνης καλλυντικού τατουάζ με microblading. Έχει δημι- ουργήσει το δικό του θέατρο σκιών (amusementotium) και δίνει παραστάσεις . Η δουλειά του είναι ένας τεράστιος φόρος τιμής στα αμερικανικά freak shows αλλά και στους Έλληνες λαϊκούς καλλιτέχνες . Συνεργάζεται με την γκαλερί Δύο Χωριά στην Μύκονο.

ATHENS VOICES

ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΤΗΚΑΝ ΔΗΜΟΣΙΩΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

«Από μικρή ονειρευόμουν να γίνω μοντέλο και να ζητάνε από μένα φωτογράφα»

(GR Next Top Model, Δευτέρα βράδυ)

«Μην ξεβγάζετε τα μακαρόνια, ρεεεεε. Δεν θα έχουν άμυλο να κολλήσει η σάλτσα».

(Μήνυμα στο Twitter του Big Brother GR Live)

«Καλέ, αυτός ήταν μεγάλος μπερμπάντης. Φοβάμαι μη σκάσει μύτη και κάνα εξώγαμό του και μας φάει την κληρονομιά».

(Κυρία μιλάει στο κινητό της, Πανεπιστημίου, Παρασκευή μεσημέρι)

«Εγώ τον άντρα τονε θέλω και την Ενάτη του Μπετόβεν να ακούει και να μπορεί να ρίχνει και το τσιμεντάκι του για κανένα μερεμέτι».

(Εξάρχεια, Ριφιφι, Παρασκευή βράδυ)

Ουρά από πλικιωμένους κυρίως, έξω από τον Γερμανό, περιμένουν να μπουν για να πληρώσουν τον λογαριασμό τους, και γκρινιάζουν.

Υπάλληλος: Μην γκρινιάζετε. Να πληρώνετε τους λογαριασμούς του τηλεφώνου από το ίντερνετ αν δεν θέλετε να περιμένετε σε ουρές,....

...Κυρία από την ουρά: Μα τι λέτε τώρα; Να μπουν χάκερς να μου τα κάνουν όλα λίμπα;

(Γερμανός, Κολωνάκι, Τετάρτη μεσημέρι)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ

➔ panikoval500@gmail.com

24 - 30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2020 Α.Υ. 3

DA CARO, 30 ΧΡΟΝΙΑ

Το πιο γνωστό καφέ του Κολωνακίου έχει γενέθλια

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ - Εικονογράφηση: ΠΑΒΛΟΣ ΧΑΜΠΙΔΗΣ

Το Da Capo το διάλεξα «κατ' αρχήν» για τις καρέκλες του, αυτές τις πράσινες, τις παν-άλαφρες, τις παν-άνετες, τις μπαμποudenies. Μου θύμιζαν τα νιάτα μου στο Παρίσι την ένδοξη δεκαετία του '80. Κατέβαινα ένα πρωί από το σπίτι μου κι εκεί στην αρχή της Τσακάλωφ τις εντόπισα παρατεταγμένες γύρω από κάτι μικρά στρογγυλά τραπέζια με χρυσή στεφάνη που σε συνδυασμό με τις πράσινες τέντες από πάνω, όλα αυτά σαν φλασιά με διακτίνισαν κατευθείαν στα καφενεία της Saint Sulpice. Κι έγινε το στέκι μου. Το καφέ της χαράς μου. Οι μπαμποudenies καρέκλες ήταν μόνο ένα από τα πολλά καινούργια και πρωτοποριακά που λάνσαρον οι ιδιοκτήτες του, το ζεύγος Στάθη και Όλγα Χριστοδουλοπούλου, στα χρόνια που ακολούθησαν.

Σήμερα, που κλείνει 30 χρόνια (άνοιξε στις 20 Σεπτεμβρίου του 1990, ημέρα της γιορτής του ιδιοκτήτη του), μπορώ να γράψω δυο λόγια που εξηγούν γιατί το Da Capo έγινε ένα από τα εμβληματικά τοπόσημα όχι απλώς μιας γειτονιάς αλλά μιας πόλης. Πρώτα απ' όλα με τα εγκαίνια του φέρνει νέα ήθη και έθιμα στην κουτούρα του καφέ. Λανσάρει την έννοια του espresso bar και του barista, σερβίρει το πρώτο (δικής του έμπνευσης) freddo εξοστρακίζοντας τον μέχρι τότε δημοφιλή ελληνικό φραπέ, προσφέρει ολόφρεσκα ιταλικά πανίνι με μοτσαρέλα και σολωμό, και φυσικά εγκαινιάζει το self service. Είναι γνωστά σε όλους τα ολόφρεσκα σαντουισάκια του. Δεν τους έχω ρωτήσει ποτέ αλλά νομίζω ότι αναγνωρίζω το θεϊκό ψωμί που φτιάχνει ο φούρνος του Τάκη στο Κουκάκι σε κάθε μπουκιά που αγγίζει τη γλώσσα μου. Μια άλλη λεπτομέρεια που ίσως δεν γνωρίζουν πολλοί είναι ότι τα σάντουιτς φτιάχνονται εκείνη τη στιγμή από μία βέρα Ρωμαία, την τρομερή Ιταλίδα Ντανιέλα. Η Ντανιέλα βρίσκεται πίσω από τον πάγκο καθημερινά μέχρι αργά το μεσημέρι.

Ένα άλλο πράγμα που σε γοητεύει στο Da Capo είναι η φροντίδα που βλέπεις σε κάθε τετραγωνική ίντσα του χώρου. Όλα λάμπουν, όλα είναι φροντισμένα, άψογα εκτελεσμένα ακόμα και τα παρτέρια με τα φυτά γύρω-γύρω (παρτέρια του Δήμου, όχι του Da Capo) φαίνονται τα πιο υγιή, λαμπερά και καλοποτισμένα φυτά της πόλης. Ναι, το έχω δει, φέρνουν κηπουρό κάθε τόσο και τα φροντίζει.

Το Da Capo κλείνει φέτος τα τριάντα και παραμένει στην κορυφή. Γιατί; Γιατί επί τρεις δεκαετίες εφαρμόζει με προσήλωση μπουτσακέντι τους τρεις απαράβατους κανόνες της επιτυχημένης επιχείρησης (κανόνες που μου είχε ορίσει κάποτε η Ράτκα, μια σπάνια γυναίκα της αθηναϊκής εστίασης): Να είσαι καθημερινά παρών στο μαγαζί σου, να μη το επεκτείνεις (ή να το πολλαπλασιάσεις) όση επιτυχία και να έχει και να μη ρίξεις ποτέ την ποιότητα. Στο Da Capo δεν υπάρχει ημέρα που να μη συναντήσεις τον Στάθη για να σου πει μια καλημέρα, ενώ συχνά θα δεις στο ταμείο και την Όλγα τη γυναίκα του, κομψότατη, καλοχτενισμένη, ευγενική και λαμπερή μέσα στα εκτυφλωτικά διαμάντια της. Οι υπάλληλοι του Da Capo, μερικοί εκ των οποίων κλείνουν σχεδόν τρεις δεκαετίες στο μαγαζί, όπως ο Παναγιώτης στο ταμείο (28 χρόνια) ή ο αγαπημένος μου barista Αντώνης Κοκολάκης (22 χρόνια), είναι όλοι τους επαρκείς και γρήγοροι.

Παρά το γεγονός ότι από την πρώτη στιγμή το Da Capo σαν χώρος και σαν στιλ υπηρέτησε έναν ισχυρό συμβολισμό, το τέλος του κολωνακιώτικου συντηρητισμού και την αρχή μιας Νέας Τάξης Πραγμάτων, φιλοξενώντας στις καρέκλες του από πρωθυπουργούς μέχρι αμφιλεγόμενους ιδιοκτήτες ΠΑΕ και επιχειρηματίες, το ίδιο το καφενείο παρέμεινε ουδέτερο και φιλόξενο αγκαλιάζοντας όλους με την ίδια θερμή. Μπορούσες να πιεις τον καφέ σου δίπλα στον Λάκη Γαβαλά και τον Κώστα Σημίτη, δίπλα στον Νίκο Αναστόπουλο και τον Αλέξανδρο Λυκουρέζο. Στις λίγες καρέκλες που έχουν συνυπάρξει κατά καιρούς μοντέλα και επιχειρηματίες, μαϊκίνες της τέχνης και πωλήτριες, λαμπεροί σταρ και αμφιλεγόμενα σάξες στόρι. Σε κανένα σημείο της Αθήνας όσο στο πεζοδρόμιο του Da Capo δεν αποτυπώθηκε με τόση πιστότητα η τρέλα, η άνοδος και η πτώση του lifestyle των 90s και 00s. Ένα μόνο παραμένει ωστόσο σταθερό και αναλλοίωτο: το καπουτσίνο του Da Capo. Χρόνια πολλά!

Da Capo, Τσακάλωφ 1, 2103602497

ATHENS ID

Τα 3 πράγματα που σου αρέσουν περισσότερο στην πόλη; Η ποικιλομορφία, οι συναυλιακές αρένες, τα θερινά σινεμά.

Τα 3 πράγματα που, αν έλειπαν, θα έκαναν την Αθήνα ομορφότερη; Οι εγκαταλειμμένες υποδομές, οι ταγκιές –οι υπογραφές-μουτζούρες, δηλαδή, κάθε κουλού γκραφίτά με ψευδαισθήσεις καλλιτεχνικού μεγαλείου– και, φυσικά, τα σκουπίδια. Θα προσθέσω και ένα τέταρτο αλλιώς θα σκάσω: οι ζαρντινιέρες και τα παγκάκια του σύγχρονου «μεγάλου περιπάτου». Αισθητικά, δεν έχω δει κάτι χειρότερο.

Ποιο είναι το πρώτο πράγμα που θα έκανες, αν ήσουν δήμαρχος για μια μέρα; Μόνο αν μου έβαζαν το μαχαίρι στον λαιμό και δεν θα ήξερα από πού να αρχίσω. Θα φρόντιζα να ελαχιστοποιηθούν οι παγίδες θανάτου για πεζούς (αρτιμελείς και ΑμΕΑ) και οδηγούς και θα φλόμωνα τους κατοίκους στα πολιτιστικά, τα επιμορφωτικά προγράμματα και τα εργαστήρια. Πολιτισμό κι εκπαίδευση μέχρι να σκάσουν. Μπας και σωθούμε λίγο.

Η πρώτη σου δουλειά στην Αθήνα; Διορθώτρια κειμένων στο Metal Hammer το πρωί, σερβιτόρα και DJ στα Εξάρχεια το βράδυ.

Το πρώτο σου διαμέρισμα στην Αθήνα; Γκαρσονιέρα στον τρίτο όροφο πολυκατοικίας στο Χαλάνδρι, κοντά στο τότε σπίτι της μάνας. Πραγματικά λυ-

Η ΑΘΗΝΑ ΤΗΣ

ΤΖΕΗΝ ΣΑΜΠΑΝΙΚΟΥ

Ξεκίνησε ως μοντέλο, αγάπησε παθιασμένα τη rock κι έγινε από τις πρώτες rock DJs της Αθήνας μέχρι που την κέρδισαν τα μηχανοκίνητα και από τότε δεν σήκωσε το πόδι από το γκάζι. Τώρα, ανακαλύπτει το θέατρο ως ηθοποιός. Η δημοσιογράφος, παρουσιάστρια και ραδιοφωνική παραγωγός απαντά για τη σχέση της με την πόλη.

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ - Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

πάμαι τους πρώτους μου γείτονες που τους υποχρέωνα να ακούν metal στη διαπασών – αλλά ποτέ σε ώρες κοινής ψυχίας. Μετά από τόσα χρόνια ζητώ ειλικρινά συγγνώμη.

Πού ζεις τώρα; Στον Άγιο Λευτέρη, στα Κάτω Πατήσια. Το διάλεξε η ζωή και για εμένα και για την οικογένειά μου.

Τι είναι αυτό που κάνει κάποιον Αθηναίο; Η υπομονή απέναντι στο χάσιμο χρόνου.

Πού αλλού θα ήθελες να ζήσεις στην Ελλάδα; Σε ένα κυκλαδίτικο νησί με θέα στη θάλασσα. Παρόλο που γεννήθηκα στην Κέρκυρα. Και, ναι, και στο γραφικό ορεινό χωριό. Κατά βάθος είμαι στρούγκα.

Ποιο είναι το καλύτερο μέρος για να απομονώνεσαι; Το σπίτι μου.

Ποιο είναι το αγαπημένο σου εστιατόριο; Δεν έχω γνώμη, μιας και λόγω οικονομικών έχω περιορίσει στο ελάχιστο τις εξόδους μου. Ωστόσο λατρεύω το ότι μπορώ να βρω φαγητό από πολλές κουζίνες του κόσμου.

Ο μεγαλύτερος αθηναϊκός φόβος σου; Ότι θα πέσω θύμα τροχαίου.

Αγαπημένη σου αθηναϊκή πλατεία; Τα Εξάρχεια – πλέον από αυτοματισμό και ρομαντισμό.

Ο αγαπημένος σου συναυλιακός χώρος; Δεν υπάρχει πια, δυστυχώς, αλλά θα για μένα θα είναι για μια ζωή το αγαπημένο μου: το club ΡΟΔΟΝ, στην οδό Μάρνη.

Ένα επίθετο που χαρακτηρίζει ακριβώς τους Αθηναίους; Δεν είναι επίθετο, είναι φράση: Ότι να 'ναι.

Ένα επίθετο που δεν τους ταιριάζει καθόλου; Χαλαροί.

Ποιο είναι το πρώτο αθηναϊκό στιγμιότυπο που θυμάσαι; Το Μινιόν. Ερχόμασταν οικογενειακώς για ψώνια από τα Τρίκαλα, όπου μεγάλωσα.

Τι σου λείπει από την Αθήνα της παιδικής σου ηλικίας; Το ότι δεν μεγάλωσα στην Αθήνα.

«Αθηναϊκές» λέξεις που δεν υπάρχουν πια; Μπουάτ, ευχαριστώ, παρακαλώ, περάστε.

Ποιος σκηνοθέτης θα ήθελες να γυρίσει μία ταινία για την Αθήνα; Ένας ευφυής δημιουργός, όχι Έλληνας, για να μην έχει τη γνωσιακή και συναισθηματική εμπλοκή, π.χ. ο Τέρι Γκίλιαμ.

Η πιο τυπική αθηναϊκή ταινία; Το

«Τσίου» του Μάκη Παπαδημητράτου.

Αν η Αθήνα ήταν ένα πρόσωπο; Της Ισπανίδας μούσας του Αλμοδόβαρ, Ρόσι ντε Πάλμα: στραβοκυμένο μα τόσο ενδιαφέρον και θελκτικό.

Η καλύτερη θέα στην Αθήνα; Από τον Λυκαβηττό.

Τι θα πρωτοέδειχνες στην πόλη σε έναν ξένο καλεσμένο σου; Τις ιστορικές γειτονιές του κέντρου.

Ποιος μουσικός δικαιούται να γράψει το σάουνττρακ της Αθήνας; Το έχουν ήδη κάνει με τον τρόπο τους ο Τζιμάκος και οι δύο Παύλοι (Σιδηρόπουλος, Φύσσας). Από τους ζωντανούς, όλοι όσοι έχουν μεγαλώσει στα σπλάχνα της και παρόλα αυτά την αγαπούν. Ένας από αυτούς είναι και ο ανιψιός μου ο Αθηνόγεννης με τον Ξένο (Martial Raps). Ενδεικτικό το «Κάτω από τα φώτα της πόλης». Από αυτούς που δεν έχουν μεγαλώσει στην Αθήνα αλλά την έχουν φάει με το κουτάλι από την εφηβεία τους, ο Θοδωρής Μανίκας.

Ο αγαπημένος σου περίπατος; Κλασικά, στα ενδότερα της Πλάκας και γύρω από την Ακρόπολη.

Αγαπημένη διαδρομή με το αυτοκίνητο και τη μηχανή; Όλες μετά τις 9 το βράδυ που κόβει η κίνηση και μέχρι τις 2 το πρωί που βγαίνουν παγανά οι μεθυσμένοι.

Τι σε ζορίζει και τι σε χαλαρώνει στην Αθήνα; Με ζορίζει η αγένεια των κάφρων κατοίκων της, με χαλαρώνει η ανωνυμία της. ●

Τα νούμερα της Εβδομάδας

Του ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

2.500 έγγραφα εμπλέκουν τους τραπεζικούς κολοσσούς JPMorgan Chase, HSBC, Standard Chartered, Deutsche Bank και Bank of New York Mellon σε σκάνδαλο ξεπλύματος βρώμικου χρήματος.

108 διεθνή μέσα ενημέρωσης σε 88 χώρες πραγματοποίησαν σχετική έρευνα για λογαριασμό της Διεθνούς Κοινοπραξίας Ερευνητικών Δημοσιογράφων μετά από χιλιάδες «αναφορές ύποπτης δραστηριότητας» προς το Δίκτυο Καταπολέμησης Οικονομικού Εγκλήματος του αμερικανικού Υπουργείου Οικονομικών, το FinCen, από τράπεζες σε ολόκληρο τον κόσμο.

2 τρισ. δολάρια φαίνεται πως διακινήθηκαν από τους τραπεζικούς κολοσσούς μεταξύ 1999 και 2017. Οι εμπλεκόμενες τράπεζες κατηγορούνται ότι συνέχισαν τη διακίνηση κεφαλαίων για λογαριασμό υπόπτων ως εγκληματιών ακόμη και αφού κατηγορίες είχαν απαγγελθεί εναντίον τους ή είχαν καταδικαστεί για οικονομικά εγκλήματα. Άλλωστε τράπεζες τέτοιου μεγέθους είθισται να κερδίζουν πολύ περισσότερα από τέτοιες συναλλαγές σε σύγκριση με τα πρόστιμα που ενδέχεται να τους επιβληθούν.

51% της συνολικής ζήτησης για ενέργεια στη χώρα καλύφθηκε από ανανεώσιμες πηγές στις 14 Σεπτεμβρίου σύμφωνα με τον ΑΔΜΗΕ, γεγονός που αποτελεί ρεκόρ όλων των εποχών για μια χώρα που μέχρι και πρότινος υποστήριζε αλλά και επένδυε στα ορυκτά καύσιμα.

80% της πράσινης ενέργειας παρήχθη από τις επάρατες ανεμογεννήτριες. Αυτές που δεν θέλουν οι κάτοικοι στα νησιά τους και που υφίστανται σαμποτάζ στα τιμημένα Άγραφα.

150.000 λίρες Αγγλίας «μικτά» είναι ο μισθός του βρετανού πρωθυπουργού Boris Johnson, ποσό που δεν του αρκεί ώστε να πάρει διατροφή για τα 4 από τα 6 παιδιά του ή να προσλάβει μια νταντά, σύμφωνα με σχετικό άρθρο των Times.

275.000 λίρες ήταν ο «μισθός» του προηγούμενως –ως αρθρογράφου της Daily Telegraph– ενώ οι αμοιβές για τις ομιλίες του εκτόξευαν τα εισοδήματά του στις 350.000 λίρες τον χρόνο.

85.000 ευρώ ετησίως είναι ο μισθός του έλληνα πρωθυπουργού. Σε αντίθεση όμως με τον βρετανό ομόλογό του, δεν πληρώνει για τις υπηρεσίες τις οποίες χρησιμοποιεί, όπως π.χ. το ενοίκιο για την Downing Street.

716 εκατ. δολάρια έχασε το Corwn Estate, ένας οργανισμός που διαχειρίζεται το χαρτοφυλάκιο ακινήτων της βασιλίσσας Ελισάβετ και της βρετανικής κυβέρνησης, μετά το απαγορευτικό (lockdown) που επιβλήθηκε εξαιτίας της πανδημίας. Η περιουσία δεν ανήκει προσωπικά στη βασίλισσα, αλλά στο βρετανικό κράτος. Η διοίκηση του Crown Estate αποφάσισε να αναβάλει την καταβολή bonus αλλά και να μειώσει τους μισθούς κατά 20%.

500 εκατ. δολάρια ήταν η προσωπική περιουσία της βασίλισσας, σύμφωνα με εκτίμηση του Forbes το 2019.

6.105.671 επισκέψεις έχει δεχθεί το gov.gr κατά τους 6 πρώτους μήνες της λειτουργίας του. Για τους πολίτες που γαλουχήθηκαν με τις ατέρμονες διαδοχικές ουρές, λογικά πρέπει να είναι το σημαντικότερο έργο της μεταπολίτευσης...

781.414 υπεύθυνοι, 358.419 εξουσιοδοτήσεις και 431.910 δημοτολογικά και ληξιαρχικά πιστοποιητικά έχουν εκδοθεί στο ίδιο διάστημα. Σκεφτείτε μόνο ότι για κάθε ένα από αυτά τα έγγραφα, χρειαζόταν χαρτί, μελάνι αλλά και τουλάχιστον ένας υπάλληλος που θα ασχολούνταν για μερικά λεπτά με το κάθε ένα. Μιλάμε για τη μεγαλύτερη σπατάλη εργατωρών από συστάσεως ελληνικού κράτους.

556.235 πολίτες έχουν εγγραφεί στην άυλη συνταγογράφηση και έχουν εκδοθεί 3.788.421 άυλες συνταγές. Σκεφτείτε πόσες επιπλέον εργατώρες ασφαλισμένων γλιτώσαμε από τις επισκέψεις σε γιατρούς, μόνο και μόνο για να γράψουν τα φάρμακα. Δεν υπολογίζω και το πόσο πιο εύκολος είναι ο έλεγχος της υπερσυνταγογράφησης.

87 ετών ήταν η Ruth Bader Ginsburg, η εμβληματική δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου των ΗΠΑ, η οποία απεβίωσε την Πέμπτη από μεταστατικό καρκίνο του παγκρέατος. Υπήρξε εμβληματική προσωπικότητα, εξαιρετική νομικός, αγωνίστρια για τα δικαιώματα των γυναικών και τις ατομικές ελευθερίες και κυρίως εξέφραζε την παραδοσιακή φιλελεύθερη Αμερική στο Ανώτατο Δικαστήριο. Η εμβληματική φράση της «I dissent» θα μείνει στην ιστορία.

34 εισηγμένες εταιρείες συμμετείχαν στο 15ο ετήσιο roadshow της EXAE στο Λονδίνο και πραγματοποίησαν περισσότερες από 700 συναντήσεις με 150 θεσμικούς επενδυτές. Πόσες εξ αυτών ήταν παραγωγικές και θα φέρουν κάποιο αποτέλεσμα θα το δούμε μόνο εν καιρώ στο ταμπλό του Χρηματιστηρίου.

13% του παγκόσμιου πληθυσμού έχει αγοράσει το 51% των αναμενόμενων δόσεων εμβολίων για τον κορωνοϊό, σύμφωνα με έρευνα της ΜΚΟ Oxfam International.

61% του παγκόσμιου πληθυσμού δεν θα έχει πρόσβαση στο εμβόλιο τουλάχιστον μέχρι το 2022. Στην καλομαθημένη Ελλάδα, πρόσφατη έρευνα της Marc έδειξε ότι 26,9% δεν προτίθεται να εμβολιαστούν.

1% των Ελλήνων, πάντως, διαθέτει αντισώματα σύμφωνα με έρευνα του Πανεπιστημίου Αθηνών.

1 στους 3 Έλληνες που είναι θετικοί στον ιό είναι εντελώς ασυμπτωματικοί, σύμφωνα με την ίδια έρευνα.

11 μέτρα για την αντιμετώπιση της κρίσης που προκαλεί στην οικονομία ο κορωνοϊός «για μια ζωή με ασφάλεια» παρουσίασε στη ΔΕΘ (που δεν έγινε) ο Αλέξης Τσίπρας. Πρόκειται αναμφίβολα για το Programma Thessalonikis version2.0, καθώς περιλαμβάνει προσλήψεις, καταργήσεις φόρων αλλά και ενός είδους σεισάχθεια.

11 δισ. ευρώ κοστολόγησε τα συγκεκριμένα μέτρα ο τέως πρωθυπουργός, ίσος για να είναι ασορτί με τα 11 μέτρα. Υπενθυμίζεται ότι τον Απρίλιο είχε παρουσιάσει το #ΜεnouμεΟρθιοί με 26,3 δισ. ευρώ κόστος. Τότε έλεγε ότι πρέπει να ριζούμε τα χρήματα «εμπροσθοβαρώς» στην οικονομία.

50,62% των συνολικών εξαγωγών αυτοκινητών της Τουρκίας απορροφούν 5 ευρωπαϊκές χώρες, γεγονός που μαζί με άλλα τέτοια εμπορικά στοιχεία εξηγούν τους «δισταγμούς» των Ευρωπαίων στην επιβολή οικονομικών κυρώσεων στη γειτονική χώρα.

5 δισεκατομμύρια δολάρια ήταν η αξία των συναλλαγών μόνο τους πρώτους οκτώ μήνες του 2020. Και εν μέσω Covid.

8 κρούσματα κορωνοϊού σε μονή του Αγίου Όρους επιβεβαιώθηκαν τη Δευτέρα. Ή τελικά δεν ισχύει η άποψη πολλών ιερέων ότι «μέσα στην εκκλησία δεν κολλάει» ή θα πρέπει να υποστηρίξουν ότι οι συγκεκριμένοι μοναχοί δεν ήταν αρκούντως ενάρετοι.

40% των εργαζομένων στην Αττική στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα θα εργάζονται υποχρεωτικά από το σπίτι μετά από σχετική τροπολογία της Κυβέρνησης. Το μέτρο θα ισχύσει μέχρι τις 4 Οκτωβρίου.

Νούμερα με πολλά μηδενικά

Ευάγγελος Αντώναρος

«**Σήμερα δέχτηκα ατομικά τηλεφωνήματα από τέσσερις βουλευτές της ΝΔ με σημαντική διαδρομή που μου είπαν σχεδόν αυτολεξεί "ότι η κατάσταση έτσι δεν πάει άλλο". Τους είπα ότι συμφωνώ. Αλλά το ποσό θα πάει εξαρτάται περισσότερο από τους ίδιους και λιγότερο από μένα.**» Η σχέση του πρώην κυβερνητικού εκπροσώπου (!!) με τον κορέκτορα επιδεινώνεται διαρκώς αλλά το ολίσθημα με το «ποσό» αντί για «πόσο» προκάλεσε διάφορα κακεντρεχή σχόλια. Τουλάχιστον μάθαμε για τα ατομικά τηλεφωνήματα, όπως οι ατομικές πίτσες. Κόντρα στο συρμό των τηλεδιασκέψεων, να υποθέσουμε...

Φωτεινή Μπακαδήμα

«**Είμαστε κατά της στράτευσης γενικότερα, είμαστε υπέρ της κατάργησης. Θα πρέπει να είμαστε από τη μία ψύχραιμοι και από την άλλη έτοιμοι, φυσικά, αν προκύψει οποιοδήποτε επεισόδιο που κλιμακωθεί, να είμαστε έτοιμοι να απαντήσουμε.**» Σαφής και ξεκάθαρη τοποθέτηση της βουλευτριάς (sic) του ΜΕΡΑ25 σε σχέση με την ελληνοτουρκική ένταση. Και εγώ άλλωστε είμαι κατά των αντικουνουπικών (ταμπλέτες, φιδάκια, σπρέι, μυγοσκοτώστρες, σαγιονάρες) αλλά αν έρχονται τίποτε κουνούπια είμαι σε εγρήγορση για να αντιδράσω. Αυτό ακριβώς, τίποτ' άλλο. **A**

Διακόπουλος Τσακλόγλου Γιαννίτσης Αντέχεται το 50/50 στην πολιτική;

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΙΑΚΑΝΤΑΡΗ

Η κυβέρνηση το τελευταίο διάστημα είχε μια εισροή και μια εκροή, δύο στελεχών που δεν αποτελούν τυπικά δείγματα πολιτικών πρώτης γραμμής. Εννοώ την παραίτηση του αντιναυάρχου ε.α. Αλέξανδρου Διακόπουλου από τη θέση του συμβούλου εθνικής ασφάλειας και την υφυπουργοποίηση ενός πολύ σημαντικού Έλληνα επιστήμονα, του Πάνου Τσακλόγλου. Έχω την τύχη από διαφορετικούς δρόμους να γνωρίζω και τους δύο. Με τον αντιναύαρχο συναντηθήκαμε στο «Καραϊσκάκης». Αυτός το μόνο δόγμα που επιτρέπει στον εαυτό του είναι η ολυμπιακοφροσύνη. Κάθε άλλου είδους «φροσύνη», όπως η «εθνικοφροσύνη», του είναι βαθύτατα ξένη. Όσον αφορά τον «νεοφιλελεύθερο» Τσακλόγλου γνωριστήκαμε συνεργαζόμενοι στο ΙΣΤΑΜΕ Ανδρέας Παπανδρέου και με εντυπωσίασαν από την πρώτη στιγμή οι βαθύτατες αναλύσεις του για τις εισοδηματικές ανισότητες στην Ελλάδα και οι ψύχραιμες προτάσεις του για τη μείωσή τους. Υποστηρικτής του κοινωνικού κράτους, ακόμη και σε εποχές που άλλοι επιστήμονες έβαλλαν κατ' αυτού. Αυτός τη μόνη «φροσύνη» που αποδέχεται είναι η επιστημονικοφροσύνη. Από πολιτικής απόψεως θα τον κατέτασσα με κλειστά μάτια στη σοσιαλδημοκρατία.

Και οι δυο τους από διαφορετικούς δρόμους προσεγγίζουν την πολιτική μέσω του ορθού λόγου και της εξειδικευμένης γνώσης. Ο Διακόπουλος ως ένας στρατιωτικός που συνδυάζει τη γνώση των στρατιωτικών θεμάτων με τη σύνθεση μιας αντίληψης που αναζητά και στα λεγόμενα εθνικά θέματα την κουλτούρα του συμβιβασμού και της συναίνεσης. Ο Τσακλόγλου ως επιστήμονας με ένα μεγάλο χάρισμα. Ακούει και απαντά στον συνομιλητή του. Δεν συνομιλεί μόνο με τον εαυτό του. Έχουμε να κάνουμε λοιπόν εδώ με δύο ανθρώπους που αποφάσισαν να συμμετάσχουν στην αρένα της άμεσης πολιτικής. Μια αρένα που απαιτεί την υποταγή του εγώ στη συλλογικότητα του κομματικού και κυβερνητικού εμείς. Μπορούν όμως άνθρωποι σαν αυτούς τους δύο με ισχυρή την αυτονομία του εγώ να υποταχθούν ολοκληρωτικά σ' αυτή τη συλλογικό-

ΣΥΝΟΜΙΛΙΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Το ημερολόγιο καταστρώματος ενός διπλωματικού γρίφου: Τι θα γίνει με τις «Διερευνητικές»; - Γιατί αναδιπλώθηκε ο Ερντογάν; - Οι προσδοκίες της Αθήνας - Πόσο ώριμοι είμαστε για διάλογο;

Του ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Όταν το Oruc Reis έπλεε σε μία απόσταση από 35 έως 50 μίλια μακριά από το Καστελόριζο, οι ειδικοί στο Υπουργείο Εξωτερικών και οι έμπειροι καθηγητές διεθνών σχέσεων στα πανεπιστήμια αποκωδικοποιούσαν με τον δικό τους τρόπο το «δρομολόγιο» του τουρκικού ερευνητικού σκάφους. Για τους καλά πληροφορημένους τεχνοκράτες αυτός ο πλους ήταν ενδεικτικός των τουρκικών προθέσεων.

Ανατολικά του 28ου Μεσημβρινού το Καστελόριζο, σύμφωνα με μία από τις προσεγγίσεις την οποία υιοθετεί η τουρκική πλευρά αλλά και αρκετοί ειδικοί εδώ στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ, θα μπορούσε να έχει μία επήρεια επί της υφαλοκρηπίδας και άρα δυνητικά και επί της ΑΟΖ, της τάξης του 15 με 17%. Άρα grosso modo η εκτεινόμενη από το Καστελόριζο ελληνική υφαλοκρηπίδα θα έφτανε τα 35 μίλια. Θεωρητικά πάντα. Μέχρι εκείνη την απόσταση έφτασε το Oruc Reis. Οι Τούρκοι ήξεραν πολύ καλά τι επιδίωκαν σε εκείνη τη φάση. Το στίγμα των προθέσεών τους είχε δοθεί. Στην έδρα του NATO και ενώ ακόμη η τακτική αντιπαράθεση μονάδων του ελληνικού και του τουρκικού στόλου βρισκόταν σε πλήρη εξέλιξη στην Ανατολική Μεσόγειο, είχαν ξεκινήσει κανονικότητα οι ελληνοτουρκικές επαφές προκειμένου να καταλήξουν στη διατύπωση ενός Moratorium αποφυγής συγκρούσεων. Επί της ουσίας σε τέσσερις συναντήσεις στην έδρα του NATO στις Βρυξέλλες (η 5η συνάντηση είναι προγραμματισμένη για την Τετάρτη 23 Σεπτεμβρίου), οι επικεφαλής των δύο αντιπροσωπειών επικείμενες να στήσουν έναν μηχανισμό επί 24ώρου βάσεως, 365 ημέρες τον χρόνο, ο οποίος θα καλύπτει γεωγραφικά από το Τριεθνές του Έβρου έως την Ανατολική Μεσόγειο. Ο μηχανισμός αυτός μέσω μία τηλεφωνικής γραμμής που θα συνδέει τις δύο πλευρές σε ανώτατο στρατιωτικό επίπεδο θα ενεργοποιείται με το που διαπιστώνεται ένα μείζον πρόβλημα ώστε να αποφευχθεί η όποια στρατιωτική ή και πολιτική κλιμάκωση. Ο μηχανισμός αυτός προϋπήρχε, αλλά επί της ουσίας ακυρώθηκε στην πράξη από την ημέρα που εκδηλώθηκε το περίφημο πραξικόπημα στην Τουρκία (Ιούλιος του 2016). Θυμίζουμε πως οι «Διερευνητικές» επαφές μεταξύ Αθήνας και Άγκυρας συνεχίζονταν έως το 2016. Διακόπηκαν όταν ξέσπασε η κρίση με τους τουρκούς στρατιωτικούς που κατέφυγαν στην Αλεξάνδρουπολη με ελικόπτερο και ζήτησαν πολιτικό άσυλο στην Ελλάδα. Λίγα εικοσιτετράωρα πριν την υπογραφή της ελληνο-αιγυπτιακής συμφωνίας για τον προσδιορισμό των ΑΟΖ, οι εκπρόσωποι του Κυριάκου Μητσοτάκη, του Ταγίπ Ερντογάν και της Άγκελα Μέρκελ κατέληξαν σε συμφωνία στο Βερολίνο προκειμένου να επαναληφθούν οι «στοιχειωμένες» Διερευνητικές επαφές μεταξύ των δύο χωρών. Η συμφωνία αυτή κωδικοποιήθηκε σε ένα κείμενο με 7 σημεία σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες. Το κείμενο αυτό υπέγραψε πρώτος ο Κυριάκος Μητσοτάκης και αμέσως μετά με επιφύλαξεις ο Ταγίπ Ερντογάν. Το περιεχόμενο αυτού του κειμένου το γνώριζαν η Ελένη Σουρανή, διπλωματική σύμβουλος του πρωθυπουργού, ο Ιμπραχίμ Καλίν, σύμβουλος του Ταγίπ Ερντογάν, ο διπλωματικός σύμβουλος της Άγκελα Μέρκελ και βεβαίως και οι τρεις πολιτικοί ηγέτες που προαναφέρθηκαν. Ο Ταγίπ Ερντογάν ακύρωσε την υπογραφή του με το που υπεγράφη η ελληνοαιγυπτιακή συμφωνία. Το «Κείμενο του Βερολίνου» δεν δόθηκε ποτέ

στη δημοσιότητα. Το επικαλέστηκε ωστόσο ο Κυριάκος Μητσοτάκης στο περίφημο άρθρο του σε τρεις μεγάλες ευρωπαϊκές εφημερίδες. Είναι, δηλαδή, υπαρκτό.

Έκτοτε συνέβησαν τα εξής:

- 1) Κλιμακώθηκε επικίνδυνα η αντιπαράθεση στην Ανατολική Μεσόγειο, με όλες τις μονάδες των δύο στόλων να είναι σε διασπορά από τα Δαρδανέλια έως την Κύπρο.
- 2) Κλιμακώθηκε η αντιπαράθεση μεταξύ Γαλλίας και Τουρκίας. Οι σχέσεις των δύο χωρών έφτασαν στο ναδίρ.
- 3) Κινητοποιήθηκε ο αμερικανικός παράγων και μάλιστα αξιόπιστα και αποτελεσματικά.
- 4) Στο Μαρόκο επήλθε συμφωνία εκτόνωσης του πολεμικού μετώπου στη Λιβύη με άμεση πρόκληση πολιτικών απωλειών της Τουρκίας. Δρομολογήθηκε η παραίτηση του Σάραντζ, Εξεδιώχθη ο «άνθρωπος» της Άγκυρας και υπουργός Εσωτερικών της κυβερνήσεως της Τρίπολης.
- 5) Η Ελλάδα ανακοίνωσε το εξοπλιστικό της πρόγραμμα για το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα. Η Γαλλία αναδεικνύεται σε μείζονα στρατηγικό εταίρο της Αθήνας.
- 6) Η Γαλλία υλοποίησε τη στρατηγική συμφωνία της με την Κύπρο. Γαλλικά πολεμικά σκάφη στη Λεμεσό. Γαλλικά μαχητικά στη Βάση της Πάφου.
- 7) Η Ουάσιγκτον ξεκαθάρισε στην Άγκυρα πως δεν επιθυμεί στρατιωτική εμπλοκή δύο συμμάχων του NATO στη ΝΑ πτέρυγα της Συμμαχίας.
- 8) Το Τελ Αβίβ συμφώνησε με τα Αραβικά Εμιράτα και το Μπαχρέιν τα οποία αναγνώρισαν το Ισραήλ. Έπεται η Σαουδική Αραβία. Πρόκειται για ιστορική εξέλιξη η οποία αναβαθμίζει την πολιτική ισχύ του Ισραήλ στην Εγγύς και Μέση Ανατολή. Η Τουρκία αναδεικνύεται έτσι σε βασικό αντίπαλο του Ισραήλ και του Σουνιτικού Ισλάμ.
- 9) Η τουρκική λίρα ισοπεδώθηκε. Οι Διεθνείς Οίκοι απαξίωσαν την τουρκική οικονομία και υποβίβασαν στα χρηματοπιστωτικά τάρταρα 13 τουρκικές τράπεζες. Η κατάσταση θυμίζει (στο χειρότερο) την κρίση του 2001. Ο Ερντογάν πιέζεται αφόρπη από το έλλειμμα ρευστότητας. Οι πόλεμοι στη Συρία, το Βόρειο Ιράκ και τη Λιβύη στοιχίζουν πανάκριβα.
- 10) Η Γερμανία αφήνει να εννοηθεί πως αν η Τουρκία φερθεί «πολιτισμένα» τότε δεν θα υποστεί κυρώσεις σε ορατό χρόνο αλλά και ενδεχομένως να ικανοποιηθούν οι τουρκικές θέσεις ως προς την αναβάθμιση της τελωνιακής ένωσης Τουρκίας - ΕΕ.
- 11) Η Τουρκία επιδιώκει διάλογο με την Ελλάδα χωρίς προκαθορισμένη ατζέντα. Η Ελλάδα συζητά με την Τουρκία μόνον επί θεμάτων Υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ. Το ζήτημα είναι πολιτικό αλλά και ουσιαστικό.

Η παραπάνω αποκωδικοποίηση των βασικών εξελίξεων που καταγράφηκαν από τον Ιούλιο έως τις 15 Σεπτεμβρίου καταδεικνύουν την πολυπλοκότητα του ζητήματος υπό διαχείριση. Ο μέσος Τούρκος πολίτης είναι πια πεπεισμένος πως το Αιγαίο και η Ανατολική Μεσόγειος του ανήκουν. Εκπαιδεύτηκε επί χρόνια από την επιθε-

τική ρητορική του τουρκικού εθνικολαϊκισμού η οποία εκφράζεται τόσο από τον Ερντογάν όσο και από την αντιπολίτευση. Ο μέσος Έλληνας πολίτης θεωρεί πως η Ελλάδα έχει απόλυτο δίκιο στο Αιγαίο και ως προς την ΑΟΖ στην Ανατολική Μεσόγειο και πως το αρχιπέλαγος είναι επί της ουσίας ελληνική λίμνη. Έτσι έχει εκπαιδευτεί χρόνια τώρα από τις πολιτικές του ηγεσίες. Ο μέσος Έλληνας θέλει να αγνοεί πως αποτελεί παγκόσμια πρωτοτυπία το ότι ο εναέριος χώρος της χώρας του είναι μεγαλύτερος από τα χωρικά της ύδατα. Σε όλο τον κόσμο εναέριος χώρος και χωρικά ύδατα συμπίπτουν. Ο μέσος Έλληνας δεν έχει συνειδητοποιήσει πως η προσφυγή στη Χάγη για την επίλυση των εκκρεμοτήτων ενδεχομένως να επισημοποιήσει απώλειες ως προς αυτά που διεκδικεί η Ελλάδα στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο.

Ο μέσος Έλληνας θεωρεί και σωστά πως το Οικουμενικό Πατριαρχείο πρέπει να λειτουργεί στη βάση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των κεκτημένων της Χάρτας του ΟΗΕ και της Κοπεγχάγης. Θέλει να αγνοεί πως τα αντίστοιχα πρέπει να ισχύουν και για τη λειτουργία των θρησκευτικών αρχών εντός της μουσουλμανικής κοινότητας στην Ελλάδα. Θέλει να αγνοεί πως έως και το 1985 οι Μουφτήδες στη Θράκη εκλέγονταν. Το σύστημα άλλαξε με απόφαση του τότε πρωθυπουργού Ανδρέα Παπανδρέου. Έκτοτε διορίζονται. Μέχρι την ώρα που γράφονταν αυτές οι γραμμές δεν είχε ακόμη αρχίσει η κρίσιμη teleconference μεταξύ της Άγκελα Μέρκελ, του προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ και του Ταγίπ Ερντογάν. Από αυτή την τηλε-συνάντηση θα εξαρτηθεί το πώς και το πότε θα αρχίσουν οι «Διερευνητικές» μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Μέχρι και την Παρασκευή που μας πέρασε το διπλωματικό παρασκήνιο αντιμετωπίζε ως δεδομένο πως οι επαφές αυτές θα άρχιζαν τη Δευτέ-

ρα 21 Σεπτεμβρίου και πάντως πριν τη Σύνοδο Κορυφής της ΕΕ στις 24 και 25 Σεπτεμβρίου. Το Σαββατοκύριακο ανεπίσημοι κύκλοι του ελληνικού ΥΠΕΞ εκτιμούσαν πως οι Διερευνητικές θα αρχίσουν αμέσως μετά τη Σύνοδο Κορυφής. Τη Δευτέρα που μας πέρασε το Βερολίνο φάνηκε ολίγον «μουδιασμένο», όταν κλήθηκε να αποκαλύψει την ημερομηνία έναρξης του ελληνοτουρκικού διαλόγου.

Είναι προφανές πως στο παρασκήνιο δίνονται οι τελικές μάχες των διπλωματικών οπισθοφυλακών ως προς την επισημοποίηση της ατζέντας βάσει της οποίας θα εξελιχθούν οι Διερευνητικές. Επικεφαλής της ελληνικής αντιπροσωπείας θα είναι ο πρώην πρέσβης, πρώην άμεσος συνεργάτης του πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη και πρώην διοικητής της ΕΥΠ Παύλος Αποστολίδης. Διαθέτει εμπειρία σε βάθος και γνώση πολυδιάστατη των ελληνοτουρκικών ζητημάτων. Κυρίως γνωρίζει το πώς εξελίχθηκαν οι διερευνητικές από την έναρξή τους έως τη διακοπή τους το 2016. Γνωρίζει άριστα δε το περιεχόμενο της συμφωνίας (στα χαρτά) του 2003 η οποία ποτέ δεν ήρθε στη Βουλή για επικύρωση. Αν είχε έρθει και συζητηθεί στο κοινοβούλιο τότε τα πράγματα θα είχαν εξελιχθεί εντελώς διαφορετικά. Τότε ο Κώστας Σημίτης είχε φοβηθεί τους πολιτικούς συσχετισμούς. Ακόμη και οι σώφρονες κάνουν λάθη. **Α**

τητα; Δύσκολο αλλά όχι ακατόρθωτο, αν βρεθούν ηγέτες και κόμματα που μπορούν να δεχθούν ανθρώπους με ισχυρή ατομική αυτονομία. Όταν η πολιτική αποφασίζει να δώσει τόσο κρίσιμο ρόλο σε τέτοιες περιπτώσεις, πρέπει να είναι έτοιμη να ακούει αλήθειες. Η παραίτηση του αντιναυάρχου ε.α. Αλέξανδρου Διακόπουλου αποδεικνύει για μία ακόμη φορά ότι σ' αυτή τη χώρα ο συνδυασμός της παρρησίας της γνώμης και η ενεργός πολιτική ανάμειξη δύσκολα συνδυάζονται. Πώς όμως θα μπορούσε να αποκρύψει την αλήθεια για το τι συμβαίνει με το Ορούτε Ρέις, ένας άνθρωπος που αντι να κραυγάζει πως «πρώτα θα τους σκοτώσουμε και μετά θα τους ρωτήσουμε» (τους Τούρκους), δήλωνε σε συνέντευξή του στα «ΝΕΑ» (1-6-2020) ότι «οι ενέργειες, ιδίως στα εθνικά θέματα μιας υπεύθυνης πολιτικής ηγεσίας, πρέπει να αποφασίζονται με νηφαλιότητα και “κρύο αίμα”... είναι σίγουρο ότι ο θυμός δεν είναι ο κατάλληλος σύμβουλος στρατηγικών επιλογών». Ένας άνθρωπος που υποστήριζε ότι «στην Ελλάδα, ιστορικά και κοινωνικά αν θέλετε, δεν είναι εμπεδωμένη η νοοτροπία του συμβιβασμού και της συναίνεσης, ειδικά σε θέματα που προσεγγίζουμε με συναίσθημα και όχι με λογική. Αυτό το έχουμε πληρώσει ιστορικά και στο εσωτερικό με τους εμφύλιους πολέμους και στις διεθνείς μας σχέσεις με χαμένες ευκαιρίες για επωφελείς συμβιβασμούς σε εθνικά θέματα. Υπάρχει και μια άγνοια ή ημιμάθεια σε ό,τι αφορά το Διεθνές Δίκαιο, που αναπαράγεται μέσω των ΜΜΕ και των κοινωνικών δικτύων. Η κουλτούρα του Διεθνούς Δικαίου είναι μια κουλτούρα συμβιβασμού (συνέντευξή του στο Έθνος της Κυριακής 28-06-2020). Ένας άνθρωπος που γι' όσους τον παρακολουθούν, ξέρουν πως απέρριπτε τις κραυγές ανασφαλών τύπων περί γλώσσας και εθνότητας ενός κράτους όπως η Βόρεια Μακεδονία. Η περίπτωση Διακόπουλου, παρά και τη δική του υπερέκθεση στα τηλεοπτικά μέσα και στα δίκτυα κοινωνικής δικτύωσης που επιζητούν την είδηση που θα φοβίσει τους πολίτες, δείχνει πως το πολιτικό μας σύστημα δεν είναι ακόμη έτοιμο να δεχθεί ανθρώπους που έχουν το θάρρος της γνώμης και την αγάπη της αλήθειας. Προτιμά τους αυλοκόλακες του πετάει ο/η ηγέτης. Αλλά και στην περίπτωση Τσακλόγλου, γνωρίζοντας το προηγούμενο του επίσης εξαιρετικού επιστήμονα Γιαννίτση, πρέπει να κρατάμε μικρό καλάθι. Και ας ελπίσουμε ότι θα χρειαστούμε και δεύτερο. Από την άλλη ισχυρές προσωπικότητες σαν αυτούς τους δύο οφείλουν να γνωρίζουν πως οι δημόσιες θέσεις απαιτούν την αναστολή της ατομικής αυτονομίας τουλάχιστον κατά το ήμισυ. Αυτό αφορά και πολλούς άλλους στην ίδια θέση με αυτούς. Όλοι αυτοί καλούνται κάθε φορά να αποφασίζουν, αν αντέχεται το 50/50 στην πολιτική. **Α**

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΘΗΤΕΙΑ ΣΤΑ 18;

Της ΣΩΤΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Η μεταρρυθμίση στις ένοπλες δυνάμεις είναι απαραίτητη και έχει αργήσει πολύ, όπως είναι απαραίτητες και έχουν αργήσει πολύ οι μεταρρυθμίσεις σε όλους τους τομείς – νομίζω ωστόσο πως οι προβλεπόμενες αλλαγές δεν θα έπρεπε να συνδέονται με τα ελληνιστοκρατικά προβλήματα, αλλά να απαντούν στις χρόνιες αδυναμίες της εθνικής άμυνας. Οι γνώσεις μου για τον στρατό είναι πάρα πολύ περιορισμένες: όμως, οι ιδέες για αύξηση της διάρκειας της θητείας και για υποχρεωτική κατάταξη στην ηλικία των 18 (έστω, με πολλαπλές εξαιρέσεις) μου φαίνεται εσφαλμένη – για πολλούς λόγους.

Η στρατιωτική θητεία αποτελεί συνταγματική υποχρέωση αλλά βεβαίως υπάρχει πλήθος διατάξεων, εξαιρέσεων και ψιλών γραμμών στο τέλος της κάθε σελίδας. Επισημώς, υπόχρεοι σε στράτευση είναι όλοι οι Έλληνες από την 1η Ιανουαρίου του έτους κατά το οποίο διανύουν το 19ο έτος της ηλικίας έως την 31η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο γίνονται 45 ετών. Στο τέλος του 20ού αιώνα η διάρκεια της θητείας ήταν 2 χρόνια ή ακόμα περισσότερο, ενώ το 2000-2004 μειώθηκε σε 18 μήνες και στη συνέχεια σε 12 μήνες. Η τάση μείωσης συνεχίστηκε μέχρι το 2009, όταν η θητεία έφτασε τους 9 μήνες. Μέχρι σήμερα οι διαδοχικοί υπουργοί Εθνικής Άμυνας έχουν λάβει μια σειρά συμπληρωματικές και διορθωτικές αποφάσεις, αλλά, γενικά μιλώντας, η επιθυμία να μειωθεί η στρατιωτική θητεία ήταν φανερή και «φιλολαλική», ή λαϊκιστική· όπως το βλέπει κανείς. Έτσι κι αλλιώς, η θητεία έχει ταυτιστεί με χαμένο χρόνο για τους υπηρετούντες, με περιττές δαπάνες για το υπουργείο (για τους φορολογούμενους δηλαδή), με γραφειοκρατία, χαλάρωση, ξεπερασμένες πρακτικές (συχνά μέχρι γελοιοτητας), αναποτελεσματικότητα και αφορήτη πλήξη για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Εξάλλου, οι διατάξεις περί αναβολής κατάταξης και περί απαλλαγής από τις στρατιωτικές υποχρεώσεις ήταν ανέκαθεν πάρα πολλές και στο πέρασμα του χρόνου έγιναν ακόμα περισσότερες με συνέπεια μεγάλο μέρος των νέων να αναβάλλει επ' αόριστον τη στρατιωτική θητεία και να την αποφεύγει με τον έναν ή τον άλλον τρόπο.

Τα Ζητήματα που συνδέονται με τη θητεία είναι, νομίζω, τα εξής: πρώτον, ο ίδιος ο θεσμός είναι, από κάποιες απόψεις, ένα ιστορικό υπόλειμμα – ίσως γι’ αυτό παρουσιάζει βραδύτητα, απραξία και αμφίβολα αποτελέσματα στο πεδίο. Στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες ο στρατός είναι επαγγελματικός, ενώ συχνά δημιουργούνται εφεδρείες μέσω εντατικής εκπαίδευσης τρίμηνης διάρκειας. Ένα ακόμη επιχείρημα περί της αναχρονιστικής φύσεως του στρατού με υποχρεωτική κατάταξη είναι ο χαρακτήρας του σημερινού πολέμου ο οποίος απομακρύνεται από το άτομο, από τον στρατιώτη, και βασίζεται πρωτίστως στην τεχνολογία – να μια μακρά συζήτηση που εκκρεμεί. Εν πάση περιπτώσει, χώρες με ευπαθή σύνορα όπως η Ελλάδα δεν μπορούν να στηρίζονται στο ανθρώπινο δυναμικό, ιδιαίτερα στο δυναμικό του κατώτερου σημείου της ιεραρχίας: χρειάζονται στρατηγική, τακτική, σύγχρονο οπλισμό (η βαθιά μεταρρύθμιση της ΕΑΒ θα ήταν καλή αρχή) και προπάντων ισχυρούς και σταθερούς συμμάχους. Οι οπλίτες είναι το τελευταίο στοιχείο της τροφικής αλυσίδας: στον σύγχρονο κόσμο απαιτείται δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης και για να επιτευχθεί η εξειδίκευση χρειά-

ζεται παιδεία (και υγεία).

Το δεύτερο ζήτημα είναι οικονομικό. Αντί ο στρατός να συντηρεί χιλιάδες οπλίτες επί πολλούς μήνες (οι οποίοι, όπως όλοι ξέρουμε, δεν απασχολούνται δημιουργικά και παραγωγικά), να τους πληρώνει και να τους διευκολύνει με οικονομικά μικροπρονόμια, θα μπορούσε να εκπαιδεύει ένα μέρος αυτών με crash course και να αξιοποιεί ένα άλλο μέρος σε εργασίες και καθήκοντα που ορίζουν τα επιτελεία. Πράγματι, τα επιτελεία επιμένουν ότι η θητεία πρέπει να αυξηθεί και προβάλλουν σχετικά επιχειρήματα: ωστόσο, θα επιμείνω με βάση τη λογική ότι η σωστή κατανομή πόρων και η σωστή εκπαίδευση θα μπορούσε να αντισταθμίσει σύντομες θητείες, με παράλληλη εξοικονόμηση πόρων και προσωπικού, λόγου χάρη με κλείσιμο μονάδων που έχουν αποδειχθεί άχρηστες. Προσθέτω το αυτονόητο ότι η νοοτροπία των ρουσφετιών επιβαρύνει το στράτευμα λειτουργικά και οικονομικά.

Το τρίτο ζήτημα αφορά την πλευρά των νέων. Είναι σαφές ότι οι περισσότεροι ζητούν μείωση, ακόμα και κατάργηση της θητείας και έχουν την τάση να αξιοποιούν όλες τις ρυθμίσεις για αναβολές και απαλλαγές: τα κόμματα που υποστηρίζουν τη θέση περί επαγγελματικού στρατού και «έξυπνων όπλων» κερδίζουν τη νεολαία, αλλά δεν είμαι σίγουρη ότι, αν βρεθούν στην εξουσία, θα υλοποιήσουν την πρόταση. Η στρατιωτική θητεία αποτελεί μοχλό πολιτικής πίεσης και η πολιτική της κάθε κυβέρνησης σε αυτά τα ζητήματα καθορίζει εν πολλοίς την κομματική θέση της νεολαίας. Διγυστοί νέοι εμφορούνται από στρατιωτικό και πολεμικό οίστρο, κι όσοι λαχταρούν να υπηρετήσουν στον στρατό ίσως να μην είναι αξιοπρεπείς προσωπικότητες – αν και φαντάζομαι ότι και σ’ αυτό θα υπάρχουν εξαιρέσεις.

Και το τέταρτο ζήτημα αφορά την πλευρά των νέων, ιδιαίτερα αν αυστηροποιηθεί η κατάταξη στην ηλικία των 18 και γίνει υποχρεωτική για όλους του άρρενες σύμφωνα με τα πρότυπα της Κύπρου και του Ισραήλ. Στην περίπτωση που η κυβέρνηση έχει στο πρόγραμμα να αναγκάσει τους αποφοίτους του λυκείου να παραστοιάζονται στα κέντρα κατάταξης για να εκπληρώσουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις επί 12μηνου, πρέπει να πάρει υπόψη τόσο τις ζημιές στην παιδεία, όσο και την απώλεια της ίδια της δημοτικότητάς της. Οι πρώτες ζημιές είναι σοβαρότερες: το στοιχείμά μας πρέπει να είναι καλύτερη παιδεία, η μεγιστοποίηση των ευκαιριών για μόρφωση –ιδιαίτερα εφόσον το εκπαιδευτικό μας σύστημα μοιάζει με τον στρατό: αναχρονισμός, διάλυση, πλήξη, αμορφωσιά, υπαρκτός σουρεαλισμός. Η αναβολή της ένταξης στο εκπαιδευτικό σύστημα –ΑΕΙ ή επαγγελματικές σχολές– θα απομακρύνει ακόμα περισσότερο τους 18χρονους από τη γνώση· ήδη παραείναι μακριά, δεν έχουμε περιθώριο.

μακρία, δεν έχουμε περιθώριο. Τέλος, μου φαίνεται παράξενη η σιωπή γύρω από τις γυναίκες. Αν τα επιτελεία παραπονιούνται για υποστελέχωση ίσως πρέπει να επανέλθουμε στα περί εθελοντικής στρατέυσης των γυναικών, στην αύξηση του δυναμικού τους σε όλες τις υπηρεσίες και τα σώματα των Ενόπλων Δυνάμεων. Αλλά, σε περίπτωση πολέμου με την Τουρκία, φοβάμαι ότι δεν θα τα καταφέρουμε μέσω των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων, είτε βοηθάνε οι γυναίκες είτε όχι. Ο προσανατολισμός μας οφείλει να είναι ένας ευρωπαϊκός στρατός που να προστατεύει τα ευρωπαϊκά σύνορα· υπό αυτή την έννοια, θα ήταν λογικό ένα ενιαίο σύστημα στρατιωτικής θητείας σε ολόκληρη την Ευρώπη. Μια καλή ιδέα για την κυβέρνηση του κ. Μπτοστάκν είναι η ευθυγράμμιση με τη θέση του Εμμανουέλ Μακρόν περί ευρωπαϊκού στρατού: αν η Ευρώπη ενδιαφέρεται για την ασφάλειά της (πράγμα για το οποίο αμφιβάλλω) πρέπει να προασπίσει τα σύνορά της στον Νότο και στην Ανατολή. Αλλά η ευρωπαϊκή πατρίδα κοιμάται και η Ελλάδα βρίσκεται ακόμα στα βάθη του 20ού αιώνα. **A**

Οι ζωές των άλλων

ΤΟΥ ΡΩΜΑΝΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ

Χτες το βράδυ, μετά από μια αρκετά δύσκολη μέρα στη δουλειά, έσβησα τα φώτα στο σαλόνι, άπλωσα ένα χαλάκι και κάθισα οκλαδόν για να ηρεμήσω. Προσπάθησα να αδειάσω το μυαλό μου, όπως μας έχουν μάθει στα μαθήματα της πρακτικής φιλοσοφίας, του διαλογισμού και της γιόγκα. Όλα αυτά ακούγονται εντελώς χιπιστερικά –και είναι– αλλά το θέμα είναι ότι δουλεύουν.

Η πιο απλή και ευεργετική πράξη που μπορεί να κάνει ένας άνθρωπος για τον εαυτό του, η μία πράξη που μπορεί να του παράσχει εσωτερική ηρεμία –το να κάτσει, δηλαδή, για λίγα λεπτά ήσυχος, ακίνητος, ακουμπώντας στο έδαφος, ένα με τη γη, συγκεντρωμένος στην αναπνοή του και στα εξωτερικά ερεθίσματα του περιβάλλοντός του (μυρωδιές, ήχους, την υφή του δωματίου και της στιγμής), βγαίνοντας απ’ τον κυκεώνα των σκέψεών του— έχει καταλήξει να θεωρείται είτε πολυτέλεια, είτε προσποίηση.

Κι όμως, είχα την τύχη να γνωρίσω ανθρώπους που χωρίς να κάνουν καμία προσπάθεια να προσπλυτίσουν τους άλλους για τις ευεργετικές συνέπειες του διαλογισμού ή της υγιεινής διατροφής, μεταδίδουν μια γαλήνη και ευεξία αυθεντική, ασχέτως των προβλημάτων και των συνθηκών που ο καθένας αντιμετωπίζει. Μπορεί στην αρχή ο τρόπος ζωής τους να με ξένισε, αλλά μου έμεινε η αίσθηση ότι τα είχαν καλά με τον εαυτό τους.

Η σκέψη αυτή μου θύμιζε ότι ο πραγματικός μας πλούτος δεν είναι, φυσικά, τα χρήματα, αλλά η ποικιλία των εμπειριών που αποκτάμε όταν παρατηρούμε τους άλλους· όταν έχουμε την ευλογία να ερχόμαστε σε επαφή με ανθρώπους, καθημερινές συνήθειες, και τρόπους ζωής που είναι διαφορετικοί από αυτούς που έχουμε συνηθίσει.

Έτσι όπως καθόμουν στο σκοτάδι, ένιωσα σα να βρίσκομαι μπροστά σε μια τεράστια βιβλιοθήκη με άπειρα κλειστά ντουλαπάκια. Ανοίγοντας το κάθε ένα, ένας ολόκληρος κόσμος ζωντάνευε, σαν μια μινιατούρα θεατρικού σκηνικού που ξαφνικά φωτίζεται, σαν ένα μουσικό κουτί που αρχίζει να παίζει. Μέσα στα μαγικά αυτά κουτιά βρίσκονται οι αναμνήσεις μιας ζωής, από στιγμές σε σπίτια φίλων, συγγενών, γνωστών, συνεργατών ή και ξένων με τους οποίους οι ζωές μας έτυχε κάποτε να διασταυρωθούν.

Το διαμέρισμα στο Παγκράτι με τα μεγάλα παράθυρα και τις ορτανόιες στο οποίο ζούσε μια γυναίκα γεμάτη αξιοπρέπεια και χιούμορ. Το σπίτι στην Κυψέλη με τις μεγάλες βιβλιοθήκες και τα πιάνα στο οποίο μια άλλη γυναίκα χάριζε γενναϊόδωρα τον χρόνο της στους μαθητές της. Ένα παλιό διαμέρισμα στο Χαλάνδρι φορτωμένο με την ιστορία της οικογένειας· τα δέκατα του δευτερολέπτου να φεύγουν το ένα μετά το άλλο, για δεκαετίες, στο μεγάλο ρολόι με τον κούκο. Μια καλύβα στο Μενίδι με την οικογένεια να μοιράζεται το λίγο φαγητό της με τους επισκέπτες. Ένα εξοχικό στο Πόρτο Ράφτη, με την ιδιοκτήτρια να μεταδίδει αυθεντική αστική ευγένεια και –δεκαετίες πριν η χορτοφαγία γίνει της μόδας– να τρώει σόγια αντί για κρέας. Μια μισογκρεμισμένη κάμαρα στο Νέο Ηράκλειο με τη γιαγιά μέσα να ανάβει κάθε μέρα το καντήλι, να προσεύχεται και να μη γκρινιάζει ποτέ. Συμμαθητές με σπάνια χόμπι και απίστευτες γνώσεις για τα πιο εξειδικευμένα θέματα. Καλλιτέχνες με αντισυμβατική ζωή που θυσιάζουν την άνεση για να υπηρετήσουν το πάθος τους. Μοναχικοί τύποι κωμένοι στη γνώση και τη σοφία. Γονείς που υπομονετικά ανθάνε στις ερωτήσεις των παιδιών τους. Αμέτρητοι άλλοι απάνθρωποι που με επιμέλεια φτιάχνουν το δικό τους σπίτι, τον δικό τους κόσμο. Το κάθε κομμάτι δεν κρατάει μόνο μία εστία, αλλά παραδείγματα αξιών και συμπεριφορών· μοντέλα που το καθένα κρύβει τη δική του ομορφιά, και απ’ τα οποία όλοι κάτι παίρνουμε.

Είναι σημάδι πολιτισμού, επίτευγμα, επένδυση και πλούτος για μια κοινωνία να επιτρέπει την ποικιλομορφία στη ζωή των ανθρώπων· να διευκολύνει την κίνηση και τον συγχρωτισμό –ειδικά των παιδιών, που είναι δεκτικά στα ερεθίσματα και στο διαφορετικό– όλων των τάξεων, των αντιλήψεων, των ενδιαφερόντων, των τρόπων ζωής. **A**

**Η ΑΝΑΒΟΛΗ ΤΗΣ
ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΣΥΣΤΗΜΑ –ΑΕΙΉ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ
ΣΧΟΛΕΣ– ΘΑ
ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΕΙ
ΑΚΟΜΑ
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ
ΤΟΥΣ 18ΧΡΟΝΟΥΣ
ΑΠΟ ΤΗ ΓΝΩΣΗ**

Στις 9 Σεπτεμβρίου το Netflix ανέβασε στην πλατφόρμα του το «*Social Dilemma*», ένα δραματοποιημένο ντοκιμαντέρ που έκανε πρεμιέρα στο φετινό φεστιβάλ Sundance σκηνοθετημένο από τον **Τζεφ Ορλόφσκι**. Ένα χρονικό που ξεκινά από την ανατολή-ανοδο των σόσιαλ μίντια και καταλήγει στο μεγάλο θέμα των ημερών: όχι μόνο τον εθισμό που προκαλούν, κατεξοχήν στους εφήβους και τη βλάβη που προξενούν στην ψυχική υγεία των χρηστών (αυτοκτονίες, παρότρυνση σε πράξεις βίας), αλλά και το πώς μέσα από τις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης εγκυμονεί ο κίνδυνος δι-άπλωσης μιας ελεγχόμενης κοινωνίας. Κάτι που λένε οι περισσότεροι από τους πρωταγωνιστές πως συμβαίνει ήδη στην εποχή του «κατασκοπευτικού καπιταλισμού» (έτσι αποκαλείται η εμπορευματοποίηση των Big Data) αλλά και ποιος είναι ο ρόλος τους ως προς την αποσταθεροποίηση των δυτικών δημοκρατιών.

Στο «Social Dilemma» τίθεται ένα ερώτημα που δείχνει, ειδικά τον τελευταίο καιρό, να μονοπωλεί τις συζητήσεις για το μέλλον: Ποιος κατευθύνει τον μηχανισμό-αλγόριθμο που κοντρολάρει και ελέγχει τη διάδοση μιας ανάρτησης; Ο Ζούκερμπεργκ και οι διαφημιστές, που σε αγαστή «συνεργασία» με πολιτικούς μανιπουλάρουν, πλύνουν και αποδομούν λέξεις όπως δημοκρατία, επικοινωνία, ελευθερία, ανοιχτή κοινωνία, διάλογος, αλληλοκατανόηση, ή εμείς οι χρήστες, που πρέπει να αντιληφθούμε το «κόλπο» και να διαλέξουμε με ποιους θα πάμε και ποιους θα αφήσουμε;

Για τους τεchnοφοβικούς η θέαση του «Social Dilemma» όχι απλώς είναι ανατριχιαστική αλλά πιθανόν και να ενδυναμώσει τα επιχειρήματα-επικλήσεις για κλείδωμα, σφράγισμα και ολοκληρωτική αποχή. Πρόχειρα θα μνημονεύσω δύο προβληματισμούς των πρωταγωνιστών, που όπως παρακολουθώ τις ελληνικές συζητήσεις στο διαδίκτυο, μοιάζουν για τους τεchnοπολέμιους σαν θεία αποκάλυψη. Ένα: Αν δεν πληρώνεις για ένα προϊόν, τότε το προϊόν είσαι εσύ – να κάτι που ξεχνά ο κόσμος, πως το Facebook, το Twitter, η Google, το Instagram είναι εμπορικές δραστηριότητες, πηγή εσόδων τους είναι τα τρισεκατομμύρια από διαφήμιση. Από την άλλη, το ίδιο δεν συμβαίνει με την τηλεόραση και το ραδιόφωνο; Πού ακριβώς, επομένως, βρίσκεται το μεμπτό και η αδιαφάνεια ή και τι καινούργιο μας είπαν οι συντελεστές; Δύο: Τι λέξη «χρήστες» μόνο δύο πολύ συγκεκριμένες βιομηχανίες τη χρησιμοποιούν, η παράνομη αγορά των ναρκωτικών και η νόμιμη των σόσιαλ μίντια. Εδώ οι πολέμιοι των σόσιαλ μοιάζει πως δικαιώνονται και πάλι, όταν ούτε λίγο ούτε πολύ το «*Social Dilemma*» κατηγορεί τις πλατφόρμες για τα επιχειρήματα των πολέμιων του αλκοόλ και των τσιγάρων. Μήπως όμως δεν πρόκειται για «επιχείρημα», αλλά για ένα απλό λογοπαίγνιο; Οι ειδικόι που μιλούν στην ταινία κάνουν λόγο για «χρήστες» μιας υπερεπικίνδυνης ντράγκας, ασχέτως αν είναι «νόμιμη». Μετά το «*Social Dilemma*» και τον τρόπο με τον οποίο οι συντελεστές του κάνουν φύλλο και φτερό τον κόσμο της ψηφιακής επικοινωνίας, πρέπει να το ξανασκεφτείτε πολύ, λένε οι τεchnοφόβιανς, πού πλέον θα δίνετε το λάικ ή το κόμεντ σας. Οι γραμμές όχι μόνο παρακολουθούνται, αλλά και είναι πλήρως εκμεταλλεύσιμες για πλείστους (πονηρούς κατά βάση) σκοπούς, που βλάπτουν σοβαρά και την προσωπική αλλά και την παγκόσμια «υγεία». «Καλύτερα να την κοπανήσεις», αυτό θα δεις να σου λένε δέκα μεγαλοστελέχη (κάποτε χωμένοι με τα μπουνιά στην κατασκευή των γιγάντων της Σίλικον Βάλεϊ), το κλικαθλο δεν είναι αθώο. Ακόμα ένα όπλο στη φαρέτρα των τεchnοσκεπτικιστών μοιάζει πως είναι αυτό το ντοκιμαντέρ, όπως το ερμηνεύουν: ο κλικομαρθαίνιος, έτσι ανέμελα δίδεν όπως σκρολάρεις ή παρακολουθείς τις αναρτήσεις που σου ρίχνει το YouTube συμμετέχοντας κι εσύ και ταίζοντας τον ναρκισσισμό ή την ψευδαισθησι- της επικοινωνίας, δεν είναι τίποτα άλλο πέρα από μια καλοστημένη παγίδα.

Τι έχουν πάθει όλοι με το Social Dilemma;

Είδαμε το ντοκιμαντέρ του Netflix που προκαλεί τσουνάμι συζητήσεων για τα σόσιαλ μίντια

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Πολύ κοντά στα ντοκιμαντέρ «*Capitalism: A love story*» του Μάικλ Μουρ, το «*Social Dilemma*» και οι καταγγέλλοντες πρωταγωνιστές του δικαιώνουν όσους κατηγορούν τα σόσιαλ μίντια. Οι συ-νευξισζόμενοι του «*Social Dilemma*» δείχνουν να κονιορτοποιούν την εποχή της διασύνδεσης θέτοντας σε πρώτο πλάνο την ανηθικότητα των νέων μέσων. Αναμφισβήτητα το να παραγγέλεις ταξί μέσω της εφαρμογής κι αυτό να βρίσκεται ακριβώς μπροστά σου σε τριάντα δευτερόλεπτα είναι δεινή πρόοδος και εξελικτικό εργαλείο της ζωής, λένε οι πρωταγωνιστές-ομιλητές του ντοκιμαντέρ. Μήπως όμως αυτό είναι το κερασάκι στην τούρτα;

Μικρό απόσπασμα από την άλλη πλευρά, αυτών που είδαν το «*Social Dilemma*» με κριτική ματιά, είναι η ανάρτηση στο Facebook του επιχειρηματία και ιδρυτή της εφαρμογής Beat, **Νίκου Δρανιάκη**: «Οι δημιουργοί του «*Social Dilemma*» και οι αφηγητές που συμμετέχουν δείχνουν να διαμαρτύρονται διαρκώς για ένα μέσο που παρουσιάζουν σχεδόν ισοδύναμο του Σατανά, αλλά δεν μπορούν να αρθρώσουν ούτε μια πρόταση για το τι πρέπει να γίνει. Πρέπει να απαγορευτεί διά νόμου το Facebook και τα παράγωγά του (όπως κάνει ο Trump με το Tik-Tok); Πρέπει να επιβληθεί κάποιος περιορισμός και ποιος ακριβώς; Είναι προφανές ότι κανείς δεν έχει απάντηση στο (πάντα αμείλικτο) ερώτημα «τι να κάνουμε»; Μια αφηγήτρια δίνει την απάντηση «το Facebook ξέρει την αλήθεια αλλά δεν την επιβάλλει». Είμαστε σίγουροι όμως ότι θέλουμε αυτό; Θέλουμε ένα κυρίαρχο κοινωνικό δίκτυο να

αναγορευθεί στον απόλυτο κριτή της αλήθειας και μετά να την επιβάλλει; Είμαστε σίγουροι για το πού μπορεί να μας οδηγήσει αυτό; Είμαστε απόλυτα σίγουροι; Τα ερωτήματα που έχουμε να διαχειριστούμε είναι πολύ σύνθετα. Και απαιτούν προσεκτική διαχείριση με γνώση του ιστορικού perspective και όχι φωνές, καταγγελίες και λουδίτικες προσεγγίσεις. Όπου εισχωρεί το συναίσθημα, η αλήθεια υποχωρεί. Και το *Social Dilemma* επενδύει πολύ στο συναίσθημα, και αυτο δεν μου αρέσει».

Τι νομίζω εγώ σαν θεατής; Πρώτα από όλα το παρακολουθήσα με φοβερό ενδιαφέρον. Το ντοκιμαντέρ δεν είναι τεchnοφοβικό. Οι αφηγητές που μιλούν δεν είναι πρώην τεκ γκουρού σε ρόλο μετανιωμένου πλέον ή ανανήψαντα χριστιανού. Βέβαια, θα μπορούσαν να κατηγορηθούν ως πολυεκατομμυριούχοι που, αφού κεφαλαιοποίησαν το μερίδιο από τη συμμετοχή τους στο χτίσιμο της σόσιαλ αυτοκρατορίας, τώρα πουλάνε τρέλα ή εξαργυρώνουν τυχόν τύψεις τους. Πού να ξέρεις; Πάντως ερωτήματα θέτουν και πολύ συγκεκριμένες παρατηρήσεις κάνουν, όπως τις κάνει ή αναρωτιέται κι ο καθένας μας. Απλώς εκείνοι το προχωρούν ένα βήμα παραπέρα: Τι ακολουθεί μετά;

Μην ξεχνάς τις πρώτες «αθώες» μέρες της ιδρυτικής διακήρυξής τους: η επιθυμία των ανθρώπων να βλέπουν τι κάνουν οι άνθρωποι σαν αυτούς. Ξανεμάς. Βασισμένοι σε στεγνά μοντέλα συμπεριφορικής επιστήμης και χειραγώγησης που διδάσκονται στα μεγάλα πανεπιστήμια, οι

αλγόριθμοι ξέρουν καλά τι πάει να πει «μιμητική επιθυμία». Εν τάχει: έχουμε ανάγκη από τροφή και στέγη και, μόλις αυτές οι επιθυμίες μας καλυφθούν, το επόμενο στάδιο είναι να δούμε τι επιθυμούν και οι άλλοι άνθρωποι γύρω μας προκειμένου να τους αντιγράψουμε – ο μέγας Γάλλος Rene Girard δεν μιλά στο «*Social Dilemma*», αλλά τον σκεφτόμουν συνεχώς και ελαφρά πανικόβλητος καθώς το ντοκιμαντέρ έτρεχε. Ο μιμητισμός είναι η βάση κάθε συμπεριφοράς, αφού ως όντα δεν έχουμε στιβαρές αξίες και πεποισθήσεις απόλυτα δικές μας, προς τους άλλους στρεφόμεστε για να αντλήσουμε, επιθυμώντας την επιθυμία τους και αντιγράφοντας την... αντιγραφή τους!

Ποστ, κόμεντ, σέαρ, λάικ, εμότζις. Οι ομιλητές του «*Social Dilemma*» σε όλη τη διάρκεια του ντοκιμαντέρ υπενθυμίζουν πως τα δημοφιλή εργαλεία αναπαράγουν τα φέικ νιουζ, αρνούμενα να επέμβουν. Αφήνοντας έτσι ανεξέλεγκτα να διαχέονται οι θεωρίες των ακραίων ριζοσπαστών, είτε της ψεκασμένης δεξιάς είτε της τυφλωμένης αριστεράς, σύμφωνα με τις οποίες δεν υπάρχει αλήθεια παρά μόνον εκδοχές γεγονότων. Κι έτσι, συνεχίζουν, σκάνε οι σπονσοραρισμένες (από ποιους;) ιστορίες μέσα στη ροή των ειδήσεων αλλά και οι εντέχνως φυτεμένες «αναρτήσεις». Μέσω βιομετρικών φυτεμένων αναλημένων από τα προφίλ και τις συνήθειες των χρηστών, υποστηρίζουν πως ακυρώνεται στην ουσία κάθε ίχνος ή ψευδαίσθηση «δημοκρατικότητας» και «ηθικής» των μέσων. Το «*Social Dilemma*» κάνει λόγο για μέθοδο δράσης παρόμοια με τους κουλοχέρηδες του Λας Βέγκας – νομίζει πως κυνηγάς το φρουτάκι, αλλά είναι που το φρουτάκι κυνηγάει εσένα για να σε γδύσει.

Μπαίνοντας στα άδυστα της Σίλικον Βάλεϊ μέσω ενός ρόστερ καλεσμένων που ξέρουν να τη λύνουν και να την επανασυνθέτουν όπως ο Ρούμπικ τον κύβο του, το «*Social Dilemma*» κρούει τον κώδωνα του κινδύνου, καθώς είναι όντως σε μερικά σημεία σαν οι δημιουργοί του να μετανιώνουν για το τέρας που έφτιαξαν, παραθέτοντας ακριβή πειστήρια και αφήγηση για το πώς δουλεύουν οι μηχανές, πώς «παράγεται» η πληροφορία, πώς «διανέμεται» και πόσο αγκιστρωμένοι είμαστε από το καλάμι των μεγάλων «ψαράδων» κολοσσών.

Να το δει κανείς ή να μην το δει, που θα αναρωτιόταν κι ο μπαρμπα-Σέξπιρ. Να το δείτε, λέω εγώ που το είδα, επειγόντως να το δείτε. Όχι επειδή το ρολόι του κόσμου ήδη χτυπάει μερικά δευτερόλεπτα πριν τα μαύρα μεσάνυχτα, όπως είπε τις προάλλες ο Νόαμ Τσόμσκι, αλλά για να ξεκινήσει ένας διάλογος για το μέλλον. Είναι πολύ παρηγορητικό πως κάποιοι από εκείνους που έβαλαν τα δυνατά τους για να χτίσουν αυτές τις πλατφόρμες, εν είδει ίσως και άφεσης των αμαρτιών τους, μιλούν με στοιχεία και τεκμαρτές αποδείξεις, που βοηθούν να ξαναπάρει μπρος η συζήτηση για το πού βαζίζουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

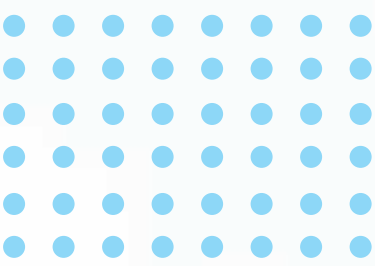
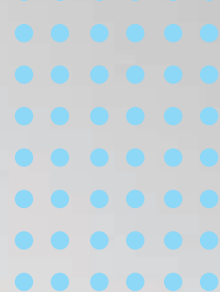
Επίλογος αλλά και αντίλογος Ξανά από την ανάρτηση του Νίκου Δανδράκη: «Όμως αυτή η διαρκής στάση “διαμαρτυρίας” (που είναι τρομερά έντονη στο *Social Dilemma*) για την αδράνεια του Facebook στο να πάρει μέτρα, συσκοτίζει την ανάγκη των πολιτών να είναι και οι ίδιοι υπεύθυνοι και ώριμοι. Μόλις προχθές οι *Financial Times* έγραψαν ότι παρά το ανελέητο κυνηγητό που κάνει το Facebook, το Twitter και η Google στην απείσια οργάνωση συνωμοσιολόγων *Quanon*, αυτοί συνεχίζουν να επεκτείνουν τη δράση τους και μάλιστα διεθνώς, αναδεικνύοντας ένα ισχυρό διεθνές κίνημα συνωμοσιολογίας. Αν’ ό,τι φαίνεται, για πολλούς λόγους που δεν είναι της παρούσης, τεράστιες μάζες φαίνεται να έλκονται από θεωρίες συνωμοσίας και άρνησης της πραγματικότητας, ανεξάρτητα του τι κάνουν τα Μέσα (κοινωνικής δικτύωσης ή παραδοσιακά). Στις κοινωνίες υπάρχουν τεράστια υπόγεια ρεύματα που η ύπαρξή τους δεν μπορεί να εξηγηθεί με τις όποιες αστοχίες του Facebook!...».

Η συνέχεια δικιά σας... Α

συζήτησή μας με την υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με αρμοδιότητα τα θέματα

της Πρόνοιας, **Δόμνα Μιχαηλίδου**, ήταν αποκαλυπτική. Η Δόμνα Μιχαηλίδου εξηγεί μεταξύ άλλων στην ATHENS VOICE τις προσπάθειες τις οποίες καταβάλλουν η ίδια και η κυβέρνηση προκειμένου η χώρα μας να περάσει από την επιδοματική Πρόνοια, που εγκλωβίζει στην κοινωνική εξάρτηση και τη φτώχεια, στην ενεργητική Πρόνοια, που θα φέρνει τους αδύναμους πολίτες στο επίκεντρο της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής ζωής της χώρας. Η υφυπουργός μας μιλάει για τη βαθιά της εκτίμηση στον αγαπητό σε όλους καθηγητή, Σωτήρη Τσιόδρα, ενώ αναφέρεται διεξοδικά στα πρωτόκολλα προστασίας στις μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων (ΜΦΗ) της χώρας μας.

Δόμνα Μιχαηλίδου Από την Π στην ενεργ

— **Κυρία Μιχαηλίδου, η έναρξη της ιδιαίτερης φετινής σχολικής χρονιάς σας ανησυχεί, όσον αφορά την επιδημιολογική κατάσταση της χώρας μας; Πώς θωρακίζονται οι δομές που φιλοξενούν παιδιά με αναπηρία;**

Έχουμε πάρει σε συνεργασία με τους λοιμωξιολόγους, τον ΕΟΔΥ και τις συναρμόδιες αρχές όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να αποτραπεί κάθε αρνητικό σενάριο. Κανένα μέτρο όμως από μόνο του δεν μπορεί να θωρακίσει τις δομές χωρίς την αυστηρή τήρησή του από όλους. Γι' αυτό είναι σημαντικό όλοι να ακολουθούμε κατά γράμμα όλα όσα προβλέπονται από τους ειδικούς. Ειδικότερα σε ό,τι αφορά τις δομές ανοιχτής φροντίδας για παιδιά και συνανθρώπους μας με αναπηρία είναι πολύ σημαντικό να συνεχίσει να παρέχεται απρόσκοπτα το θεραπευτικό έργο και η δημιουργική απασχόληση των παιδιών. Αυτό είναι, άλλωστε, η κοινή προτεραιότητα για την Πολιτεία, την οικογένεια και τους εκπαιδευτικούς. Σε αυτές τις δομές έχουμε λάβει όλα τα επιπλέον μέτρα που έχουν υποδειχθεί από τους ειδικούς και πλέον από τη νέα σχολική χρονιά λειτουργούν χωρίς περιορισμούς στη δυναμικότητά τους.

— **Τι θα λέγατε στους γονείς που ανησυχούν και φοβούνται να πάνε τα παιδιά τους στις δομές;**

Το αυτονόητο. Τόσο στους γονείς όσο και στα παιδιά, θα έλεγα απλώς να ακολουθούν όλα τα μέτρα προστασίας και τις οδηγίες των ειδικών. Τα παιδιά είναι απαραίτητα να πάνε στις δομές δημιουργικής απασχόλησης ατόμων με αναπηρία ώστε να παραμείνουν κοινωνικοποιημένα και να μη χάσουν την επαφή τους με δραστηριότητες και θεραπείες που είναι σημαντικές για τη σωματική και νοητική εξέλιξή τους. Είναι βασικό να ακολουθούμε όλοι τα μέτρα προστασίας που προβλέπονται ανά περίπτωση τόσο εντός όσο και εκτός δομών.

— **Τελικά, η Πρόνοια είναι τα επιδόματα; Ακόμη και σήμερα, όταν ακούμε την έννοια της Πρόνοιας, το μυαλό μας πηγαίνει στη χορήγηση διαφόρων κατηγοριών επιδομάτων...**

Έχετε δίκιο, υπάρχει ένα στερεότυπο που περιορίζει την έννοια της Πρόνοιας στη χορήγηση επιδομάτων και στις παροχές οικονομικής βοήθειας. Σε μεγάλο βαθμό αυτή η εικόνα προέκυψε από τον τρόπο με τον οποίο λειτούργησε η Πρόνοια επί δεκαετίες στη χώρα μας. Αυτό προσπαθούμε πλέον να το αλλάξουμε και να θέσουμε τις προνοιακές πολιτικές σε ένα σύγχρονο πλαίσιο το οποίο να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της εποχής. Ένα πλαίσιο ουσιαστικής προάσπισης του

αδύναμου, με τη χρήση πολλών διαφορετικών εργαλείων. Θα ήθελα να γίνει κατανοητό ότι η επιδοματική πολιτική είναι ένας μόνο από τους πολλούς μηχανισμούς που έχει η Πολιτεία για να υλοποιήσει την κοινωνική πολιτική της. Ως κυβέρνηση ενδυναμώνουμε και αναπτύσσουμε παροχές εξειδικευμένων υπηρεσιών, κοινωνικές επενδύσεις και βέβαια κατάρτιση, είτε επαγγελματική είτε δεξιότητων, για την ένταξη των ευάλωτων συμπολιτών μας στην κοινωνική και οικονομική ζωή. Σε αυτή τη λογική αναμορφώσαμε το σύστημα υιοθεσιών / αναδοχών, εστιάσαμε στη σύνδεση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής αυξάνοντας τις θέσεις στους βρεφονηπιακούς σταθμούς, σχεδιάζουμε την Εθνική Στρατηγική για την Αναπηρία με την προώθηση καινοτόμων υπηρεσιών και όχι επιδομάτων, όπως για παράδειγμα ο προσωπικός βοηθός. Με όλες αυτές τις πολιτικές επαναπροσδιορίζουμε την Πρόνοια ως έναν ενεργητικό μοχλό προώθησης αλλαγών στην κοινωνία προς όφελος και ενδυνάμωση των πλέον ευάλωτων και όχι πια ως «παρηγορητική θεραπεία» σε μια στάσιμη ευαλωτότητα.

— **Μπορεί η χώρα μας, η οποία περνάει μία δεύτερη ασφυκτική δημοσιονομική στενωπό, δεύτερη μετά από την περίοδο των μνημονίων, να αναπτύξει μία Πρόνοια σύγχρονη, που να μην εγκλωβίζει τους πιο αδύναμους από τους πολίτες στα επιδόματα και τη φτώχεια; Μπορούμε, σε αυτές τις συνθήκες, να προχωρήσουμε προς μία ενεργητική Πρόνοια;**

Αυτή είναι η στόχευσή μας και την υπηρετούμε με συγκεκριμένα μέτρα και πολιτικές. Προωθούμε τον εκσυγχρονισμό του αντικειμένου της Πρόνοιας σε κάθε επίπεδο, με την ψηφιοποίηση των υπηρεσιών του ΟΠΕΚΑ και με τη δημιουργία της κάρτας ΑμεΑ, ώστε συμπολίτες μας με ήδη αυξημένες δυσκολίες να μη χρειάζεται να ξεδεύουν παραπάνω χρόνο και ενέργεια σε γραφειοκρατικές διαδικασίες. Την ίδια στιγμή προωθούμε πολιτικές όπως η ενίσχυση των βρεφονηπιακών σταθμών που βασίζονται στη λογική της ισότιμης ένταξης στην αγορά εργασίας, της κατάρτισης του ανθρωπίνου δυναμικού και της άρσης των περιορισμών προσβασιμότητας στην κοινωνική και οικονομική ζωή. Ακριβώς γιατί, όπως είπατε κι εσείς, δεν αποδεχόμαστε την παθητική αντιμετώπιση και τον εγκλωβισμό των πιο αδύναμων συμπολιτών μας σε ένα καθεστώς χρόνιας εξάρτησης από κάθε είδους βοηθήματα. Οι συνθήκες για αυτή την κρίσιμη μεταρρύθμιση στο περιεχόμενο και τους στόχους της Πρόνοιας είναι ώριμες, μετά και τη δύσκολη εμπειρία της τελευταίας δεκαετίας. Είναι η κατάλληλη στιγμή και έχουμε ήδη προχωρήσει.

— **Κυρία Μιχαηλίδου, πώς απαντάτε στην κριτική της αξιωματικής αντιπολίτευσης, η οποία κατηγορεί την κυβέρνηση ότι είχε αφήσει χωρίς ουσιαστικά μέτρα προστασίας τους οίκους ευγηρίας, κατά τη διάρκεια του πρώτου κύματος της εξάπλωσης της επιδημίας του νέου κορωνοϊού SARS-COV 2 στη χώρα μας;**

Ειδικά στο πρώτο κύμα, η Ελλάδα αποτέλεσε τη θετική εξαίρεση στον κανόνα που ήθελε χιλιάδες κρούσματα μέσα σε κλειστές δομές, ακόμα και στις πιο προηγμένες χώρες της Ευρώπης. Η Ελλάδα ήταν η μόνη χώρα που είχε ελάχιστα κρούσματα κι ακόμα λιγότερες απώλειες. Το δεύτερο κύμα είναι σαφώς πιο επιθετικό. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, προχωρήσαμε αμέσως στη λήψη νέων και αυστηρότερων μέτρων προστασίας. Έχουμε πλέον τρία όπλα στη διάθεσή μας για να απομακρύνουμε το ενδεχόμενο διασποράς του ιού μέσα στις Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων: Τα νέα αυστηρότερα πρωτόκολλα λειτουργίας, τα συνεχή μοριακά τεστ σε εργαζόμενους και προσωπικό και τους διαρκείς ελέγχους για την τήρηση των μέτρων. Πρόσφατα επικοινωνήσαμε με τους πρέσβεις μας σε Ιταλία, Γαλλία, Ισπανία και Σουηδία. Στις χώρες δηλαδή με τις περισσότερες απώλειες σε κλειστές δομές ηλικιωμένων, για να δω πώς έχουν πλέον διαμορφώσει τα μέτρα προστασίας των συνανθρώπων μας στην τρίτη ηλικία. Διαπίστωσα λοιπόν ότι τα μέτρα προστασίας που έχουμε ορίσει στην Ελλάδα είναι τα αυστηρότερα όλων. Αλλά δεν εφησυχάζουμε με αυτό. Ελέγχουμε και μεριμνούμε αδιάκοπα για τη σωστή και πλήρη εφαρμογή τους.

— **Η τραγωδία η οποία συνέβη στον οίκο ευγηρίας του Ασβεστοχωρίου της Θεσσαλονίκης θυμίζει ανάλογες καταστάσεις στον ευρωπαϊκό χώρο, τις οποίες θέλαμε πάση θυσία να αποφύγουμε. Τι πήγε στραβά, κατά τη γνώμη σας;**

Η επαφή με ένα και μοναδικό κρούσμα είναι αρκετή για να προκαλέσει μια αλυσίδα κρουσμάτων και απωλειών. Για αυτό τον λόγο, και συνεκτιμώντας την επιδείνωση των εθνικών επιδημιολογικών δεδομένων, προχωρήσαμε στην αυστηροποίηση των μέτρων στις μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων. Ειδικά σε ό,τι αφορά τους εργαζομένους στις κλειστές δομές αναγνωρίζουμε πως το έργο που επιτελούν φροντίζοντας τους ηλικιωμένους και τους χρονίως πάσχοντες είναι πολύ σημαντικό και δύσκολο ανεξαρτήτως του κορωνοϊού. Τώρα, μέσα στις συνθήκες της πανδημίας καθίσταται ακόμη σημαντικότερο. Για τον λόγο αυτό θέσαμε ακόμα πιο αυστηρούς κανόνες λειτουργίας των δομών αυτών αλλά και «Οδηγό Ασφαλούς Συμπεριφοράς» των εργα-

ζομένων απαιτώντας μεγαλύτερη προσοχή και σχολαστικότητα εντός αλλά και εκτός χώρου εργασίας τους. Την ίδια στιγμή διενεργούμε διαρκείς ελέγχους τήρησης των μέτρων και διεξάγουμε συνεχώς μοριακά τεστ για να προλάβουμε τυχόν κρούσμα και να παρέμβουμε έγκαιρα. Το ενθαρρυντικό είναι ότι με τα έως τώρα αποτελέσματα των ελέγχων δεν έχει καταγραφεί κανένα νέο κρούσμα σε φιλοξενούμενους σε δομές και αυτό καταδεικνύει ότι τα μέτρα –εφόσον τηρούνται– αποδίδουν. Παραμένουμε φυσικά πάντα σε επιφυλακή.

— **Έχετε συνεργαστεί με τον αγαπητό σε όλους μας καθηγητή, Σωτήρη Τσιόδρα; Ποιες εντυπώσεις σας άφησε η συνεργασία σας μαζί του;**

Ο καθηγητής, εκτός από εξαιρετικός επιστήμονας, είναι κι ένας εξαιρετικά υπεύθυνος και καλοπροαίρετος άνθρωπος. Νομίζω ότι η ευαισθησία του μαζί με την επιστημονσύνη του ήταν ο συνδυασμός που βοήθησε να αντιληφθούν οι πολίτες πόσο σημαντικός είναι και ο δικός τους ρόλος. Με τη βοήθειά του και με τη βοήθεια όλων των επιστημόνων που απαρτίζουν την ειδική επισημονική επιτροπή μπορέσαμε ως πολιτεία να προστατεύσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους συμπολίτες μας σε αυτή την πρωτοφανή πανδημία. Έχω τις καλύτερες εντυπώσεις από τη συνεργασία μαζί του, ειδικά για την προστασία των ηλικιωμένων συνανθρώπων μας στις Μονάδες Φροντίδας, για τους οποίους η ευαισθησία του αποτέλεσε έμπνευση για όλους.

— **Είστε, τελικά, αισιόδοξη ότι η χώρα μας θα καταφέρει να αντιμετωπίσει ικανοποιητικά και με επάρκεια το χειμερινό κύμα της εξάπλωσης της επιδημίας του νέου κορωνοϊού SARS-COV 2;**

Ως κυβέρνηση έχουμε αποδείξει ότι έχουμε εξαιρετικά γρήγορα αντανακλαστικά και είμαστε έτοιμοι να πάρουμε δύσκολες αποφάσεις. Έχω εμπιστοσύνη τόσο στους επιστήμονες που προτείνουν τα μέτρα όσο και στους πολίτες που ξέρουν στα δύσκολα να ανταποκρίνονται με αλληλεγγύη και υπευθυνότητα. Φυσικά η πρόκληση είναι μεγάλη. Σε ό,τι αφορά στις μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων και χρονίως πασχόντων, έχουμε προβλέψει όλα τα σενάρια και έχουμε σχεδιάσει μέτρα για κάθε ενδεχόμενο. Ακόμη και για πλήρη στεγανοποίηση δομών, αν απαιτηθεί ή την αντι-κατάσταση του προσωπικού από ειδικές ομάδες έκτακτου προσωπικού εκεί όπου θα διαπιστωθεί συρροή κρουσμάτων. Δεν είναι, επομένως, ζήτημα αισιοδοξίας αλλά σωστής προετοιμασίας και ως προς αυτό δουλεύουμε διαρκώς. **A**

Πρόνοια των επιδομάτων Ενεργητική Πρόνοια των αλλαγών

Του ΒΑΣΙΛΗ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΝΑ ΠΑΝΕ ΣΤΙΣ ΔΟΜΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΩΣΤΕ ΝΑ ΠΑΡΑΜΕΙΝΟΥΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΑ

Μιλούν ο πρόεδρος του Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας, **Ευθύμης Λέκκας**, ο καθηγητής Αντισεισμικών Κατασκευών στο ΕΜΠ, **Κωνσταντίνος Σπυράκος**, ο πρόεδρος του ΤΕΕ, **Γιώργος Στασινός**, ο πρόεδρος του Συλλόγου Πολιτικών Μηχανικών Ελλάδας, **Βασίλης Μπαρδάκης**, και ο αντιδήμαρχος Δόμησης και Κτιριακών Υποδομών του Δήμου Αθηναίων, **Γιώργος Αποστολόπουλος**

Αντέχει η Αθήνα ένα μεγάλο

ΣΕΙΣΜΟ;

Πες μου πότε χτίστηκε το σπίτι σου,
να σου πω ποιο είναι το προσδόκιμο ζωής σου

Του ΤΑΚΗ ΣΚΡΙΒΑΝΟΥ

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΣΕΙΣΜΟ ΤΟΥ 1981 με επίκεντρο τις Αλκυονίδες, μεγέθους 6,7 Ρίχτερ, ήμουν α δεκα χρονών. Θυμάμαι που πεταχτήκαμε από τον ύπνο μας με τη μάνα μου και τις δύο αδερφές μου και αγκαλιαστήκαμε κάτω από την κάσα της πόρτας, τρέμοντας από τον φόβο μας. Από τότε μου έμεινε φοβία για τους σεισμούς. Και

να σας πω την αλήθεια, μετά τη μικρή έρευνα που έκανα και ακολουθεί, δεν μπορώ να πω ότι φοβάμαι λιγότερο.

«Ένα κτίριο που κατασκευάστηκε μετά το 1996 μπορούμε να πούμε ότι είναι ασφαλές, ότι μπορούμε να κοιμόμαστε ήσυχοι σε αυτό, έχει πολύ μικρές πιθανότητες να αντιμετωπίσει προβλήματα λόγω σεισμού. Όσο πιο πίσω πάμε, όμως, τόσο αυξάνονται οι πιθανότητες να έχουμε αστοχίες», λέει ο Βασίλης Μπαρδάκης, μεταξύ άλλων πρόεδρος του Συλλόγου Πολιτικών Μηχανικών Ελλάδας και διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Πατρών. «Για παράδειγμα», προσθέτει, «αν κάποιος ζει σε ένα κτίριο του 1970, το οποίο έχει κατασκευαστεί με τον αντισεισμικό κανονισμό του 1959 και έκτοτε δεν έχει ελεγχθεί, είναι σαν να οδηγεί αυτοκίνητο που δεν έχει αερόσακο ή anti-spin – και σε κάποιες περιπτώσεις το “μηχανολογικό ανάλογο” μπορεί να είναι σαν να οδηγεί αυτοκίνητο χωρίς ζώνη ασφαλείας και σε λιγότερες... σαν να οδηγεί μηχανή χωρίς κράνος».

Παρόμοιες θέσεις εκφράστηκαν με τον πιο επίσημο τρόπο πέρυσι στο 4ο Πανελλήνιο Συνέδριο Αντισεισμικής Μηχανικής & Τεχνικής Σεισμολογίας, από τον πρόεδρο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ), Γιώργο Στασινό: «Οι σημερινοί έλληνες πολίτες διακρίνονται σε δύο κατηγορίες από άποψη προσδόκιμου ζωής: σε αυτούς που κατοικούν σε

κτίρια που χτίστηκαν μετά το 1995, ή έστω το 1985, για τα οποία υπήρξαν νομοθετικές αντισεισμικές πρόνοιες και κανονισμοί, και σε αυτούς των οποίων οι κατοικίες κατασκευάστηκαν πρωτύτερα», είχε πει χαρακτηριστικά. Σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, το 2011: Το 45% του κτιριακού αποθέματος της χώρας ήταν χτισμένο με βάση τον αντισεισμικό κανονισμό του 1959 και το 30% χωρίς κανέναν αντισεισμικό κανονισμό, δηλαδή είχαν κατασκευαστεί πριν το 1959.

Μπορεί κάποιος να προφυλαχθεί κάτω από την κάσα της πόρτας την ώρα του σεισμού; Μόνο εάν βρίσκεται σε κτίριο από φέρουσα τοιχοποιία, δηλαδή πέτρινο ή πλινθόκτιστο κτίριο. Στα κτίρια από οπλισμένο σκυρόδεμα η κάσα της πόρτας δεν προσφέρει κάποια ιδιαίτερη προστασία. Η βασική οδηγία αυτοπροστασίας σε οποιαδήποτε περίπτωση είναι: σκύψε, καλύψου κάτω από ένα γερό, ξύλινο τραπέζι ή γραφείο και κράτησε το πόδι του. - Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας, www.oasp.gr

Ελλάδα, η πιο σεισμογενής χώρα της Ευρώπης

«Το θέμα είναι πολυπαραμετρικό», λέει ο Κωνσταντίνος Σπυράκος, καθηγητής Αντισεισμικών Κατασκευών στη Σχολή Πολιτικών Μηχανικών, του ΕΜΠ. «Το πόσο μπορεί να αντέξει ένα κτίριο εξαρτάται από την ηλικία κατασκευής του, από τη συντήρησή του, από το αν γειτνιάζει με ενεργά σεισμικά ρήγματα, από το υλικό της κατασκευής του. Σε κάθε περίπτωση η αξιολόγηση της αντοχής του μπορεί να γίνει από πολιτικό μηχανικό». Η Ελλάδα είναι η πλέον σεισμογενής χώρα της Ευρώπης και η έκτη στον κόσμο.

Στην Αττική ενεργά ρήγματα υπάρχουν στο βόρειο τμήμα και ένα στον Σαρωνικό, όμως και ρήγματα λίγο πιο μακρινά μπορούν να επηρεάσουν την Αθήνα, σημειώνει ο κ. Σπυράκος. Ένα τέτοιο βρίσκεται στις Αλκυονίδες και ήταν αυτό που προκάλεσε τον σεισμό του 1981, ο οποίος υπήρξε η αφορμή να ισχύει από το 1959.

«Μέχρι και τον σεισμό του 1981 υποτιμούσαμε τις συνέπειες ενός σεισμού στην Αθήνα. Ο σεισμός εκείνος ήταν η κύρια αιτία για τον νέο αντισεισμικό κανονισμό του 1985, ο οποίος ήταν ένα άλμα προόδου σε σχέση με τον προηγούμενο κανονισμό, που ήταν και ο πρώτος στη χώρα μας και ισχύει ήδη από το 1959», λέει ο καθηγητής. Στη συνέχεια, το 1995 έγινε βελτίωση του αντισεισμικού κανονισμού, το 2000 υπήρξε μία ακόμη βελτίωση και από το 2017 η Ελλάδα ακολουθεί τις ευρωπαϊκές οδηγίες, οι οποίες είναι γνωστές ως Ευρωκώδικας.

Σε άλλες σεισμογενείς χώρες, όπως στις Ηνωμένες Πολιτείες, στην Ιαπωνία, στη Νέα Ζηλανδία, καθορίζεται με νόμο κάθε πότε θα πρέπει να ελέγχονται τα δημόσια κτίρια. Στην Ελλάδα δεν υπάρχει τέτοιος νόμος και μόλις το 25% των δημόσιων κτιρίων (σχολεία, νοσοκομεία, δικαστήρια, υπηρεσίες κ.λπ.) έχει ελεγχθεί, δηλαδή περίπου 18.000 κτίρια. Αυτό που υπάρχει στη χώρα μας είναι μία «σύσταση» από την επιτροπή παρακολούθησης των αντισεισμικών κανονισμών, μέλος της οποίας είναι ο κ. Σπυράκος: «Η σύσταση είναι οι κατοικίες να ελέγχονται κάθε 10 χρόνια, τα βιομηχανικά κτίρια κάθε 5 έως 10 χρόνια, οι οδικές γέφυρες κάθε 1 έως 4 χρόνια, οι σιδηροδρομικές γέφυρες κάθε 1 έως 2 χρόνια και τα τεχνικά έργα, στα οποία εντάσσονται και τα νοσοκομεία για παράδειγμα, κάθε 5 χρόνια».

Τι πρέπει να κάνει αμέσως μετά τον σεισμό κά-

Η σύσταση είναι οι κατοικίες να ελέγχονται κάθε 10 χρόνια, τα βιομηχανικά κτίρια κάθε 5 έως 10 χρόνια, οι οδικές γέφυρες κάθε 1 έως 4 χρόνια, οι σιδηροδρομικές γέφυρες κάθε 1 έως 2 χρόνια και τα τεχνικά έργα, στα οποία εντάσσονται και τα νοσοκομεία για παράδειγμα, κάθε 5 χρόνια.

ποιος που βρίσκεται μέσα σε κτίριο; «Μετά το τέλος της σεισμικής δόνησης θα πρέπει, διατηρώντας την ψυχραιμία του, να φορέσει παπούτσια και κατάλληλα για την εποχή ρούχα και να κλείσει τους γενικούς διακόπτες (ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, νερού). Στη συνέχεια θα πρέπει να εκκενώσει προσεκτικά το κτίριο από το κλιμακοστάσιο, παίρνοντας μαζί του τα εφόδια έκτακτης ανάγκης, όπως: φακό, νερό, κλειδιά, φάρμακα κ.ά. Θα πρέπει να κινείται γρήγορα και προσεκτικά, χωρίς να τρέχει, μέχρι να φτάσει στον προεπιλεγμένο κοντινό, ανοικτό, ασφαλή χώρο καταφυγής (πλατεία, πάρκο κ.λπ.)» - Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας, www.oasp.gr

Μέτρα τώρα ζητεί το ΤΕΕ

Τη δέσμη μέτρων που έχει προτείνει το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας μας υπενθυμίζει ο πρόεδρος του, Γιώργος Στασινός: «Το ΤΕΕ έχει προτείνει στην πολιτεία 7 μέτρα και πολιτικές που έπρεπε να έχουν ξεκινήσει ήδη, αν θέλουμε να προλάβουμε τις επιπτώσεις ενός μεγάλου σεισμού.

1. Έλεγχος όλων των δημοσίων κτιρίων με άμεσο πρωτοβάθμιο προσεισμικό έλεγχο δομικής τρωτότητας.
2. Ταυτότητα Κτιρίου (που ξεκινά το 2021) και προσεισμικός έλεγχος ιδιωτικών κτιρίων.
3. Μόνιμα οικονομικά κίνητρα για την ενίσχυση ιδιωτικών κτιρίων που διατρέχουν κίνδυνο βλαβών από σεισμό.
4. Σύνδεση προγραμμάτων σεισμικής ενίσχυσης και ενεργειακής εξοικονόμησης.
5. Ανακατασκευή κενών, παλαιών και διατηρητέων κτιρίων μέσω των δήμων.

6. Ψηφιακή Τράπεζα Γης (που αναμένεται εντός του έτους να ψηφιστεί) και μέσω αυτής μηχανισμός ανακατασκευής των προσόψεων διατηρητέων κτιρίων.

7. Ηλεκτρονικό Μητρώο Έργων Υποδομής, που έχει ξεκινήσει ήδη ο σχεδιασμός του και θα υλοποιηθεί το ΤΕΕ.

Για κάθε ένα από αυτά τα μέτρα το ΤΕΕ έχει καταθέσει στην πολιτεία συγκεκριμένες και υλοποιήσιμες προτάσεις με χρονοδιάγραμμα και τους πόρους που απαιτούνται – και πώς μπορούν να καλυφθούν. Αλλά πρέπει να προχωρήσουν όλα τώρα, χθες αν ήταν δυνατόν, παράλληλα και ολοκληρωμένα, όχι αποσπασματικά. Η συγκυρία της χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης της ΕΕ, που έχει ως βασικό στόχο την ανθεκτικότητα, και της έναρξης του νέου ΕΣΠΑ σταματά κάθε αμφιβολία για την εύρεση των πόρων που απαιτούνται. Η χώρα χρειάζεται ένα εκτεταμένο και ολοκληρωμένο πρόγραμμα προσεισμικού ελέγχου, αντισεισμικής προστασίας και ανθεκτικότητας ιδιωτικών και δημοσίων κτιρίων, που να καλύπτει όμως όλα τα δομήματα: μνημεία, γέφυρες και τεχνικά έργα, φράγματα και όλες τις υποδομές».

Ο αντισεισμικός έλεγχος σε ένα κτίριο δεν αποτελεί μόνο θέμα ασφάλειας, αλλά έχει να κάνει και με την εμπορική αξία του κτιρίου, επισημαίνει ο κ. Μπαρδάκης, συνιστώντας σε κάθε έναν που θέλει να αγοράσει ένα σπίτι να πάρει τη γνώμη ενός μηχανικού που εμπιστεύεται. Σημειώνει ακόμη ότι με την εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας οι ενισχύσεις ενός κτιρίου είναι πιο εύκολες, περισσότερο ποιοτικές αλλά και πιο οικονομικές. «Υπάρχουν πολλά παραδείγματα κτιρίων στο κέντρο της Αθήνας, τα οποία μελετήθηκαν με τις διατάξεις του 1959, δηλαδή με πολύ πτωχές αντισεισμικές προβλέψεις και ενισχύθηκαν πρόσφατα ώστε να αποκρίνονται με ασφάλεια στη σύγχρονη σεισμική δράση. Σε ένα τέτοιο χαρακτηριστικό παράδειγμα», λέει, «υλοποιήθηκαν παρεμβάσεις στο σκελετό του κτιρίου που το καθιστούν τόσο ασφαλές όσο και αν κατασκευαζόταν σήμερα, με συνολικό κόστος παρόμοιο με τη δαπάνη επένδυσης όλων των δαπέδων με φθινό πλακάκι».

Ποιες είναι οι σωστές ενέργειες που πρέπει να κάνει ένα άτομο με κινητική αναπηρία κατά τη διάρκεια του σεισμού; Την ώρα της δόνησης θα πρέπει να παραμείνει στη θέση του, μακριά από επικινδυνότητες, όσο αυτό είναι δυνατόν. Αν χρησιμοποιεί αμαξίδιο πρέπει όταν αισθανθεί το σεισμό να βάλει φρένο και στη συνέχεια να καλύψει το κεφάλι του και τον αυχένα με τα χέρια του ή με κάποιο άλλο αντικείμενο, σκύβοντας όσο το δυνατόν περισσότερο. – Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας, www.oasp.gr

ΟΑΣΠ: Η Αθήνα θα αντέξει σε ένα μεγάλο σεισμό

Ψυχραιμία και μακριά από λαϊκισμούς συνιστά ο Ευθύμης Λέκκας, πρόεδρος του Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (ΟΑΣΠ) και καθηγητής Δυναμικής Τεκτονικής, Εφαρμοσμένης Γεωλογίας και Διαχείρισης Φυσικών Καταστροφών στο ΕΚΠΑ. Ο κ. Λέκκας λέει ότι η Αθήνα είναι μία πόλη με ιστορία 3.000 ετών, υπάρχουν τα αρχαία μνημεία, τα βυζαντινά, τα κτίρια που χτίστηκαν μετά την επανάσταση του 1821, αυτά που προηγήθηκαν του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, τα κτίρια μετά το 1960. «Υπάρχει μια ποικιλομορφία κτιρίων. Τα κτίριά μας από το 1970 και μετά είναι ανθεκτικά και όσο πλησιάζουμε στα σύγχρονα χρόνια γίνονται ακόμα καλύτερα, λόγω των βελτιώσεων στους αντισεισμικούς κανονισμούς. Το 70% των κτιρίων της χώρας είναι κατασκευασμένα βάσει αντισεισμικών κανονισμών, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι τα κτίρια προ του 1959 είναι επικίνδυνα, καθώς και τα προηγούμενα χρόνια υπήρχαν όχι μόνο προδιαγραφές, αλλά και μια μεγάλη εμπειρία. Το κτίριο της Βουλής, το Πανεπιστήμιο Αθηνών, είναι κτί-

ρια 150 ετών». Ο πρόεδρος του ΟΑΣΠ σημειώνει ότι σίγουρα υπάρχουν σεισμικά τρωτά κτίρια, κτίρια που δεν έχουν συντηρηθεί, που έχουν εγκαταλειφθεί, που αλλάζουν κάθε τόσο χρήσεις, αλλά και πως «βάσει της εμπειρίας μας από τους προηγούμενους σεισμούς, σε έναν μεγάλο σεισμό θα υπάρξουν επιπτώσεις, σε γενικές γραμμές, ωστόσο, ο δομημένος ιστός θα συμπεριφερθεί θετικά».

Αναφορικά με τα δημόσια κτίρια, εκ των οποίων μόλις το 25% έχει ελεγχθεί, δηλαδή περίπου 18.000 κτίρια, ο καθηγητής επισημαίνει ότι από τα υπόλοιπα κτίρια υπάρχουν πολλά που είναι καλά, δεν χρησιμοποιούνται δηλαδή, αλλά και αυτά τα οποία χρησιμοποιούνται δεν σημαίνει ότι είναι επικίνδυνα – για παράδειγμα, η Βουλή είναι ένα από τα δημόσια κτίρια τα οποία δεν έχουν ελεγχθεί. Ο Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας, λέει ο κ. Λέκκας, προσπαθεί να επιταχύνει τις διαδικασίες ελέγχων, καθώς αυτοί είναι στην ευθύνη του εκάστοτε ιδιοκτήτη, π.χ. για τα γραφεία και τις υπηρεσίες του υπουργείου Οικονομικών αρμόδιο είναι το συγκεκριμένο υπουργείο κ.λπ. «Σε κάθε περίπτωση», προσθέτει, «η συντήρηση των δημόσιων κτιρίων είναι και θέμα πόρων. Σε πολλά θέματα υπάρχουν ανάγκες, και περισσότερες Μονάδες Εντατικής Θεραπείας χρειαζόμαστε, και ασθενοφόρα, και καλύτερους δρόμους, αλλά στο τέλος της ημέρας δίνονται προτεραιότητες σύμφωνα με τις εκάστοτε οικονομικές δυνατότητες της Πολιτείας, δυνατότητες οι οποίες δεν είναι απεριόριστες».

Μπορεί να γίνει πρόγνωση σεισμού;

Όχι μόνο η ελληνική αλλά και η παγκόσμια επιστημονική κοινότητα προσπαθεί να προχωρήσει την υπόθεση της πρόγνωσης των σεισμών. Συχνά, τόσο Έλληνες όσο και ξένοι επιστήμονες και ερευνητικές ομάδες στέλνουν μελέτες για προγνώσεις στην αρμόδια επιτροπή του ΟΑΣΠ, αποτελούμενη από περισσότερους από 20 επιστήμονες του ευρύτερου κλάδου, οι οποίες διερευνώνται. Υπάρχουν όμως κι εκείνοι που καπηλεύονται αυτήν την κατάσταση, λέει ο κ. Λέκκας, που κάνουν μία πρόγνωση την οποία δεν καταθέτουν στον ΟΑΣΠ αλλά έρχονται στη συνέχεια και υποστηρίζουν ότι είχαν προβλέψει το τάδε σεισμικό γεγονός, επικαλούμενοι δημοσίευσή τους σε κάποια διεθνή ιστοσελίδα. «Υπάρχει και θέμα ατομικής ευθύνης», λέει ο πρόεδρος του ΟΑΣΠ, «αν έχεις κάτι, να το καταθέσεις στις αρμόδιες αρχές της χώρας σου». «Σε κάθε περίπτωση», καταλήγει ο καθηγητής, «πρόγνωση δεν υπάρχει ούτε και θα υπάρξει στα επόμενα χρόνια. Αλλά κι όταν θα υπάρξει, δεν ξέρουμε αν θα είναι επιχειρησιακά αξιοποιήσιμη».

Ήξερες ότι...

► Ο σεισμός με τις μεγαλύτερες ανθρώπινες απώλειες στην Ελλάδα συνέβη στις 3 Απριλίου 1881 στη Χίο, όταν σκοτώθηκαν 3.550 άνθρωποι. Ο επόμενος πιο καταστροφικός σεισμός έγινε το 1953. Είχε μέγεθος 7,2 Ρίχτερ και επίκεντρο την Κεφαλονιά την οποία, μαζί με τη φωτιά που ακολούθησε, σχεδόν ισοπέδωσε, όπως και τη Ζάκυνθο. Ήταν 455 οι νεκροί στη Ζάκυνθο, 386 στην Κεφαλονιά και ένας στην Ιθάκη. Επίσης, το 1999 υπήρξαν 143 νεκροί στην Αθήνα από τον σεισμό 5,9 Ρίχτερ με επίκεντρο την Πάρνηθα, ενώ το 1978, στη Θεσσαλονίκη, 45 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους σε σεισμό 6,5 Ρίχτερ.

► Ο ισχυρότερος σεισμός που έχει καταγραφεί στον πλανήτη έγινε τον Μάιο του 1960 στη Χιλή και ήταν 9,5 Ρίχτερ, όπου σκοτώθηκαν 1.655 άνθρωποι. Ο πλέον φονικός σεισμός στην ιστορία έγινε το 1976 στο Τανγκσάν της Κίνας, ήταν 7,8 Ρίχτερ και οι νεκροί ξεπέρασαν τους 650.000. Ο αμέσως επόμενος, 9,1 Ρίχτερ στην Ινδονησία το 2004, είχε ως αποτέλεσμα να σκοτωθούν 280.000 άνθρωποι σε 14 χώρες, πολλοί από τους οποίους από το τσουνάμι που έφτασε σε ύψος 30 μέτρων.

Μνημεία, διατηρητέα, εγκαταλειμμένα κτίρια

ΤΟ ΠΡΟΣΦΑΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ «Κατασκευές από τοιχοποιία, αποτίμηση και επεμβάσεις για σεισμικά φορτία» (εκδ. Εργονόμος), ο Κωνσταντίνος Σπυράκος αναφέρεται στον κίνδυνο που αντιμετωπίζουν τα κτίρια από

τοιχοποιία, μεταξύ αυτών όλα τα μνημεία και τα διατηρητέα. «Ο τελευταίος ισχυρός σεισμός στην Αττική έγινε τον Ιούλιο του 2019 και ήταν 5,3 Ρίχτερ, δηλαδή ήταν 18 φορές ασθενέστερος από το σεισμό των 5,9 Ρίχτερ το 1999 στην Πάρνηθα. Τι διαπιστώσαμε από τον σεισμό του Ιουλίου του 2019; Πολλές αστοχίες στους τοίχους (ρωγμές και πτώσεις) αλλά και καταρρεύσεις και σοβαρές βλάβες σε εγκαταλειμμένα κτίρια, όπως το μνημείο του Ταινιόδρομου Κράκαρη στον Πειραιά. Αντιλαμβανόμαστε ότι σε έναν ισχυρότερο σεισμό θα έχουμε μεγαλύτερα προβλήματα», λέει ο κ. Σπυράκος. Μνημεία, μας υπενθυμίζει ο καθηγητής, είναι κατασκευές συνήθως παλαιότερες των 100 ετών που έχουν χαρακτηριστεί ως τέτοια από το Υπουργείο Πολιτισμού, ενώ διατηρητέα είναι τα κτίρια που έχουν χαρακτηριστεί έτσι από το Υπουργείο Περιβάλλοντος λόγω των ιδιαίτερων αρχιτεκτονικών τους χαρακτηριστικών, π.χ. τα νεοκλασικά. «Από αυτά, περίπου 20.000 ανήκουν σε ιδιώτες, δηλαδή το 0,8% του συνολικού φορολογούμενου δομημένου περιβάλλοντος, πολλά από τα οποία είναι εγκαταλειμμένα», λέει ο κ. Σπυράκος, επισημαίνοντας ότι θα πρέπει να δοθούν κίνητρα από την Πολιτεία για τη συντήρησή τους, γιατί σιγά-σιγά θα χάσουμε όλο τον αρχιτεκτονικό μας πολιτισμό. «Συνήθως σε ένα εγκαταλειμμένο κτίριο πέφτει πρώτα η στέγη, μετά μπαίνουν νερά, διαβρώνονται οι τοίχοι και καταρρέουν και εκείνοι. Αν, δηλαδή, προστατευθεί η στέγη και γίνουν μερικές ακόμα αναγκαίες επεμβάσεις το κτίριο θα σωθεί και οι επεμβάσεις προστασίας δεν είναι τόσο δαπανηρές όσο νομίζουν πολλοί», επισημαίνει.

Την ίδια στιγμή, στον δήμο της Αθήνας υπάρχουν περίπου 1.400 εγκαταλειμμένα κτίρια, αρκετά εκ των οποίων ετοιμόρροπα και επικίνδυνα για τους περαστικούς. Τα περισσότερα από αυτά ανήκουν σε έναν ή σε περισσότερους ιδιοκτήτες, οι οποίοι κατά τον νόμο είναι υπεύθυνοι για τη συντήρησή τους, αναφέρει ο Γιώργος Αποστολόπουλος, αντιδήμαρχος Δόμησης και Κτιριακών Υποδομών. Κάποια λίγα, τα οποία ύστερα από αυτοψία ειδικών, παρουσία εισαγγελέα, κρίθηκαν επικινδύνως ετοιμόρροπα και κατεδαφίστηκαν από τον δήμο, αφού υπήρξε επικοινωνία με τον/τους ιδιοκτήτες. Τα έξοδα κατεδάφισης χρεώθηκαν σε εκείνους. Σύμφωνα με τον κ. Αποστολόπουλο, τις επόμενες εβδομάδες αναμένεται να δοθεί σε διαβούλευση σχέδιο νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος για την αντιμετώπιση του προβλήματος των εγκαταλειμμένων κτιρίων, αλλά και της συντήρησης των διατηρητέων, σε όλη τη χώρα. **Α**

ΜΕΝΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑ

ΚΑΙ ΑΠΟΚΤΑΣ ΠΤΥΧΙΟ ΞΕΝΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

NEW YORK COLLEGE

The **LEADING** international college of Greece

Σπούδασε σε διεθνούς κύρους κρατικά Πανεπιστήμια Αγγλίας, Γαλλίας ή Αμερικής και απόκτησε πτυχίο επαγγελματικά* ισοδύναμο με τα αντίστοιχα πτυχία των Ελληνικών Πανεπιστημίων, με παγκόσμια αναγνώριση για επιτυχημένη σταδιοδρομία στην Ελλάδα ή και το εξωτερικό.

Ανακάλυψε και εσύ το πρόγραμμα σπουδών που σου ταιριάζει και ζήσε τις δικές σου πρωτιές, με αφετηρία το **New York College** σε σύγχρονο campus στο κέντρο της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης!

Ίεκίνα το πιο όμορφο ταξίδι της ζωής σου, στην ίδια γειτονιά που ξεκίνησε η γνώση και ο πολιτισμός!

BACHELOR • MASTER • MBA • Ph.D

39 Ειδικότητες Σπουδών

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΕ ΣΥΓΧΡΟΝΑ CAMPUS ΣΕ ΑΘΗΝΑ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΑΓΑ

ΤΑ ΠΤΥΧΙΑ BACHELOR, MASTER ΚΑΙ Ph.D ΠΟΥ ΑΠΟΝΕΜΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΟΥ NEW YORK COLLEGE ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΑ ΚΡΑΤΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΦΟΡΕΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (Α.Τ.Ε.Ε.Ν.) ΩΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΜΕ ΤΑ ΠΤΥΧΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ (WWW.MENEDU.GR)

📍 ΑΘΗΝΑ: Λεωφόρος Αμαλίας 38- Σύνταγμα, τηλ.: 210 3225961, e-mail: nycath@nyc.gr

📍 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Εγνατίας 138 & Π.Π. Γερμανού, τηλ.: 2310 889879, e-mail: nycth@nyc.gr

www.nyc.gr

*Για περισσότερες αναφορές στο φύλλο 753 της εφημερίδας ΑΘΗΝΑ ΨΗΦΙΣΤΗ της ημερομηνίας 17.09.2020 ότι τα πτυχία είναι ισοδύναμα με τα αντίστοιχα Ελληνικά κρατικά πανεπιστήμια ανά του ορθού, ότι παρέχουν επαγγελματικό δικαίωμα αντίστοιχα με τα Ελληνικά κρατικά πανεπιστήμια.

Το φαινόμενο Πέτρος Μάρκαρης ξέρει πώς να διατηρεί το ενδιαφέρον του συνομιλητή του αμειώτο, με την αφοπλιστική του ειλικρίνεια και αμεσότητα, αλλά και με τις εξαιρετικά ενδιαφέρουσες τοποθετήσεις του για τη νέα κανονικότητα, το σύγχρονο πολιτικό τοπίο αλλά και το αστυνομικό μυθιστόρημα. Με αφορμή την πρόσφατη κυκλοφορία του νέου του μυθιστορηματος «Ο φόνος είναι χρήμα» από τις εκδόσεις Κείμενα, μίλησε στην Athens Voice για το πώς βιώνει ο Κώστας Χαρίτος τη νέα εποχή, για τις ανησυχίες του, για την Αγία Σοφία και φυσικά για το βιβλίο και τους συγγραφείς που ξεχωρίζει.

Νέα εποχή, νέα ήθη, νέες συνήθειες. Πώς βιώνει αυτές τις αλλαγές ο Πέτρος Μάρκαρης και πώς ο Κώστας Χαρίτος; Θα μπορούσα να σας πω ότι η πανδημία δεν άλλαξε την καθημερινότητα μου, πέραν της προσοχής και των προφυλάξεων που παίρνω. Κατά τα άλλα, επειδή δουλεύω στο σπίτι, συνεχίζω το ημερήσιο πρόγραμμα εργασίας μου, όπως και πριν από τον κορωνοϊό. Ευτυχώς είχα την τύχη να απολαμβάνω για ένα μεγάλο διάστημα την παρέα του αστυνόμου Χαρίτου, επειδή ένα μεγάλο μέρος του τελευταίου μυθιστορηματός μου «Ο φόνος είναι χρήμα» το έγραψα στη διάρκεια της πανδημίας. Όσο για τον Κώστα Χαρίτο, συνεχίζει και αυτός την καθημερινότητά του, αλλά αντιμετωπίζει μια αυξημένη πίεση από την Αδριανή, τη γυναίκα του, η οποία έχει τρομοκρατηθεί από τον ιό, και τον ελέγχει σε κάθε του βήμα.

Είμαστε σε θέση αυτή τη στιγμή να κάνουμε μια ήρεμη αποτίμηση της νέας πραγματικότητας; Πόσο ευοίωνο είναι το μέλλον στα μάτια σας για την ελληνική οικονομία και κοινωνία; Δεν είναι εύκολο να κάνεις μια ήρεμη αποτίμηση σε περίοδο διαρκούς αναστάτωσης. Μπορεί, όμως, να επιχειρήσει κανείς κάποιες διαπιστώσεις. Η πρώτη είναι η εργασία από το σπίτι, μέσω διαδικτύου. Εύχομαι να κάνω λάθος, αλλά φοβάμαι ότι ήρθε για να μείνει. Βολεύει κυρίως τις επιχειρήσεις, γιατί μειώνει το κόστος. Ο εργασιακός χώρος είναι, ωστόσο, και ένας κοινωνικός χώρος και η μείωση ή η κατάργησή του θα επιφέρει μεγάλο πλήγμα στον κοινωνικό ιστό και στην κοινωνική συνείδηση. Φοβάμαι ότι θα καταλήξουμε να επιβεβαιώσουμε αυτό που είχε πει κάποτε η Μάργκαρετ Θάτσερ: «Δεν υπάρχει κοινωνία. Υπάρχουν μόνο οικογένειες και άτομα». Το άλλο σημαντικό πρόβλημα είναι η άρνηση της ύπαρξης του κορωνοϊού, κυρίως από τους νέους και σε παγκόσμιο επίπεδο. Αυτή η άρνηση, όμως, εκτός από τα προβλήματα που δημιουργεί στην αντιμετώπιση του κορωνοϊού, σηματοδοτεί και μια τάση φυγής από την πραγματικότητα. Αντί να παλεύουμε το πρόβλημα, αρνούμαστε την ύπαρξή του. Αυτή η τάση φυγής δεν είναι καλό σημάδι ούτε για τους νέους, αλλά ούτε και για το μέλλον.

Αυτή η νέα κανονικότητα πιστεύετε ότι θα επιφέρει αλλαγές και στον χώρο του βιβλίου; Είναι πολύ νωρίς για να βγάλουμε συμπεράσματα, γιατί δεν μπορούμε να αξιολογήσουμε τις τάσεις του αναγνωστικού κοινού μέσα στην πανδημία. Πολλές αλλαγές στη διακίνηση του βιβλίου, όπως οι παραγγελίες μέσω του διαδικτύου, ήρθαν νωρίτερα από τον κορωνοϊό. Από μια άποψη, ωστόσο, το βιβλίο είναι τυχερό, αν συγκριθεί με τις τέχνες που απαιτούν την παρουσία του κοινού, όπως το θέατρο ή ο κινηματογράφος.

Τα βιβλία σας έχουν μεταφραστεί σε είκοσι γλώσσες. Αισθάνεστε ότι στην Ελλάδα έχετε εισπράξει το εύρος της επιτυχίας σας στον ίδιο βαθμό με το εξωτερικό; Ασφαλώς και με το παραπάνω. Το αναγνωστικό κοινό δείχνει ένα έντονο και διαρκές ενδιαφέρον για τα βιβλία μου, του οποίου το πιο πρόσφατο παράδειγμα είναι το τελευταίο μυθιστόρημά μου. Δεν έχω κανένα λόγο να παραπονόμαι.

Ένα αστυνομικό μυθιστόρημα οφείλει να είναι και ένα πολιτικοκοινωνικό βιβλίο; Ξέρετε, πολύ συχνά νομίζουμε ότι ανακαλύψαμε την Αμερική. Η σχέση της αστυνομικής πλοκής με το κοινωνικό μυθιστόρημα ξεκίνησε με το αστικό μυθιστόρημα του 19ου αιώνα. Πολλά μυθιστορήματα εκείνης της περιόδου είχαν ως αφετηρία μια αστυνομική πλοκή, όπως οι «Αθλιοι» του Ουγκώ, το «Εγκλημα και Τιμωρία» και οι «Αδελφοί Καραμαζόφ» του Ντοστογιέφσκι, αλλά και μυθιστορήματα του Μπαλζάκ και του Ζολά. Οι συγγραφείς αυτοί χρησιμοποίησαν την αστυνομική πλοκή ως αφετηρία, για να ασχοληθούν με την κοινωνία της εποχής τους. Κάτι παρεμφερές κάνουμε και εμείς σήμερα.

Στο νέο σας μυθιστόρημα «Ο φόνος είναι χρήμα», οι κεντρικοί ήρωες είναι δύο. Τι σας ώθησε σε αυτή την αλλαγή; Οι δυο παράλληλες ιστορίες, που αφηγείται το μυθιστόρημα, απαιτούσαν αντίστοιχα και δύο αφηγητές. Βέβαια, οι δυο ιστορίες ενώνονται στο τέλος του μυθιστορήματος. Εκείνο που για μένα έχει ενδιαφέρον είναι η πιο έντονη παρουσία και εμπλοκή της οικογένειας του Χαρίτου στην υπόθεση του μυθιστορήματος.

Εκδόσεις Γαβριλίδης: Μια δυνατή και μακροχρόνια σχέση. Ένα μεγάλο κεφάλαιο στη συγγραφική σας πορεία. Ο θάνατος του εκδότη μου Σάμη Γαβριλίδη ήταν για μένα μια πολύ μεγάλη απώλεια. Δεν έχασα μόνον τον εκδότη μου, αλλά και έναν επιστήθιο φίλο. Όλη η περίοδος της συγγραφικής πορείας μου ως συγγραφέα αστυνομικών μυθιστορημάτων, αλλά και η έκδοση του πιο σημαντικού για μένα μεταφραστικού έργου μου, που είναι ο «Φάουστ» του Γκαίτε, είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με τον Σάμη Γαβριλίδη και τη στενή φιλία μας.

Τι ξεχωρίσατε στις εκδόσεις Κείμενα που πλέον εκδίδουν τα βιβλία σας; Ίσως προσέξατε ότι το τελευταίο μυθιστόρημα μου είναι αφιερωμένο στη μνήμη των δυο εκδοτών μου. Μίλησα ήδη για τον Σάμη Γαβριλίδη. Ο πρώτος εκδότης μου ήταν ο Φίλιππος Βλάχος, με τον οποίο ξεκινήσαμε μαζί τη σταδιοδρομία μας μέσα στη χούντα, εκείνος ως εκδότης και εγώ ως συγγραφέας. Τα πρώτα έργα μου, μεταφραστικά και θεατρικά εκδόθηκαν από τις εκδόσεις «Κείμενα» του Φίλιππου Βλάχου, ο οποίος υπήρξε και ένας από τους καλύτερους φίλους, που είχα στη ζωή μου. Είναι για μένα μεγάλη παρηγοριά, μετά τον θάνατο του Σάμη Γαβριλίδη, αλλά και μεγάλη χαρά να επιστρέφω σε προχωρημένη ηλικία στον εκδοτικό οίκο από τον οποίο ξεκίνησα: στις εκδόσεις «Κείμενα», που ξαναγεννήθηκαν χάρη στον γιο του Φίλιππου, τον Φοίβο Βλάχο.

Γεννηθήκατε στην Κωνσταντινούπολη. Πώς έγραψαν μέσα σας τα πρόσφατα γεγονότα με την Αγία Σοφία; Ήταν ένα μεγάλο πλήγμα για μένα. Ξέρετε, όταν έχετε μεγαλώσει ως Ρωμιός, όπως λέμε εμείς τους Κωνσταντινουπολίτες, η Αγία Σοφία είναι το σύμβολο που σφραγίζει τη διαδρομή των προγόνων σας, αλλά και τη δική σας σε αυτή την ιστορική πόλη. Από την άλλη, όμως, η μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε μουσείο συμβόλιζε ταυτόχρονα τη συνύπαρξη δύο θρησκειών στον ίδιο χώρο και έδινε ένα μήνυμα συνύπαρξης και συμφιλίωσης. Όλα αυτά διαγράφηκαν με την επιστροφή στην εποχή του Μωάμεθ του Πορθητή και έδωσαν ταυτόχρονα το μήνυμα ότι η κατάρκτηση είναι πιο σημαντική από τη συμφιλίωση. Τη συνέχεια τη βλέπετε επί της τηλεοπτικής σας οθόνης.

Τι σας φοβίζει/ανησυχεί περισσότερο στο σύγχρονο πολιτικό τοπίο, όπως διαμορφώνεται παγκοσμίως; Πολλά με ανησυχούν. Καταρχήν το ολοένα εντεινόμενο παιχνίδι του λαϊκισμού, το οποίο χρησιμοποιούν πια και ηγέτες μεγάλων χωρών.

Αρκεί να ρίξετε ένα βλέμμα στις ΗΠΑ και στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ο λαϊκισμός κερδίζει κάθε μέρα και περισσότερο πολιτικό χώρο και περισσότερη πειθώ στην εποχή μας. Το δεύτερο που με ανησυχεί είναι η συνεχώς διευρυνόμενη απόσταση μεταξύ πλούτου και φτώχειας, η οποία είναι εξάλλου και η κυριότερη αιτία ανόδου του λαϊκισμού και της άκρας δεξιάς. Το τρίτο που με ανησυχεί πολύ είναι η κατάρρευση των μεσαίων στρωμάτων. Τα μεσαία στρώματα δεν είναι μόνο η ραχοκοκαλιά της οικονομίας σε πολλές χώρες, όπως π.χ. στην Ελλάδα. Είναι και η ραχοκοκαλιά του συστήματος της φιλελεύθερης δημοκρατίας.

Παρακολουθεί ο Πέτρος Μάρκαρης τηλεοπτικές αστυνομικές σειρές στο Netflix ή σε άλλες πλατφόρμες; Θα σας απογοητεύσω, αλλά δεν παρακολουθώ αστυνομικές σειρές. Δεν ξέρω, αν οφείλεται στην ηλικία μου, αλλά προτιμώ να διαβάζω αστυνομικά μυθιστορήματα.

Σίγουρα υπάρχουν από τη νέα γενιά Ελλήνων και ξένων συγγραφέων κάποιοι που σας έχουν τραβήξει το ενδιαφέρον. Θα μοιραστείτε μαζί μας κάποια ονόματα; Από τους Έλληνες διαβάζω με ενδιαφέρον τα μυθιστορήματα του Δημήτρη Σίμου. Μου αρέσει, επίσης, η Χίλντα Παπαδημητρίου. Τώρα, για τους ξένους η διάκριση αυτή δεν έχει νόημα. Πέραν των κλασικών της εποχής μας, όπως ο Μονταλμπάν και ο Καμιλλέρι, διαβάζω με μεγάλο ενδιαφέρον τα μυθιστορήματα του Λεονάρντο Παδούρα, αλλά και άλλων συγγραφέων της Λατινικής Αμερικής, όπως π.χ. ο Ερνέστο Μάγιο και ο Έλμερ Μεντόζα.

Ο Κώστας Χαρίτος ετοιμάζεται να δουλέψει σε συνθήκες καραντίνας στο επόμενο μυθιστόρημά σας; Για την ώρα δουλεύει σε συνθήκες καραντίνας σε ένα διήγημα που γράφω. Τώρα αν θα συνεχίσει και με μυθιστόρημα, αυτό δεν το ξέρω ακόμα. **A**

ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΡΚΑΡΗΣ

«Η άρνηση της ύπαρξης του κορωνοϊού σηματοδοτεί μια τάση φυγής από την πραγματικότητα»

Της ΚΕΛΛΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΥ - Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

«Ο φόνος είναι χρήμα» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Κείμενα, ενώ σύντομα θα επανεκδοθούν από τον εκδοτικό το «Νυκτερινό δελτίο» και «Η Εποχή της υποκρισίας»

Ο λαϊκισμός κερδίζει κάθε μέρα
και περισσότερο πολιτικό χώρο
και περισσότερη πειθώ στην εποχή μας

Από τη Βηρυτό στον Πειραιά

Ένας Καναδός και ένας Γάλλος αρχιτέκτονας αποφάσισαν να αφήσουν την πολύπαθη Βηρυτό και να ανοίξουν μια νέα γκαλερί, την **Carwan**, στην οδό Πολυδεύκους στο κέντρο του Πειραιά

Του ΜΑΝΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ

ήραμε την απόφαση ένα χρόνο πριν. Η οικονομική κρίση που “πεισματικά” δεν έφευγε από τον Λίβανο, μας οδήγησε να ψάξουμε για κάτι πιο ασφαλές και να λειτουργήσουμε και εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Αθήνα είναι ενδιαφέρουσα, αρκετά κοντά στην Εγγύς Ανατολή ή σαν μέρος της και η ίδια. Η ιδέα να φέρουμε εδώ το νέο όραμα για το συλλεκτικό design, να λειτουργήσουμε σαν μία πλατφόρμα για σχεδιαστές από όλη την περιοχή, σίγουρα μας τράβηξε εδώ» απαντάει ο **Nicolas Bellavance-Lecompte** στην ερώτηση αν η απόφαση για τη μετακόμιση της Carwan Gallery στον Πειραιά έγινε και με αφορμή την τρομακτική έκρηξη του Αυγούστου στην Βηρυτό του Λιβάνου, που άφησε πίσω της εκατοντάδες θύματα και ανυπολόγιστες ζημιές.

Ο ίδιος, αρχιτέκτονας από τον Καναδά και νομαδικό πνεύμα, πριν από μία 10ετία άνοιξε την Carwan Gallery στη Βηρυτό, μία από τις ζωντανές πολιτιστικές πρωτεύουσες της Μεσογείου που, δυστυχώς, συνεχίζει να βρίσκεται σε βαθιά οικονομική κρίση. Μετά από 10 δημιουργικά χρόνια και περισσότερες από 50 εκθέσεις, ήρθε η ώρα για το επόμενο μεγάλο βήμα, η Ελλάδα. «Η Αθήνα και η Βηρυτός είναι στο επίκεντρο της Εγγύς και Μέσης Ανατολής, καταλύτες στην ελευθερία του λόγου και της δημιουργικότητας. Επίσης, και οι δύο πόλεις είναι καταφύγιο για δημιουργικούς ανθρώπους που έρχονται από χώρες με πολιτική αναταραχή και αστάθεια».

Μαζί με τον επίσης αρχιτέκτονα, τον Γάλλο Quentin Moysse, εντόπισαν μια παλιά αποθήκη στην οδό Πολυδεύκους στον Πειραιά, σε ένα δρόμο που αθόρυβα εξελίσσεται στη νέα arty περιοχή, και εκεί αποφάσισαν να ανοίξουν τη νέα τους γκαλερί. Ένας υπέροχος μικρός χώρος, «τα ακριβά αρώματα μπαίνουν σε μικρά μπουκάλια», έτοιμος να φιλοξενήσει όλες τις σύγχρονες τάσεις των συλλεκτικών αντικειμένων design και των εικαστικών τεχνών. Στις λίγες μέρες που η Carwan Gallery είναι ανοιχτή στον Πειραιά, απολαύσαμε την έκθεση «113» και τα μοναδικά «πειραγμένα» και «ρευστά» αγγεία και αντικείμενα του Καναδοú designer και καλλιτέχνη **Omer Arbel**, μια έκθεση που θα συνεχιστεί μέχρι και τις 7 Νοεμβρίου. «Ο Omer

Arbel είναι ένας άνθρωπος της Αναγέννησης, με πολλά ταλέντα, “καταλαμβάνει” μια ρευστή θέση ανάμεσα στους τομείς της αρχιτεκτονικής, της γλυπτικής, των κατασκευών, των επινοήσεων και των σχεδίων, δημιουργώντας μια δική του οικουμενική γλώσσα. Ο Arbel έχει ένα “αλχημικό” πάθος, πειραματιζόμενος με διάφορα υλικά και επινοώντας νέες κατασκευαστικές διαδικασίες που εκμεταλλεύονται τις εγγενείς χημικές, φυσικές και μηχανικές ιδιότητές τους. Σε αντίθεση με τους περισσότερους designers, δεν επιβάλλει πώς θα φαίνονται τα τελικά τεχνουργήματα, αλλά αφήνει τα υλικά να υπαγορεύσουν την ίδια τους τη μορφή», ο **Nicolas Bellavance-Lecompte** και ο **Quentin Moysse** μας καλωσορίζουν στον μοναδικό κόσμο του **Omer Arbel** από το Βανκούβερ και μας καλούν στην έκθεση.

Αθήνα, ένα νέο κεφάλαιο. «Το 2010 έφτασα στη Βηρυτό χωρίς να ξέρω τι να περιμένω. Ανοίξαμε την Carwan Gallery την ίδια χρονιά. Είναι αδύνατον να περιγράψεις τα συναισθήματα και τις εμπειρίες που με συνοδεύουν από τη στιγμή εκείνη, αλλά θα σου πω κάτι: Η Carwan μεγάλωσε μαζί με τον Λίβανο σε ένα περιβάλλον που αλλάζει συνεχώς. Πλασμένη και δυναμωμένη από τα χαρακτηριστικά συστατικά της χώρας, η γκαλερί έγινε σημείο αναφοράς για την προώθηση του συλλεκτικού design στην ευρύτερη περιοχή, με διεθνή αντίληψη. Η Ελλάδα είναι μία ενδιαφέρουσα πλατφόρμα για εμάς, οι περισσότεροι πελάτες και συνεργάτες μας από τη Μέση Ανατολή και την Ευρώπη περνάνε από την Αθήνα τα καλοκαίρια με κατεύθυνση τα ελληνικά νησιά. Είναι τέλειος προορισμός για τα σαββατοκύριακα, και έχει να επιδείξει πολλά γύρω από τον πολιτισμό, μουσεία, αρχιτεκτονική, γκαλερί. Σαν η πόλη να κοιμόταν από τη 10ετή κρίση και τώρα είναι έτοιμη να “ανθίσει”. Μου αρέσει πολύ η ελληνική σκηνή του design. Οι Έλληνες έχουν μία πολύ ευαίσθητη και μοναδική προσέγγιση στο αντικείμενο, κάτι ανάμεσα στη μεσογειακή και ανατολίτικη κουλτούρα, με μία αγγλοσαξονική επιρροή. Το αποτέλεσμα είναι γεμάτο πάθος αλλά η κλασική κληρονομιά δίνει μια μοναδική απλότητα και δύναμη στα έργα τους, κάτι συναρπαστικό για το πρόγραμμα της γκαλερί» μας λέει ο **Nicolas Bellavance-Lecompte** για την απόφασή τους να αφήσουν τη Βηρυτό και να έρθουν στην Ελλάδα.

Και συνεχίζει: «Δεν ήταν εύκολη η απόφαση να αφήσω τη Βηρυτό και να μετακομίσω στην Αθήνα, αλλά ένιωθα ότι έκανα σωστά, ακόμα και οι όποιες

καθυστερήσεις με την каранτίνα μάς έδωσαν χρόνο για να σχεδιάσουμε σχολαστικά τις επόμενες εκθέσεις και να οργανώσουμε τα πάντα με πιο ξεκάθαρο όραμα.

» Η θετή μου χώρα, εκεί που γνώρισα τους πιο θαυμάσιους ανθρώπους, αντιμετωπίζει μία ανυπολόγιστη κρίση μετά την τρομακτική έκρηξη της 4ης Αυγούστου. Είναι δύσκολο να είμαι μακριά από μια πόλη που αγαπώ, αλλά αν το 2020 μου δίδαξε κάτι είναι να έχω αυτοπεποίθηση και να μοιράζω θετικότητα. Αν και ζω νομαδική ζωή, από τον Καναδά στην Ιταλία περνώντας από τη Γερμανία και τη Μέση Ανατολή, είμαι ενθουσιασμένος να ανακοινώσω αυτή τη νέα “περιπέτεια” στην Ελλάδα. Η Αθήνα περνάει μία φάση ολικής Αναγέννησης. Η Carwan Gallery άνοιξε στον Πειραιά, ένα ιστορικό λιμάνι, η αφετηρία απ’ όπου ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός απλωνόταν σε όλη τη Μεσόγειο. Η Αθήνα είναι μια νέα έμπνευση, απλή και αγνή στην αισθητική της, την ίδια στιγμή –σε ένα ιστορικό και αστικό πλαίσιο– “πυκνή” και πολυσύνθετη. Η τοποθεσία της νέας γκαλερί είναι εντυπωσιακή, μια πρώην αποθήκη εμπορευμάτων από τα τέλη του 1800 με ένα ταβάνι που φτάνει τα 10 μ. ύψος. Θα έλεγα ιερή και μοναδική για τις διαστάσεις και τα υλικά της, με την αυθεντική ξύλινη οροφή να “δένεται” με τους τοίχους από τούβλα».

Σχετικά με τον Πειραιά, την οδό Πολυδεύκους και πώς οι δύο αρχιτέκτονες κατάφεραν να μετατρέψουν μια παλιά αποθήκη σε γκαλερί, ο **Nicolas** μας λέει: «Η νέα τοποθεσία της Carwan Gallery είναι στον Πειραιά, που έχει μία ξεχωριστή ενέργεια που θυμίζει έντονα τη Βηρυτό. Νιώθουμε σαν το σπίτι μας εδώ, η οδός Πολυδεύκους είναι ένας ιδιαίτερος προορισμός με τρεις γκαλερί και ένα υπέροχο εστιατόριο, μία μοναδική εμπειρία για τον επισκέπτη. Όπως είπαμε, ο χώρος έχει ύψος δέκα μέτρων. Η μακριά ορθογώνια επιφάνεια

είναι περίπου 115 τ.μ., έχει αναλογίες εκκλησίας. Το κτίριο είχε εγκαταλειφθεί για κάποια χρόνια και μετά ήταν χώρος για επισκευές σκαφών. Ο **Quentin Moysse** και εγώ είμαστε αρχιτέκτονες και αποφασίσαμε να κάνουμε μόνοι μας την ανακαίνιση, μάλλον κάτι σαν “απολύστευση” παρά κατασκευή. Κρατήσαμε όλα τα αρχικά αυθεντικά στοιχεία (ανοίγματα, τοίχοι και οροφή) και φέραμε ξανά το αρχικό υλικό στην επιφάνεια της πρόσοψης, αντικαθιστώντας τα σπασμένα παράθυρα με τα πιο απλά γυάλινα πάνελ. Η μόνη παρέμβαση ήταν στο πάτωμα, το στρώσαμε με νέες πλάκες για να το ανυψώσουμε. Ο χώρος ενός δωματίου θα είναι αφιερωμένος σε προσωπικές εκθέσεις, δίνοντας μία δυνατή φωνή στο συγκεκριμένο concept, αλλά και ένα δυνατό μήνυμα να επικοινωνήσουμε ψηφιακά».

Κλείνοντας, με την πανδημία να συνεχίζει να μας ταλαιπωρεί, οι άνθρωποι της Carwan Gallery αφήνουν υποσχέσεις: «Για τον επόμενο μήνα θα φέρουμε εξαιρετικά projects και πειραματισμούς στην Αθήνα από διεθνείς designers πριν τη μεγάλη μας ελληνική έκθεση, που θα διαρκέσει για 6 μήνες στην γκαλερί μας, και ξεχωριστά έργα από φανταστικούς ντόπιους καλλιτέχνες». **Α**

INFO
Carwan Gallery, Πολυδεύκους 39,
Πειραιάς, 2104114536
Omer Arbel «113», 4 Σεπτεμβρίου -
7 Νοεμβρίου 2020 // carwangallery.com

Η νέα τοποθεσία της Carwan Gallery είναι στον Πειραιά, που έχει μία ξεχωριστή ενέργεια που θυμίζει έντονα τη Βηρυτό. Νιώθουμε σαν το σπίτι μας εδώ.

Βαβέλ

Βαβέλ

Βαβέλ

Βαβέλ

Η ΒΑΒΕΛ

στις ΝΥΧΤΕΣ ΠΡΕΜΙΕΡΑΣ

Με αφορμή το ντοκιμαντέρ για το ιστορικό περιοδικό κόμικ που θα προβληθεί στις Νύχτες Πρεμιέρας, ο σκηνοθέτης του **Μελέτης Μοίρας** συζητά με τον Γιάννη Νένε για τη Βαβέλ που αγάπησαν

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ

Βαβέλ

Βαβέλ

Βαβέλ

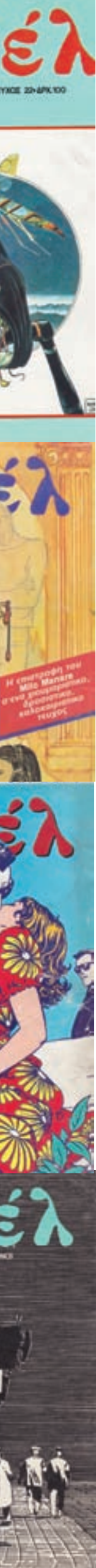

Βαβέλ

Βαβέλ

Η «Βαβέλ» ήταν το περιοδικό κόμικς που έσκασε στην Αθήνα τον Φεβρουάριο του '81 και έφερε μια νέα εποχή, δημιούργησε ένα νέο κοινό, άλλαξε τη γλώσσα και το χιούμορ μας, έστησε φεστιβάλ, ανέδειξε έλληνες δημιουργούς, μας γνώρισε βιβλία, ταινίες, δίσκους, πρόσωπα, σχεδιαστές, εικαστικούς, λογοτέχνες, νέα ρεύματα. Μια παρέα, ένα μικρό γραφείο στη Ζωοδόχου Πηγής, μερικά γατιά, πολλά βιβλία, νέα άλμπουμ, ιδέες, πλάκα. Το περιοδικό έγραψε την ιστορία του και η ταινία ««Βαβέλ» - Από τη σιωπή στην έκρηξη», του Μελέτη Μοίρα, καταγράφει τον τρόπο που ξεκίνησε αυτό και πώς επηρέασε επί 2,5 δεκαετίες τον πολιτιστικό ιστό της χώρας. Το ντοκιμαντέρ θα προβληθεί, μαζί με ένα ειδικό αφιέρωμα από τους συνεργάτες της «Βαβέλ», στις φετινές Νύχτες Πρεμιέρας και με αυτή την αφορμή, έγινε μία συζήτηση ανάμεσα στον σκηνοθέτη και τον Γιάννη Νένε, ένας από τους συνεργάτες της «Βαβέλ».

Μ.Μ. Η «Βαβέλ» με είχε επηρεάσει τόσο πολύ που ήταν αυτόματα το επόμενο πράγμα στο μυαλό μου, μετά το ντοκιμαντέρ «Διαμάντια στον νυχτερινό ουρανό» που είχα κυρίσει για τον Jazz FM και το οποίο μπορεί να δει κανείς στην πλατφόρμα του Cinobo. Ήθελα, λοιπόν, να κάνω ένα φιλμ για το περιοδικό αυτό. Εγώ ξεκίνησα να κάνω κινηματογράφο 20 χρόνια μετά, αφού τελείωσα τη σχολή μου. Τώρα, μέσα σε τρία χρόνια, έχω κάνει δύο ταινίες μικρού μήκους, το «Never again» και το «Silence» (που θα κάνει κι αυτό πρεμιέρα στις Νύχτες Πρεμιέρας) και δύο ντοκιμαντέρ μεγάλου μήκους. Γιατί είμαι πια σίγουρος για τις επιλογές μου. Ξαν να συγκέντρωνα άγραφο υλικό όλα αυτά τα χρόνια. Μπαίνω στο μοντάζ και ξέρω τι θέλω.

Και η «Βαβέλ» ήταν στο μυαλό σου όλο αυτό τον καιρό;

Μ.Μ. Ναι. Με τον Jazz FM ήταν αλλιώς γιατί ήξερα τους ανθρώπους, συμμετείχα κι εγώ στο σταθμό, ένιωθα πιο οικεία, έλεγα: και να κάνω καμιά βλακεία, εντάξει, μωρέ, θα με συγχωρέσουν, όλοι φίλοι μου είναι. Αλλά με τη «Βαβέλ» ήταν ανάγκη μου. Ήθελα να γυρίσω πίσω αυτά που πήρα από τη «Βαβέλ», να αποτίσω φόρο τιμής. Με διαμόρφωσε η «Βαβέλ». Όλα αυτά που διάβαζα, που άκουγα, που έβλεπα, αυτά που μου πρότεινε το περιοδικό με διαμόρφωσαν.

Είχε δύναμη το περιοδικό. Γι' αυτό και προσπάθησαν κάποιοι μεγάλοι εκδότες να το αγοράσουν. Ήταν και η εποχή που δεν είχε internet. Ο κόσμος είχε ανάγκη τέτοιες εκδόσεις.

Μ.Μ. Εγώ ανακάλυψα τη «Βαβέλ» στα μέσα της εφηβείας μου και όλο αυτό το πράγμα μού ήρθε κατακούτελα. Φαπ, τι είπες τώρα ρε! Και, ξέρεις, δεν ήταν κάτι που το μοιραζόμουν με τους φίλους μου. Πιο πολύ μόνος μου την απολάμβανα.

Πώς την απολάμβανες;

Μ.Μ. Εδώ ταυτίζομαι πολύ με τον Άγγελο Φραντζή που έχει μία ατάκα μέσα στην ταινία που λέει, παίρναμε τη «Βαβέλ» και δεν τη διαβάσαμε όλη. Τη διαβάσαμε κομμάτι-κομμάτι. Έτσι κι εγώ, ήθελα να το ευχαριστηθώ. Έμενα με την ώρα σε κάθε σελίδα, χάζεψα, έλεγα θα κάνει καιρό να ξαναβγεί, άσε και λίγο για μετά. Ένα-ένα τα άρθρα.

Όσοι αγαπούν τα κόμικς, έτσι τα διαβάζουν.

Μπορεί να κάθονται και να παρατηρούν ώρα, έστω και ένα καρέ. Ήθελε μελέτη, η «Βαβέλ». Γι' αυτό και ήταν έντυπο «βιβλιοθήκης». Τη φύλαγες προσεκτικά. Ποιοι σχεδιαστές σου άρεσαν Μελέτη;

Μ.Μ. Εγώ ήμουν πολύ της γαλλικής σχολής. Edika, Reiser, Vuillemin. Και τα σκοτεινά, τα πιο βρώμικα, μου άρεσαν βέβαια. Του Bilal. Αλλά και ο Manara. Έκαναν απίστευτα πράγματα. Αλλά και τους Έλληνες αγαπούσα, θέλαμε να τους υποστηρίξουμε άλλωστε.

Το σημαντικό ήταν ότι η «Βαβέλ», αυτό το εναλλακτικό προφίλ της και το ότι στηρίζει τους νέους σχεδιαστές, το διατήρησε μέχρι τέλους. Ακόμα και όταν έγινε «μεγάλο» περιοδικό.

Μ.Μ. Δεν έχασε ποτέ την εφηβεία της.

Εσύ σχεδιάζες ποτέ;

Μ.Μ. Μπα όχι. Αλλά πάντα ήθελα να βρω έναν φίλο, να σχεδιάζει και να κάνω εγώ το σενάριο. Ακόμα και τώρα, όταν σκέφτομαι, στο μυαλό μου είναι σαν να βλέπω κόμικς.

Είχες γνωρίσει κανέναν από εμάς, στην ομάδα; Στο περιβάλλον βιβλιοπωλείο, στα γραφεία της Ζωοδόχου Πηγής ερχόσουν ποτέ;
Μ.Μ. Δεν είχα γνωρίσει κανέναν, όχι. Αλλά ναι, στο βιβλιοπωλείο ερχόμουν. Σας έβλεπα να κάνετε κάνετε πέρα δώθε, χαχαχα.

Ήταν check point το βιβλιοπωλείο της «Βαβέλ». Ειδικά τα Σάββατα. Όλοι έκαναν τη βόλτα τους και περνούσαν για να αγοράσουν βιβλία και άλμπουμ από τη «Βαβέλ» και να συναντήσουν γνωστούς. Ήταν σαν πάρτι. Κι ανάμεσα να κυκλοφορούν και οι γάτες. Θυμάμαι την αγαπημένη της Νίκης Τζούδα, την Τσίοντσια. Ήταν η αρχόντισσα των γραφείων. Πώς ήταν αλήθεια η πρώτη σου επαφή με τη «Βαβέλ» για το ντοκιμαντέρ;

Μ.Μ. Πριν ξεκινήσω ζήτησα να συναντηθώ με τη Νίκη. Έτσι έπρεπε. Ήθελα να μου δώσει την ευχή της, βρε παιδί μου.

Βρήκες τη «Βαβέλ», με την ομάδα να έχει διαλυθεί πλέον, σε μία ιδιαίτερη κατάσταση που ήθελε και διακριτικότητα.

Μ.Μ. Δεν με ήξερε η Νίκη. Απλώς κάτι της είχε πει ο Ιλάν από τον παλιό Τζαζ FM, ότι «καλό παιδί, δικός μας» κλπ. Στην πορεία με εμπιστεύτηκε η Νίκη. Στην αρχή δεν ήθελε να μιλήσει. Μετά από 6-7 μήνες το πήρε απόφαση. Και με τον Γιώργο τον Σιούνα προσπάθησα να επικοινωνήσω πολλές φορές αλλά δεν ήθελε να μιλήσει. Σεβαστό. Εμένα άλλωστε, να σου πω την αλήθεια, με ενδιέφερε η ομάδα και το περιοδικό και το πώς επηρέασε όλους μας.

Άλλαξε τίποτα στο μυαλό σου για τη Βαβέλ στη διαδικασία του φιλμ, γνωρίζοντας τους ανθρώπους της;

Μ.Μ.: Ναι βέβαια! Κατάλαβα γιατί ακριβώς έγινε όλο αυτό. Όταν ξεκίνησα, η Νίκη και ο Κούλας δεν ήθελαν να μιλήσουν, αλλά τελικά όλα καλά.

Το είχαμε συζητήσει και μαζί. Υπήρχε μία διστακτικότητα. Αναρωτιόμασταν: έπρεπε να γίνει ένα ντοκιμαντέρ για τη «Βαβέλ»; Τελικά, φαίνεται ναι. Θα γινόταν αργά ή γρήγορα. Πάντα έπαιζε στο «περιθώριο» αλλά ήταν μεγάλο θέμα. Ειδικά τα φεστιβάλ της «Βαβέλ» ήταν πολιτιστικό γεγονός, έρχονταν οι πάντες. Με διεθνή εμβέλεια. Φιλοξενούσε μεγάλα ονόματα σχεδιαστών, δημιουργών. Έτσι γνώρισα κι εγώ και έκανα συνεντεύξεις

με σπουδαίους κομίστες που αγαπούσα – εγώ είμαι οπαδός της ιταλικής σχολής.

Μ.Μ. Πάντως τις απορίες που είχα τις έλυσα. Εγώ ήθελα να κάνω την ταινία σαν το περιοδικό. Σαν κόμικς. Να τελειώνει το ένα θέμα και να μπαίνω στο επόμενο. Και μετά να έχει ένα κοινωνικό βλέμμα, μια ιστορία. Αυτό που κατάλαβα ήταν ότι η Αγάπη το είχε φτιάξει όλο αυτό. Ήταν μια ιστορία Αγάπης. Το ήξερα, αλλά με την ταινία το είδα να φανερώνεται μπροστά μου. Κι εσύ, Γιάννη, πρέπει να είσαι από τους συνεργάτες με τη μεγαλύτερη διάρκεια εκεί, ε;

Ναι, μπορεί. Πρέπει να ήμουν 8 με 10 χρόνια εκεί. Έχασα τον λογαριασμό γιατί με τα παιδιά είχαμε και έχουμε φιλική σχέση, δεν ένιωσα ότι σταμάτησα ποτέ. Το θέμα είναι ότι όταν τα κάναμε όλα αυτά, δεν είχαμε ιδέα πού θα πάει. Μπορεί και να γελούσαμε με αυτή τη σκέψη.

Μ.Μ. Και δεν υπάρχει κάτι αντίστοιχο τώρα πια. Ούτε σαν κίνηση, ούτε σαν ομάδα.

Με τη μορφή που ήταν η «Βαβέλ», όχι, δεν υπάρχει. Τότε, προ internet, το «μεγάλο» αντικείμενό μας ήταν το περιοδικό, το έντυπο. Που έχει μία ολόκληρη φιλοσοφία από πίσω του. Τώρα η πληροφορία έχει διασπαστεί και διογκωθεί. Μέσα σε ένα διαδικτυακό χάος πρέπει να αναζητήσεις τους όμοιούς σου και τους καλλιτέχνες που σε ενδιαφέρουν. Έχει αλλάξει το είδος της σχέσης που έχεις μαζί τους. Το internet δεν δημιουργεί παρέες. Τότε μαθαίναμε τι τρέχει και το μεταφέραμε με το περιοδικό στους αναγνώστες. Γι' αυτό και τα γραφεία της «Βαβέλ» είχαν γίνει σαν πυρήνας και δημιουργούσαν και ανθρώπινες σχέσεις αναμεταξύ μας. Και χαιρόμασταν που το όπλο μας σε όλο αυτό, ήταν το χιούμορ. Αργότερα το καταλάβαμε. Στις εκθέσεις, εκεί πια που βλέπαμε όλο τον κόσμο μαζί. Και εκεί φαινόταν και όλη η σκληρή δουλειά του Γιώργου Σιούνα, της Νίκης, της Εύης, της Παυλίνας. Των ανθρώπων που πραγματικά έστηναν το περιοδικό. Γιατί εγώ τι, απλώς έδινα τα κείμενά μου.

Μ.Μ. Θα ξαναγίνει άραγε κάτι τέτοιο;

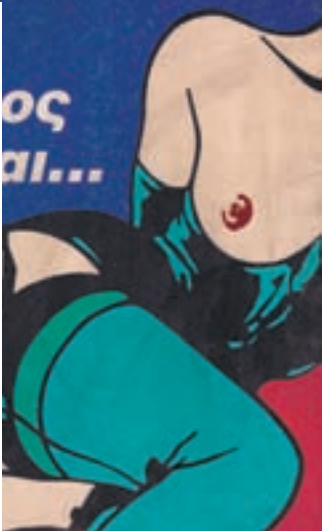
Μέσα μου πιστεύω ότι πρέπει να ξαναγίνει. Όχι τόσο το φεστιβάλ, όσο το έντυπο. Πρέπει να υπάρξει ξανά. Όποτε το λέω βέβαια, η Νίκη μού κόβει τη διάθεση. Αλλά βλέπεις στην ταινία σου πώς είναι όλοι οι συνεργάτες που μιλάνε. Έτοιμοι να το ξανακάνουν. Συντονισμένοι στο ίδιο μήκος κύματος.

Μ.Μ. Κι εγώ πήρα απίστευτο feedback για την ταινία και τη «Βαβέλ» και από φίλους, γνωστούς αλλά και από νεότερους που δεν την ήξεραν. Χαίρομαι πολύ που και οι Νύχτες Πρεμιέρας, με τη σειρά τους, θέλησαν να τιμήσουν τη «Βαβέλ» με αυτό το carte blanche αφιέρωμα που κάνουν. Όπως λέγανε στη συνέντευξη τύπου, και αυτοί στα νιάτα τους, όταν έστηναν τις Νύχτες Πρεμιέρας, την κοπανούσαν για να έρθουν στο φεστιβάλ που γινόταν την ίδια περίοδο.

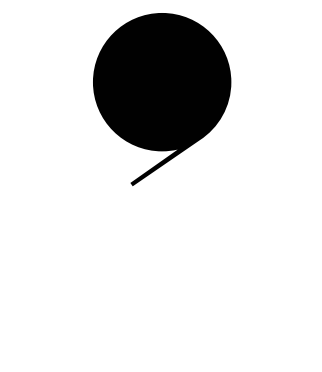
Ας μην ξεχνάμε και ότι ο αέχαστος Γιώργος Τζιώτζιος, ο άνθρωπος που ξεκίνησε τις Νύχτες Πρεμιέρας, ήταν ο κινηματογραφικός συντάκτης της «Βαβέλ», με το ψευδώνυμο Γιώργος Μπάριος.

Μ.Μ. Η «Βαβέλ» επηρεάζει ακόμα. Όλοι όσοι ήταν το κοινό της τότε, τώρα είναι στην ακμή της δημιουργικότητάς τους και δεν ξεχνούν το αγαπημένο τους περιοδικό. **Α**

Ή ταινία ««Βαβέλ» - Από τη σιωπή στην έκρηξη» θα προβληθεί την Παρασκευή 25/9, στις 19.30, στο σινέ Άνεσις

Ήθελα να γυρίσω πίσω αυτά που πήρα από τη «Βαβέλ», να αποτίσω φόρο τιμής. Όλα αυτά που διάβαζα, που άκουγα, που έβλεπα, αυτά που μού πρότεινε το περιοδικό, με διαμόρφωσαν.

LUMIERE

Όλοι μοιάζουν να θέλουν να κάνουν «θόρυβο»

Ο Θανάσης Χριστοδούλου μιλάει για το νέο του άλμπουμ «Phases», εξηγεί γιατί αδιαφορεί για τα μουσικά trends και αν θα έπαιζε στο Ηρώδειο, όπως η αδερφή του Monika

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΛΙΑΗ
Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΟΥ LUMIERE ΕΙΝΑΙ σαν αυτά τα δώρα που συνεχίζουν να δίνουν χαρά. Ειδικά από τότε που αποφάσισε να αφοσιωθεί στη σχεδόν κλασική σύνθεση και ενορχήστρωση των ιδεών του νιώθεις ότι κάθε κομμάτι του είναι φτιαγμένο για να κερδίζει τη μάχη με τον χρόνο. Και πριν προλάβουμε να ντύσουμε μουσικά στιγμές της καθημερινότητάς μας με συνθέσεις από το ομότιτλο παρθενικό του άλμπουμ του 2017, αυτή την εβδομάδα επιστρέφει με τον δεύτερο, ακόμη πιο επιβλητικό μακράς διάρκειας δίσκο του. Το «Phases» ήδη κερδίζει καλές κριτικές από τον διεθνή μουσικό τύπο και ελάχιστες μέρες μετά την επίσημη κυκλοφορία του, είχαμε την ευκαιρία να τα πούμε σε βάθος με τον Θανάση Χριστοδούλου – για τους πιο μνημένους στην αθηναϊκή μουσική σκηνή, τον μεγάλο αδερφό και καθοδηγητή στα πρώτα μουσικά βήματα της Μόνικας Χριστοδούλου. Λίγο «κλισέ» αλλά το ταλέντο της μουσικής μοιράστηκε γενναιόδωρα στα αδέρφια Χριστοδούλου, ακόμα και αν η μουσική διαδρομή που έχει επιλέξει ο Θανάσης δεν περνάει πλέον συχνά από τα «εμπορικά ποπ» ακροατήρια. Ο ίδιος εξηγεί γιατί και μας δίνει τις λεπτομέρειες του νέου του άλμπουμ «Phases», στην κουβέντα που ακολουθεί.

Πώς γεννήθηκε η ιδέα του Lumiere σαν post classical, jazz, cinematic project; Τι σε ώθησε στο να αφήσεις πίσω τις συμβατές pop rock φόρμες; Πριν από μερικά χρόνια άρχισα να νιώθω ότι δεν μου αρέσει πλέον να τραγουδάω στα αγγλικά ζώντας στην Ελλάδα, άρχισε να μου φαίνεται εντελώς ξένο και παρόμοιο. Επίσης, δεν μπορούσα να γράψω ελληνικούς στίχους που να με ικανοποιούν και να ταιριάζουν με τη μουσική μου. Παράλληλα, είχα αρχίσει να ακούω όλο και περισσότερο τα είδη που ανέφερες, οπότε αυτόματα τα κομμάτια που έγραφα από το 2015 και μετά άρχισαν να παίρνουν post-classical και cinematic φόρμες.

Και από το ομώνυμο ντεμπούτο του 2017 μέχρι το μεγάλο δεύτερο βήμα του «Phases» οι electronic πειραματισμοί και η μίνιμαλ προσέγγιση έδωσαν τη θέση τους σε πιο επικές συνθέσεις και «γεμάτες» ενορχηστρώσεις. Τι άλλαξε αυτή τη φορά; Στο διάστημα αυτό άκουγα φανατικά τα έργα των Steve Reich, John Adams, Henryk Gorecki και δίσκους από acoustic techno μπάντες όπως οι Dawn of Midi και Brandt Brauer Frick. Οπότε οι μουσικές μου επιρροές εμπλουτίστηκαν με έναν ήχο σαφώς πιο ρυθμικό, μεγαλεπήβολο, πλούσιο ενορχηστρωτικά και δομικά. Ως προς την υλοποίηση τώρα, τα βασικά μέλη της ομάδας και οι χώροι έμειναν ίδιοι. Το «Phases» ηχογραφήθηκε από τον Θάνο Καλέα στο Kyriazis Studio και η μίξη έγινε στο Matrix Studio από τον Δημήτρη Μισιρλή. Παραγωγή (και μίξη) στον δεύτερο δίσκο (όπως και στον πρώτο) έκανε ο Γιώργος Κόλτσιου με τον οποίο έχω φοβερά αρμονική συνεργασία, ένας άνθρωπος φορτωμένος πάντα με μια βαριά φαρέτρα από ιδέες και καίριες συμβουλές/προτάσεις που αποτέλεσαν τα καλύτερα υλικά πλήρωσης των αρμών του μουσικού οικοδομήματος που χτίσαμε. Κάποιοι από τους μουσικούς που έπαιζαν στον πρώτο δίσκο παίζουν και στον δεύτερο, με την προσθήκη βέβαια τουλάχιστον δέκα ακόμα μουσικών μιας και τώρα χρειαζόμασταν σοπράνο, brass section, κρουστά, σαξόφωνο, electric bass, drums κτλ. Πολύ σημαντική προσθήκη στην ομάδα υλοποίησης του νέου άλμπουμ ήταν ο Αλέξανδρος Λιβιτσάνος του οποίου η βοήθεια στις ενορχηστρώσεις και στην ηχογράφηση των κλασικών οργάνων ήταν τρομερά πολύτιμη. Τέλος, το artwork, που για άλλη μια φορά λάτρεψα, επιμελήθηκε ο Άρης Γούμπουρος (αυτή τη φορά βασίστηκε σε ένα still image από το video του Γάλλου Jean-Charles Couty για το Nyctophilia).

Συνθέτεις αρκετά με βάση τις εικόνες και τα συναισθήματα που γεννάει η νύχτα. Είσαι νυχτερινός τύπος ή τύπος που εμπνέεται ιδιαίτερα από τη φύση; Ποια πράγματα από την καθημερινότητα είναι ικανά να σε ωθήσουν στο να συνθέσεις; Ο συνδυασμός νύχτας και φύσης είναι το ιδανικό κοκτέιλ που όταν χωνευτεί πυροδοτεί τη δημιουργικότητά μου, νομίζω. Και τα δύο αυτά στοιχεία είναι υπό μια έννοια αντίθετα με τη λέξη «θόρυβος». Και δυστυχώς θόρυβος (οπτικός,

ηχητικός, κατ'επίφαση ιδεολογικός, ναρκισσιστικός, ψυχολογικός, αντιδραστικός – σαν σύμπτωμα μειονεξίας, πολιτικά ορθός) υπάρχει άφθονος στην κοινωνική ζωή (πραγματική ή ψηφιακή) του 2020. Όλοι μοιάζουν να θέλουν να κάνουν «θόρυβο», θεωρούν ότι αυτό θα τους δώσει αξία ύπαρξης. Εγώ προτιμώ τους χαμηλών τόνων ανθρώπους, αυτούς που θα δημιουργήσουν και θα καλυτερεύσουν έτσι τις ζωές των άλλων χωρίς να επιβάλλουν τίποτα και σε κανέναν, αυτούς που είναι επικεντρωμένοι στο δικό τους έργο και όχι κουραστικοί δικαστές/σχολιαστές των έργων των άλλων. (Παρεμπιπτόντως, θεωρώ ότι η δημιουργία είναι και η πιο σημαντική πολιτική πράξη ενός ώριμου ανθρώπου, όχι η αντίδραση ή η μανιώδης κριτική). Αυτούς τους σπάνιους ανθρώπους μπορεί να σκέφτομαι όταν συνθέτω: αυτοί οι μυστικοί «πλούσιοι» που μπορεί να συναντήσεις τυχαία μέσα στην καθημερινότητα και να σε εκπλήξουν είναι οι πιο ωραίες ψηφίδες του κοινωνικού μωσαϊκού.

Πρόσφατα ο CEO του Spotify αναφέρθηκε στη –σχεδόν– υποχρέωση των νέων μουσικών να ανεβάσουν μουσική συχνότερα από τον συνηθισμένο κύκλο ζωής των 3 χρόνων που έχει ένας δίσκος. Ποια είναι η γνώμη σου σχετικά; Αν οι μουσικοί «πρέπει» να κυκλοφορούν έργα τους είτε γιατί το προτείνει ο CEO του Spotify είτε γιατί το επιβάλλει το σύγχρονο marketing τοπίο τότε θα γεμίσουμε κακά τραγούδια (και δεν φαίνεται να υπάρχει κάποιο όριο σε αυτό, ήδη). Αυτή είναι η αίσθησή μου.

Συζητώντας για την επιβίωση του μουσικού, ειδικά του πολύπαθου Έλληνα μουσικού, πώς θα προσδιόριζες τη θέση σου σε αυτό το σύστημα με αυτό τον δίσκο; Ρωτώ γιατί το ελληνικό εναλλακτικό ή κλασικό κοινό έχει δείξει να στηρίζει μουσικούς που δανείζονται από την κλασική παιδεία, όπως και μουσικούς που η μουσική τους παραπέμπει σε εικόνες και κίνηση, από κινηματογράφο και θέατρο μέχρι χορό. Συντηρούνται άλλωστε μέσα στα χρόνια θρυλικοί συναυλιακοί χώροι που επενδύουν σε αυτό τον ήχο. Από την περίοδο σύνθεσης αυτού του δίσκου είχα στο μυαλό μου ότι είναι πολύ δύσκολο να παιχτεί live, δεδομένης της ενορχηστρωτικής και δομικής φύσης του και των πολλών μουσικών που απαιτούνται για μια πλήρη αποτύπωση του σε συναυλιακό χώρο. Σε συνδυασμό με το ότι τα live αποτελούν μια πολύ ψυχοφθόρα και αγχοφόρα διαδικασία για εμένα, δεν είναι προτεραιότητά μου αυτή τη στιγμή. Σίγουρα εννοείται πως κατανοώ τις δυσκολίες για μουσικούς που στηρίζουν την επιβίωσή τους στα live και ελπίζω όλο αυτό να τελειώσει σύντομα πριν τη μη αναστρέψιμη φθορά των δημιουργικών δυνάμεων του κόσμου μας.

Έχεις σκεφτεί -ονειρευτεί το Ηρώδειο, ειδικά με αυτό τον δίσκο και με το δεδομένο ότι η αδερφή σου έχει παρουσιάσει τη μουσική της ήδη δύο φορές εκεί; Ίσως αν έβαζα κάποιον άλλον μουσικό να παίζει πιάνο... Για να μπορέσω να το χαρώ πραγματικά. **A**

www.
athensvoice.gr

Διαβάστε όλη
τη συνέντευξη

Ο ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΝΥΧΤΑΣ
ΚΑΙ ΦΥΣΗΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ
ΙΔΑΝΙΚΟ ΚΟΚΤΕΪΛ ΠΟΥ
ΟΤΑΝ ΧΩΝΕΥΤΕΙ ΠΥΡΟΔΟ-
ΤΕΙ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ
ΜΟΥ, ΝΟΜΙΖΩ. ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ
ΑΥΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟ
ΜΙΑ ΕΝΝΟΙΑ ΑΝΤΙΘΕΤΑ ΜΕ
ΤΗ ΛΕΞΗ «ΘΟΡΥΒΟΣ».

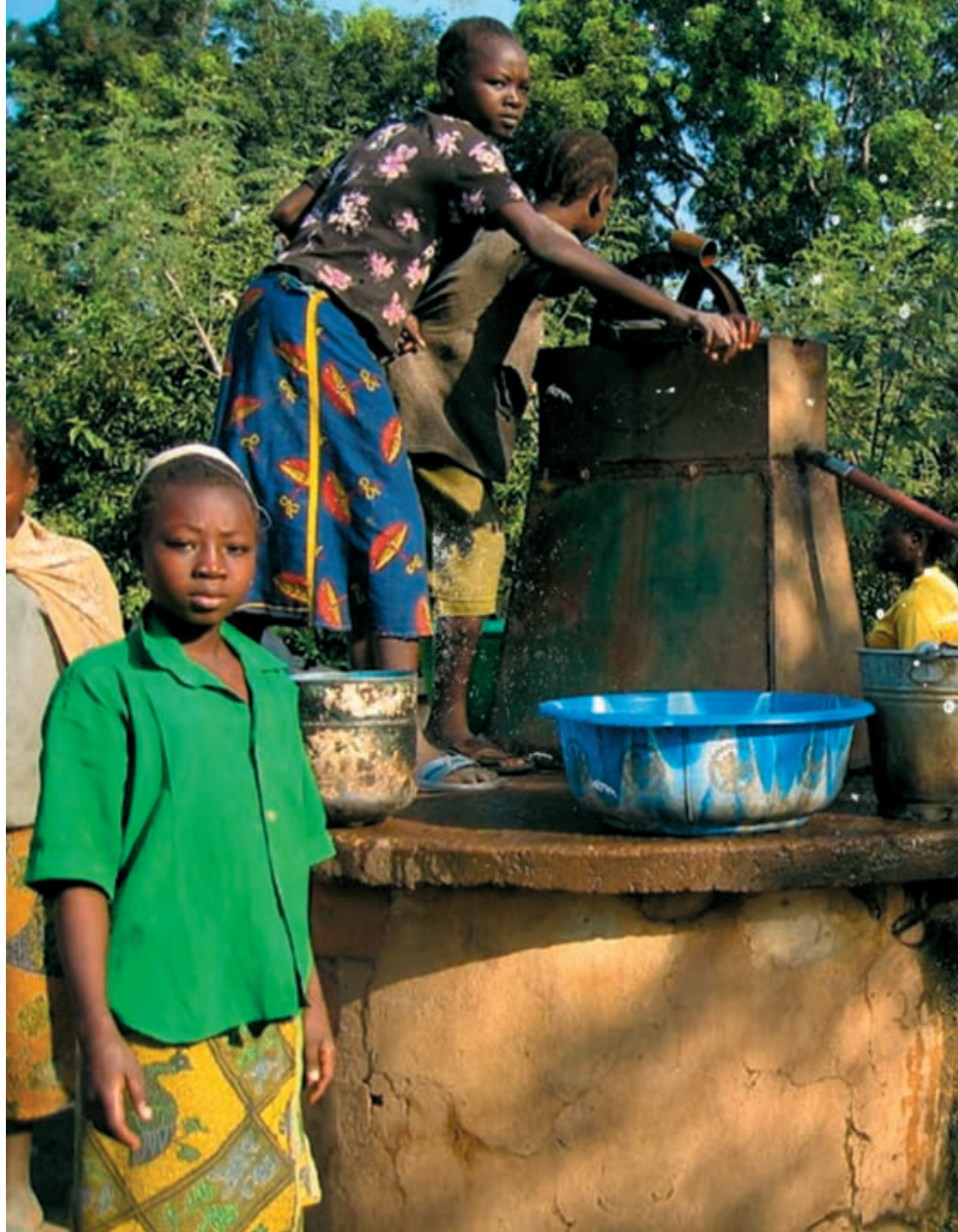
Η καταλανή γυναικολόγος πρεσβεύει μια διαφορετική εκδοχή των όρων «προσφορά» και «φιланθρωπία». Μιλά για το πώς βιώνει την πανδημία μια περιοχή του Πλανήτη όπου η δυστυχία και ο πόνος είναι μέρος της καθημερινότητάς της αλλά και για το μάθημα που διδάσκει αυτόν τον καιρό η Μαύρη Ηπειρος στον Δυτικό Κόσμο.

Της ΙΣΜΑΣ Μ. ΤΟΥΛΑΤΟΥ

Πώς βιώνει, άραγε, την πανδημία μια περιοχή του πλανήτη όπου η καταστροφή και ο πόνος είναι μέρος της καθημερινότητάς της; Το γεγονός ότι ο Covid-19 κάνει τον «άτρωτο» δυτικό κόσμο να μοιάζει ευάλωτος κι ανίσχυρος μας ευαισθητοποιεί, ίσως, πιο ουσιαστικά σε σχέση με τα προβλήματα του λεγόμενου αναπτυσσόμενου κόσμου; Τι μας διδάσκει η Μαύρη Ηπειρος με αφορμή την παγκόσμια αυτή κρίση υγείας; Η **Κάρμε Κολ Καπντεβίλα** είναι καταλανή γιατρός-γυναικολόγος και ζει στη Βαρκελώνη. Στο παρελθόν έχει ζήσει και στην Ελλάδα την οποία αγαπά ιδιαίτερα, μιλά μάλιστα αρκετά καλά και τη γλώσσα μας. Εδώ και 30 χρόνια δραστηριοποιείται στην υποσαχάρια Αφρική, μία από τις φτωχότερες περιοχές του πλανήτη, έχοντας δώσει σάρκα και οστά σε μια φιλόδοξη ιδέα η οποία υπερβαίνει τα όρια της «προσφοράς» και της «φιλανθρωπίας» με το σύγχρονο περιεχόμενο των όρων. Στο διάστημα των τριών δεκαετιών οι δυσκολίες ήταν πολλές: από την έλλειψη όσων ο λεγόμενος αναπτυγμένος κόσμος θεωρεί δεδομένα ως την ενέδρα των τρομοκρατών της Μπόκο Χαράμ στη διάρκεια μιας διαδρομής με το αυτοκίνητο. Παρόλ' αυτά εξακολουθεί να ταξιδεύει εκεί δύο φορές τον χρόνο και να βιώνει την ικανοποίηση του ανθρώπου του οποίου η προσπάθεια αποδίδει καρπούς.

Πώς αποφασίσατε να εργαστείτε στην Αφρική; Με κάλεσε ένας φίλος, χειρουργός, ο οποίος εργαζόταν ήδη στο Τσαντ, τη φτωχότερη χώρα της Αφρικής εκείνη την εποχή, πριν 30 χρόνια, και είχε ανάγκη από βοήθεια. Την πρώτη φορά που πήγα έμεινα δύο μήνες κι όταν είδα την κατάσταση που επικρατούσε, κατάλαβα πως όφειλα να ξαναπάω. Στην αρχή πας με μια διάθεση ρομαντική, με την επιθυμία να προσφέρεις. Σύντομα αντιλαμβάνεσαι ότι πρέπει να ξεχάσεις ό,τι ήξερες. Πρόκειται για μια άλλη πραγματικότητα και πρέπει να προσαρμοστείς σ' αυτήν. Το πιο δύσκολο είναι να σε αποδεχτούν σαν να είσαι δικός τους.

Πώς γίνεται αυτό; Εσείς από πού ξεκινήσατε; Στην αρχή εργάστηκα στο Γκούντι, μια αγροτική περιοχή περίπου 800 χλμ. νότια από την πρωτεύουσα, την Τζαμένα. Εκεί υπήρχε τότε ένα πολύ μικρό νοσοκομείο –τόρα έχει επεκταθεί– όπου δούλεψα ως γυναικολόγος αλλά βλέποντας τις τρομερές ελλείψεις παντού, άρχισα να κάνω μαθήματα. Φτιάξαμε ένα πρόγραμμα, όπου δίδασκα μόνη μου περίπου δύο ώρες την ημέρα σε μια ομάδα νοσοκόμων κυρίως, και μιλούσαμε για διάφορα πράγματα: νευρολογικά, ανατομία, κυκλοφορία του αίματος, σεξουαλικές σχέσεις. Θυμάμαι μια φράση που μου έλεγαν: «Θέλουμε να μαθαίνουμε από τη ζωή, όχι από τις αρρώστιες». Δεν είχαν ως τότε την ευκαιρία να μιλήσουν με κάποιον που τους δείχνει μια άλλη όψη στα πράγματα. Μιλάμε για μια περιοχή όπου το 90% του πληθυσμού ήταν αναλφάβητοι. Κάναμε τεράστια προσπάθεια για τα παιδιά, να συνεχίσουν το σχολείο πέραν των οκτώ ετών, να παρακολουθούν τουλάχιστον ως τα 14, δώσαμε μεγάλη έμφαση στις γυναίκες.

Και πώς συνεχίσατε; Αρκετά χρόνια αργότερα, το 1998, φτιάξαμε έναν οργανισμό με τίτλο «Υγεία και Κοινωνία χωρίς Σύνορα» με έδρα τη Βαρκελώνη ούτως ώστε να μπορούμε να σχεδιάζουμε και να υλοποιούμε διάφορα πρότζεκτ. Αρχίσαμε με 10-15 φίλους οι οποίοι είχαν τη δυνατότητα να στηρίξουν την ιδέα. Σταδιακά αναπτύξαμε ένα μεγάλο δίκτυο συνεργειών με Πανεπιστήμια τόσο της Ισπανίας όσο και της Ιταλίας, της Γαλλίας, της Ελβετίας και άλλες οργανώσεις. Χτίσαμε ένα σύστημα συνδρομητών, βρήκαμε σπόνσορες για εξειδικευμένα προγράμματα κι έτσι πορευόμαστε ως σήμερα.

Γιατί επιλέξατε να φτιάξετε έναν άλλον οργανισμό και δεν ενταχθήκατε στις ήδη γνωστές διεθνείς οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην Αφρική; Είπα προηγουμένως ότι αρχικά πάει κανείς στην Αφρική με μια διάθεση ρομαντική. Προσωπικά έφυγα πολύ σύντομα από αυτή τη λογική. Κατάλαβα πως εάν θέλεις να έχεις πραγματι-

κό αποτέλεσμα δεν ωφελεί η φιλανθρωπία με την έννοια που μπορεί να έχει σήμερα η λέξη, θα πρέπει να δουλέψεις μαζί τους, να ανεβάσεις το δικό τους επίπεδο. Δεν έχει νόημα να πας να μείνεις εκεί 2-3 μήνες και μετά να φύγεις και να τους αφήσεις πίσω με τα προβλήματά τους, με τις αρρώστιες, την πείνα...

Ποια είναι η εναλλακτική; Προσφάτως με ρώτησε ένας φίλος εάν πιστεύω ότι η αποικιοκρατία τελείωσε στην Αφρική. Το σκέφτηκα και αποφάσισα πως όχι. Τόσα χρόνια που εργάζομαι εκεί έχω βαρεθεί να βλέπω νοσοκομεία και σχολεία που χτίζονται και κατόπιν μένουν άδεια, δεν μπορούν να λειτουργήσουν. Αναλαμβάνεις ένα έργο με κόστος, ας πούμε, 80 εκατομμύρια. Φτιάχνεις το κτίριο αλλά μετά πρέπει να ανοίξει, να δουλέψει. Χρειάζεται εξοπλισμός, μηχανήματα... Εκεί δεν υπάρχουν αυτά τα πράγματα, πρέπει να τα αγοράσεις στην Ευρώπη. Έτσι το 80% της επένδυσης επι-

στρέφει εκεί απ' όπου ξεκίνησε. Άλλο παράδειγμα τα κοιτάσματα πετρελαίου που βρέθηκαν προ 20ετίας στο Τσαντ. Ολόκληρες περιοχές δεσμεύτηκαν για έρευνες, πληθυσμοί που στηρίζονταν στην καλλιέργεια της γης έχασαν τα εδάφη τους με αποτέλεσμα να μη μπορούν να ζήσουν και να δημιουργηθεί μια φτώχεια μέσα στη φτώχεια, ένας τέταρτος κόσμος. Γι' αυτό λέω ότι η αποικιοκρατία δεν τελείωσε. Συνεχίζεται με άλλες μορφές.

Και τι μπορεί να κάνει κανείς γι' αυτό; Το βασικό είναι η επένδυση στην παιδεία ούτως ώστε να ανέβει το επίπεδο των ίδιων των ντόπιων, να πάρουν την τύχη τους όσο το δυνατόν στα χέρια τους. Κάποια στιγμή επισκέφθηκα τον πρύτανη της Ιατρικής Σχολής στην πρωτεύουσα, στην Τζαμένα. Η κατάσταση εκεί ήταν τραγική, δεν υπήρχαν καθηγητές, δεν γίνονταν μαθήματα, οι φοιτητές βρίσκονταν σε διαρκείς απεργίες. Του πρότεινα βοήθεια, με καθηγητές από Ισπανία, Γαλλία, Ιτα-

ΚΑΡΜΕ ΚΟΛ ΚΑΠΝΤΕΒΙΛΑ

«Η αποικιοκρατία
δεν τελείωσε στην Αφρική»

λία. Εκείνος το δέχτηκε αλλά αργότερα άλλαξε ο Πρύτανης και μ' έναν τρόπο μας είπε ότι δεν μας χρειάζεται. Πέρασε ένας χρόνος και μαθήματα δεν γίνονταν. Του προτείναμε να οργανώσουμε συμπληρωματικά σεμινάρια για τους φοιτητές της κρατικής Ιατρικής Σχολής σ' ένα άλλο κτίριο. Στο σπίτι ενός Γάλλου ο οποίος έμενε εκεί την περίοδο της αποικιοκρατίας και μας είχε παραχωρηθεί. Το βάψαμε, το ανακαινίσαμε. Κάπου είδαμε ότι αυτό δεν ήταν ούτε πρακτικό ούτε αρκετό. Ιδρύσαμε λοιπόν μια δεύτερη Ιατρική Σχολή η οποία άρχισε τη λειτουργία της μ' ένα μικρό γκρουπ φοιτητών. Στην πορεία ιδρύσαμε και μια σχολή νοσοκόμων αλλά κι ένα πανεπιστημιακό νοσοκομείο συνδεδεμένο με το πανεπιστήμιο το οποίο είδαμε ότι είναι αναγκαίο μια που δεν μπορούσαμε να εργαστούμε όπως θέλαμε στο κρατικό νοσοκομείο.

Ποιο ήταν το πρόβλημα; Ο τρόπος λειτουργίας, το γεγονός ότι έλειπαν ακόμη και τα βασικά ενώ

οι στοιχειώδεις συνθήκες υγιεινής ήταν ανύπαρκτες. Ανοιγαν μια βελόνα, έπεφτε κάτω και τη χρησιμοποιούσαν. Εξέταζαν έναν ασθενή και με τα ίδια γάντια τον επόμενο. Αυτό δεν μπορούσες να το αλλάξεις, ήταν η νοοτροπία τους. Έπρεπε να ξεκινήσεις από το μηδέν.

Πρακτικά τι σήμαινε αυτό; Θυμάστε, ας πούμε, κάποια συγκεκριμένη περίπτωση; Την πρώτη φορά που πήγα εκεί έπρεπε να κάνω μια καισαρική τομή. Παίρνω, λοιπόν, τη γυναίκα και πηγαίνω στο χειρουργείο. Έπρεπε να κάνω την αναισθησία μόνη μου: χρησιμοποιούσαν ένα φάρμακο το οποίο είναι απαγορευμένο στην Ευρώπη και το χρησιμοποιούν μόνο οι κτηνίατροι. Αφροσιώθηκα πλήρως στην επέμβαση χωρίς να σκέφτομαι ώσπου συνειδητοποίησα ότι είμαι εντελώς μόνη στο χειρουργείο. Δεν είχα άνθρωπο με βοηθήσει. Έπρεπε να ασχοληθώ με τη γυναίκα, με το μωρό,

με τα πάντα... Όταν τελείωσα βγήκα έξω κι έκλαψα από την ένταση αλλά κι από μια βαθιά λύπη... Μετά από λίγα χρόνια, χρειάστηκε και πάλι να κάνω μια καισαρική. Αυτή τη φορά τα πράγματα ήταν εντυπωσιακά διαφορετικά. Υπήρχαν αξιοπρεπείς συνθήκες υγιεινής, είχα βοήθεια στο χειρουργείο, είχα τα απαραίτητα... Έκλαψα και πάλι, αλλά αυτή τη φορά ήταν από χαρά. Βλέπεις την πρόοδο με τα μάτια σου κι αυτό σου δίνει δύναμη.

Ποια είναι η μεγαλύτερη ικανοποίησή μετά από όλ' αυτά τα χρόνια; Να βλέπω τα πράγματα να δουλεύουν πλέον μόνο τους. Να πηγαίνω εκεί, να κάθομαι μαζί τους στο πάτωμα, να τρώω από το φαγητό τους. Τους βλέπω και τους σέβομαι. Δεν έχουν τίποτα αλλά μοιράζονται μαζί σου τα πάντα. Το πιο σπουδαίο είναι να τους κρατάς το χέρι, να τους κοιτάξεις στα μάτια... αυτό μου χαρίζει μεγάλη ηρεμία. Σκέφτομαι την προσπάθεια που

καταβάλαμε να καταλάβουμε οι ίδιοι τι πρέπει να κάνουμε και στη συνέχεια να εξηγήσουμε στους ανθρώπους αυτούς πόσο σπουδαίο πράγμα είναι η εκπαίδευση. Ταξιδέψαμε σε απομακρυσμένα χωριά και παλέψαμε εναντίον της κλειτοριδεκτομής. Πέρα από αυτή καθαυτή την αγριότητα του, είναι και η αιτία για πολλά προβλήματα στη σεξουαλική ζωή των γυναικών και στους τοκετούς, εξού και ο δείκτης θνησιμότητας είναι πολύ αυξημένος. Κατάλαβαν ότι πρέπει να το σταματήσουν και πλέον πολύ λίγο συνεχίζεται. Δουλέψαμε και με τους άνδρες οι οποίοι θεωρούσαν ότι μια γυναίκα χωρίς κλειτοριδεκτομή είναι ακάθαρτη. Το να βγάλεις από το κεφάλι τους μια τέτοια πεποίθηση είναι πολύ σημαντικό. Δουλέψαμε όμως πολύ και στο κομμάτι της εκπαίδευσης των ιδίων των γυναικών.

Και το αποτέλεσμα; Πλέον το 50% των φοιτητών στην Ιατρική Σχολή είναι γυναίκες. Δεν ήταν εύκολο γιατί τα νεαρά κορίτσια εκεί δουλεύουν σκληρά για τις ανάγκες του σπιτιού. Ωστόσο είναι πολύ έξυπνες, μπορώ να πω καλύτερες κι από τους άνδρες.

Η μεγαλύτερη δυσκολία που αντιμετωπίζετε ποια είναι; Οι δυσκολίες παραμένουν. Όπως είπα είναι μια εντελώς άλλη πραγματικότητα. Θυμάμαι πριν από δύο χρόνια στη διάρκεια μιας διαδρομής με το αυτοκίνητο έπεσα σε ενέδρα της Μπόκο Χαράμ και βρέθηκα αντιμέτωπη με το καλάνικοφ ενός από τους τρομοκράτες. Το λέω για να μεταφέρω μια κατάσταση καθημερινή γι' αυτούς τους λαούς. Το Τσαντ, ειδικά, εξαρτάται πολύ από τα γειτονικά κράτη. Αν πρέπει όμως να απομονώσω μια δυσκολία, θα έλεγα ότι το μεγαλύτερο στοίχημα είναι να πείσεις τα παιδιά, τους αποφοίτους μας, να συνεχίζουν να υποστηρίζουν αυτή την ιδέα.

Τι εννοείτε; Καθώς η φοίτηση και η διαμονή τους είναι πληρωμένα, καλούνται να υπογράψουν ένα έγγραφο που ορίζει ότι μετά την αποφοίτησή τους θα διαθέτουν ένα μικρό μέρος του μισθού τους για να σπουδάσει ένα άλλο παιδί. Ε, αυτό είναι δύσκολο να το αποδεχτούν. Πολλοί θέλουν να φύγουν στην Ευρώπη, να βγάλουν χρήματα... Ανθρώπινο είναι, όμως. Στην αρχή θυμώνεις: Λες μέσα σου «εμείς κάνουμε όλη αυτή την προσπάθεια, αυτοί γιατί δεν κάνουν κάτι για την ίδια τους τη χώρα;». Σιγά-σιγά το καταλαβαίνεις, όμως. Η αναζήτηση μιας καλύτερης ζωής είναι κάτι πολύ λογικό. Περίπου οι μισοί να μείνουν πίσω είναι μεγάλο το κέρδος.

Πώς ζουν, αλήθεια, την πανδημία; Πολύ άσχημα, για λόγους πέρα από την έλλειψη των τεστ που θα μπορούσαν να επιβεβαιώσουν τη διάγνωση. Έκλεισαν τις αγορές και δεν έχουν πού να πουλήσουν τα προϊόντα τους κι αντιστοίχως να αγοράσουν τρόφιμα. Στην υποσαχάρια Αφρική η πείνα είναι ο πραγματικός εφιάλτης. Εκεί οι άνθρωποι έχουν συνθίσει τις καταστροφές, είναι η καθημερινότητά τους. Ζουν με τον υποσιτισμό, τον έμπολα, την πολιομυελίτιδα... Από τον κορωνοϊό δεν πέθανε ούτε το 1/10 του πληθυσμού που βρίσκει τον θάνατο από άλλες ασθένειες. Είναι πιο έτοιμοι από εμάς για τέτοια πράγματα, το ζουν πιο ομαλά. Εμείς αντιμετωπίσαμε την πανδημία με αλαζονεία. Τελικά ανακαλύψαμε ότι δεν είμαστε ούτε άτρωτοι, ούτε τόσο ισχυροί και ανίκητοι. Θεωρούσαμε ότι το στιβαρό σύστημα υγείας θα μας προστατεύσει. Κάναμε λάθος. Η κατάσταση στην Ευρώπη υποτιμήθηκε και τα αποτελέσματα τα βλέπουμε...

Υπάρχει, άραγε, κάτι που μας διδάσκει η Αφρική; Μας διδάσκει ότι η πραγματική αξία στη ζωή κρύβεται στα απλά πράγματα. Το σπουδαίο δεν είναι τι έχεις αλλά το πώς ζεις, ποιος είναι κοντά σου την κρίσιμη στιγμή. Αυτό το είδαμε με τον κορωνοϊό που μας έκλεισε στο σπίτι και φάνηκε η αξία των ανθρώπινων σχέσεων. Η οικογένεια, ο καλός φίλος που θα σε θυμηθεί και θα σε πάρει τηλέφωνο. Εκεί, αν πεινάς και κάποιος γείτονας έχει μια κούπα ρύζι θα το μοιραστεί μαζί σου. Το λίγο που προσφέρεις είναι πολύ. Μαθαίνει ότι μπορείς να ζεις σε αρμονία με τη φύση. Έρχονται να σε δουν, ξέρεις ότι πεινούν κι όμως χαμογελούν. Έχουν μια αξιοθαύμαστη καρτερικότητα κι αξιοπρέπεια. Κι αυτό είναι σπουδαίο μάθημα για τον δυτικό κόσμο... **A**

ΥΓΕΙΑ

Της ΣΟΦΙΑΣ
ΝΕΤΑ

Πράσινη κορδέλα «έντυσε» το κτίριο της Βουλής και το νέο σιντριβάνι της Ομόνοιας με αφορμή την **Παγκόσμια Ημέρα Ευαισθητοποίησης για το Λέμφωμα**

Με το πράσινο χρώμα που συμβολίζει την Παγκόσμια Ημέρα Ευαισθητοποίησης για το Λέμφωμα φωταγωγήθηκε το κτίριο της Βουλής και το νέο σιντριβάνι της Ομόνοιας. Η Βουλή των Ελλήνων και ο Δήμος Αθηναίων ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα της Ελληνικής Ομοσπονδίας Καρκίνου ΕΛΛ.Ο.Κ. και των μελών της Συλλόγων Ασθενών Αγκαλιάζω και Κ.Ε.Φ.Ι. προχωρώντας στη συμβολική αυτή πράξη θέλοντας να δώσουν μήνυμα συμπαράστασης και ελπίδας.

Ελπίδα γιατί το σύνθημα της καμπάνιας «Light It Green» αποτέλεσε το κάλεσμα στην ενημέρωση του κόσμου για το λέμφωμα, την πρόληψη αλλά και τις σημαντικές εξελίξεις της επιστήμης σε ό,τι αφορά τη θεραπεία των δύσκολα αντιμετωπίσιμων ασθενειών. Συμπαράσταση γιατί η Ελλάδα καταγράφει δυστυχώς «πρωτιά», με τα περισσότερα νέα περιστατικά παγκοσμίως. Συγκεκριμένα στη χώρα μας καταγράφονται 5,3 περιστατικά λεμφώματος ανά 100.000 ανθρώπους, ενώ ο μέσος όρος διεθνώς είναι 1 περιστατικό ανά 100.000 κατοίκους.

«Το λέμφωμα, παρά το γεγονός ότι αποτελεί τον 5ο συχνότερο καρκίνο στην Ευρώπη, παραμένει ακόμα ένας "παραμελημένος" καρκίνος για τον οποίο οι περισσότεροι άνθρωποι δεν έχουν επαρκή ενημέρωση», ανέφερε η Πρόεδρος της ΕΛΛ.Ο.Κ. κ. Καίτη Αποστολίδου επισημαίνοντας πως «Αν η νόσος διαγνωστεί σε πρώιμο στάδιο, το 75% - 95% των ασθενών θεραπεύονται. Πολλές φορές όμως η διάγνωση της δεν γίνεται έγκαιρα γιατί τα "συμπτώματά" της θεωρούνται κοινά και συνηθισμένα, με αποτέλεσμα πολλοί από εμάς να τα παραβλέπουμε. Για

τους λόγους αυτούς, η σημασία της έγκαιρης διάγνωσης του σωστού τύπου λεμφώματος και η χρησιμοποίηση νέων τεχνολογικά εξελιγμένων διαθέσιμων θεραπειών μπορεί να αποδειχθεί σωτήρια, ώστε να θεραπευεί πλήρως την ασθένεια ή να την ελέγχει επαρκώς ώστε η ποιότητα ζωής των ασθενών να μην επηρεάζεται αρνητικά».

«Ο Όμιλος Εθελοντών κατά του Καρκίνου - Αγκαλιάζω στηρίζει τις δράσεις που πραγματοποιούνται στις 15 Σεπτεμβρίου, που είναι Παγκόσμια Ημέρα Ευαισθητοποίησης για το Λέμφωμα. Η εμφάνισή του συγκεκριμένου αιματολογικού καρκίνου είναι αρκετά συχνή στη χώρα μας και για τον λόγο αυτό είναι απαραίτητη η ενημέρωση και η πρόληψη. Η έγκυρη και έγκαιρη πληροφόρηση μπορεί να αποβεί σωτήρια», τόνισε η κ. Αναστασία Πασακοπούλου, Πρόεδρος του ΟΕΚΚ-Αγκαλιάζω.

Μήνυμα ελπίδας έδωσε η κ. Ζωή Γραμματόγλου, Πρόεδρος του Συλλόγου Ασθενών Κ.Ε.Φ.Ι.: «Η συνεχής και άοκνη έρευνα πάνω στο λέμφωμα το έχουν μετατρέψει από θανατηφόρα ασθένεια σε μια χρόνια νόσο. Αν επιστήμη σημαίνει, μεταξύ άλλων, να οραματίζεσαι το ανέφικτο, τότε η έρευνα για το λέμφωμα βρίσκεται στην αιχμή της επιστημονικής δραστηριότητας. Οι καινοτόμες θεραπείες και η ανάπτυξη της μοριακής βιολογίας έχουν συμβάλει προς αυτή την κατεύθυνση. Επιστήμονες με ευαισθησία στον ασθενή, τόσο από την οικονομική όσο και την ογκολογική πλευρά, έχουν ενώσει τις σκέψεις και τους προβληματισμούς τους με στόχο τη βέλτιστη παροχή υπηρεσιών στους ασθενείς με λέμφωμα. Σκοπός είναι η δημιουργία στρατηγικής για τη διαχείριση του καρκίνου, ώστε να υπάρξει βέλτιστη πρακτική σε περιβάλλον οικονομικών περιορισμών».

Η δράση υλοποιήθηκε με την υποστήριξη της φαρμακευτικής εταιρείας Gilead Sciences και της θυγατρικής της Kite.

Το σύνθημα της καμπάνιας «Light It Green» αποτέλεσε το κάλεσμα στην ενημέρωση του κόσμου για το λέμφωμα, την πρόληψη αλλά και τις σημαντικές εξελίξεις της επιστήμης σε ό,τι αφορά τη θεραπεία των δύσκολα αντιμετωπίσιμων ασθενειών.

Επιμέλεια:
TANIA ΔΕΛΗ

style

Bel Tempo €75

Free Tid €75

Time for Time €75

Red Vremya €75

Τα νέα ρολόγια της **Swatch** είναι φτιαγμένα από σπόρους ρίκινου

► Η σύγχρονη εποχή προστάζει σεβασμό στο περιβάλλον και η βιώσιμη μόδα είναι το νέο trend. Η **Swatch**, πιάνοντας αυτό τον παλμό, γίνεται η πρώτη εταιρεία ωρολοποιίας που δημιουργεί μια σειρά ρολογιών από υλικά βιολογικής προέλευσης. Το πρώτο ρολόι του brand, που κυκλοφόρησε το 1983, επανασχεδιάζεται και κατα-

σκευάζεται με σπόρους ρίκινου – το φυτό από το οποίο παράγεται το καστορέλαιο. Ακόμα και η συσκευασία, όμως, είναι βιολογική και φτιάχνεται από paperfoam – ένα μίχ πατάτας και αμύλου ταπιόκας που μπορεί να ανακυκλωθεί ή να κομποστοποιηθεί. Το στιλ συναντάει την οικολογική συνείδηση και το αποτέλεσμα είναι εξαιρετικό.

Οδή στην ατέλεια

*Ένα βιβλίο οδηγός για να
μεγαλώνεις ευτυχισμένα*

Η Caroline
de Maigret,

μοντέλο και πρέσβειρα
της Chanel, και η παραγωγός
κινηματογράφου
Sophie Mas παραμένουν
οι ανατρεπτικές μποέμισσες
που θα σου πουν όσα
δεν περιμένεις να ακούσεις

Της ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΜΑΣΟΥΡΗ
Φωτό: AGATHE & ANTONIN

ΚΑΡΛ ΛΑΓΚΕΡΦΕΛΝΤ ΙΣΧΥΡΙΖΟΤΑΝ ΟΤΙ «ΔΕΝ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΓΑΛΛΙΔΑ ΓΙΑ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΠΑΡΙΖΙΑΝΑ», ΑΛΛΑ Η ΤΡΟΜΕΡΗ ΚΑΡΟΛΙΝ ΝΤΕ ΜΕΓΚΡΕ ΔΙΑΘΕΤΕΙ ΣΕ ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟ ΒΑΘΜΟ ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ. ΑΥΤΗ Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΟ ΣΤΙΛ, ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΙΝΕΣ ΝΤΕ ΛΑ ΦΡΕΣΑΝΖ, ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΚΑΤΑ ΚΑΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΟΜΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΠΑΡΙΖΙΑΝΑΣ.

Δικαίως πριν λίγα χρόνια κυκλοφόρησαν από ένα best seller η καθημέρια δίνοντας μαθήματα παριζιάνικου στιλ. Η ντε Μεγκρέ δεν είναι μόνο ένα μοντέλο με διεθνή καριέρα, πρέσβειρα της Chanel από το 2013 και μούσα του Karl Lagerfeld, παραμένει και μία επιδραστική προσωπικότητα στο Instagram με 1 εκατομμύριο ακόλουθους. Είναι μία από τις πιο στιλάτες και καλοντυμένες Γαλλίδες και μία από τις 4 συγγραφείς του βιβλίου που κυκλοφόρησε το 2018 στο οποίο «ορκίζεται» κάθε fashionista, με τίτλο «Πώς να είσαι Παριζιάνα» (εκδόσεις Bell).

Μποέμ με καταγωγή από οικογένεια αριστοκρατών από τη Βουργουνδία και εκλεπτυσμένο γούστο, δεν προσκολλάται στις τάσεις της μόδας. Ανεπιτήδευτα κομψή, ορίζει με τον καλύτερο τρόπο το Parisian chic. Είναι εγγονή του πρώην υπουργού Μισέλ Πονιατοβσκι (με ρίζες από τη βασιλική αυλή της Πολωνίας), κόρη του Μπερτράν ντε Μεγκρέ, πρώην αντιπροέδρου του Συμβουλίου του Παρισιού, και της πρωταθλήτριας κολύμβησης, Ιζαμπέλας Πονιατόβσκι. Η πεθερά της, Σαντάλ Πουπόντ, ήταν η γραμματέας της Μαργκερίτ Ντυράς. Μεγαλωμένη στο Παρίσι και σπουδαγμένη στη Σορβόνη, με σημαντική καριέρα στη μόδα, με τη Σόφι Μας συζητούν σαν Παριζιάνες πώς νιώθουν όταν πλέον τις αποκαλούν «Madame» και όχι «Mademoiselle», αναλύουν τι σημαίνει αυτό και τις συνέπειες της γήρανσης, πώς είναι να αντιμετωπίζεις τα γκρίζα μαλλιά, να αποδεχθείς τις ατέλειες και τη φθορά του σώματος στην κρίση μέσης ηλικίας.

«Η μητέρα μου ήταν πρωταθλήτρια κολύμβησης επί-μονη και δραστήρια, ήταν η έμπνευσή μου. Με έμαθε να αγωνίζομαι μέχρι να επιτύχω. Μ' ενδιέφερε το ροκ και οι πανκ συναυλίες προσπαθώντας να δραπετεύσω από το μονοπάτι της πολιτικής που με προόριζαν οι γονείς μου στη Σορβόνη, ενώ εγώ ήθελα να σπουδάσω ιστορία της τέχνης. Πίστεψα στα όνειρά μου. Αγάπησα τον κινηματογράφο, ήθελα να γίνω ηθοποιός και είναι το μόνο που δεν έχω πραγματοποιήσει. Έζησα δίπλα σε ανθρώπους που ήταν διάσημοι και έβλεπα να γράφονται για αυτούς αποκυήματα της φαντασίας. Προτιμώ τη φαντασία σε ποιοτικές ταινίες και βιβλία, όχι στον κίτρινο τύπο. Ο Καρλ Λάγκερφελντ μου δίδαξε την ευγνωμοσύνη. Δούλεψα πολύ με τον εαυτό μου. Είχα θυμό σαν παιδί, έκανα ψυχοθεραπεία, ύπνωση, με απασχόλησε η συναισθηματική νοημοσύνη. Κατάφερα να έχω γαλήνη και ηρεμία στη ζωή μου, και την ικανότητα να απολαμβάνω το παρόν. Όταν συμβιβαστείς με τον χρόνο που περνάει, υπάρχουν τρόποι για να νιώσεις όμορφα. Συνειδητοποιείς ότι τίποτα δεν είναι τέλειο, ότι ο πρίγκιπας με το άσπρο άλογο δεν υπάρχει αλλά όταν ο αγαπημένος σου έρχεται στο σπίτι, θέλεις να τον υποδεχτείς ντυμένη όπως σε έξοδο».

Η κάζουαλ κομψότητα της, με τζιν H&M ή Levi's, που-λόβερ, καπαρντίνα Hermès, με κοσμήματα Haider Ackermann, γυαλιά ηλίου TOM, Chanel σάκκι, μαλλιά ανεπιτήδευτα και ένα πλατύ χαμόγελο, έχει τη δική της υπογραφή. Η Lancôme συνόδεψε την Caroline το 2015 ανά τον κόσμο στην παρουσίαση του βιβλίου της «How to Be Parisian Wherever You Are: Love, Style, and Bad Habits» (εκδ. Bell). Τότε η συγγραφέας δήλωσε για τη συνεργασία της: «Ήταν το ξεκίνημα μιας υπέροχης περιπέτειας. Η εταιρεία προβάλλει το όραμα της ελεύθερης, ευφυούς θηλυκότητας που αγγίζει ταυτόχρονα την καρδιά και το μυαλό». Παραμένει φυσικά ακτιβίστρια υπέρ των δικαιωμάτων των γυναικών και των παιδιών. Σε μια επίσκεψή της στην Ινδία επικεντρώθηκε στην εκπαίδευση και την παροχή επαγγελματικών κινήτρων για τις γυναίκες ανά τον πλανήτη. Πόζαρε σε εντυπιαστές διασημων φωτογράφων, υπήρξε η μούσα μεγάλων σχεδιαστών, τις δύο τελευταίες δεκαετίες, πριν γνωριστεί με τον μουσικό Γιάρολ Πουπόντ και δημιουργήσει μαζί του την Bonus Tracks Records. Θα τιμηθούν με ένα César για το έργο τους στο soundtrack του «Bus Palladium» και θα έρθει στη ζωή τους ο γιός τους Αντόν.

«Έχω μάθει να ξεφεύγω από τις τοξικές σχέσεις, δεν υπάρχει ποτέ λόγος για να παραμείνεις. Η αγάπη δεν βασίζεται στη λογική, δεν υπάρχουν κλειδιά, ρέει, δεν μπορείς να τη βάλεις σε κουτάκια. Ο σύντροφός μου με κάνει να γελάω, έχουμε τις καλύτερες συζητήσεις και μπορώ να βασιστώ πάνω του. Είναι εκπληκτικός πατέρας και ενώ μαγειρεύω, μαγειρεύει κι αυτός πολλά από τα αγαπημένα μου πιάτα, και ξέρει ότι ακόμα και με μια μακαρονάδα α λαμπολονέζ μπορεί να με κάνει ευτυχισμένη! Αντιμετωπίζει καταστάσεις με σοβαρότητα αλλά και χιούμορ, είναι ευφυής και καλοπροαίρετος. Συχνά τον ρωτάω “γιατί... με αγαπάς;” και λέει το χαριτωμένο “γιατί, γιατί... σ’ αγαπώ”. Προβληματίζομαι αν τώρα είναι η τελευταία μου ευκαιρία να επιβεβαιωθώ σαν γυναίκα, να έχω τους άντρες που θέλω, να αλλάξω τη ζωή μου. Είμαι με τον άνθρωπό μου εδώ και 15 χρόνια, έχουμε έναν γιο, έχει κάνει τον κύκλο του, σκέφτομαι, μήπως πρέπει να τον αφήσω. Του είπα ότι θα φύγω και είπε: “Όχι, δεν θα φύγεις, δεν θα πας πουθενά”. Μετά από δέκα χρόνια επιβεβαιώσαμε ότι θέλουμε να είμαστε ακόμα μαζί. Μέρος αυτού που με έφερε πίσω από

Λέει πως θαυμάζει την Ανιές Βαρντά. «Δεν σταμάτησε ποτέ τη σταδιοδρομία της λόγω της ηλικίας της ακόμα και στα 90 της. Οι Γαλλίδες έχουμε σταματήσει να προσπαθούμε να είμαστε τέλειες. Δίνουμε απλά την ψευδαίσθηση ότι προσπαθούμε. Δεν έχουμε, όπως σε κάποιες χώρες, την υπερβολική τάση με την πλαστική χειρουργική. Λέγεται ότι όπως το καλό κρασί, οι μεγαλύτεροι άνδρες είναι πιο ελκυστικοί, τα γκρίζα μαλλιά τους προσθέτουν γοητεία, οι ρυτίδες τους καταγράφουν τις εμπειρίες τους και τους κάνουν πιο σέξι. Ξέρουν πώς να φερθούν σε μια γυναίκα, δεν υπάρχει λόγος να προσπαθήσουν, και τα επιπλέον κιλά ή η κοιλιά μπίρας δεν θεωρούνται ψεγάδια. Αντιμέτωπες οι γυναίκες με αυτή την υποκειμενική αντίληψη νομίζουν ότι έχουν χάσει τη μάχη και κάνουν διπλάσια προσπάθεια για να αρέσουν στο αντίθετο φύλλο. Αποτέλεσμα οι γυναίκες να γερνούν καλά, αν όχι καλύτερα. Η γνώση, η ηρεμία, η νεανική νοοτροπία μπορεί να μην αλλάξει, ακόμα κι αν τα οστά σας και το δέρμα σας σας προδίδουν».

ΜΕΓΑΛΩΝΟΝΤΑΣ ΜΑΘΑΙΝΕΙΣ ΠΩΣ ΝΑ ΖΕΙΣ ΜΕ ΤΙΣ ΝΕΥΡΩΣΕΙΣ ΣΟΥ. ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΕΙΣ ΟΤΙ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΠΟΥ ΕΧΕΙΣ ΤΩΡΑ ΔΕΝ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΙΔΙΟ ΣΕ 10 ΧΡΟΝΙΑ, ΟΠΟΤΕ ΑΡΧΙΖΕΙΣ ΝΑ ΤΟ ΑΓΑΠΑΣ.

Caroline de Maigret και Sophie Mas «Μεγαλύτερη αλλά καλύτερη, αλλά μεγαλύτερη - Η τέχνη του να μεγαλώνεις», εκδ. Bell, σελ. 263

την κρίση ήταν ο έφηβος γιος μου. Είμαστε πολύ κοντά. Τον ακούω, μοιραζόμαστε χρόνο μαζί. Αισθάνομαι πολύ τυχερή που έχω το παιδί μου. Περνώντας κάποια κρίση, το αμέλησα και η συμπεριφορά του άλλαξε. Σταμάτησε να μου τηλεφωνεί, καθυστέρησε να γυρίσει σπίτι. Η σχέση οφείλει να είναι ανταποδοτική. Με τη βοήθειά του συνήλθα. Συζητάμε πολύ και μεγαλώνουμε μαζί. Βρίσκω υγιείς τους εφήβους. Οφείλουμε να τους βοηθήσουμε να καταλάβουν, να οξύνουμε την περιέργειά τους. Έχουμε μια τάση να τους δαιμονοποιούμε θεωρώντας τους οκνηρούς, αποπολιτικοποιημένους, εθισμένους στα δίκτυα. Έχω την αίσθηση ότι υποσυνείδητα αυτό σημαίνει ότι “Δεν τους συμπαθούμε”. Όμως τα παιδιά μας δεν ανακάλυψαν τα κοινωνικά δίκτυα, γεννήθηκαν μαζί τους. Και βλέπω τον γιο μου σήμερα να τα έχει αποβάλει, να τα χρησιμοποιεί ως μέσο για να επικοινωνήσει με τους φίλους του, αλλά η λήψη μιας selfie δεν είναι τόσο σημαντική όσο πριν, συμμετέχει στις διαδηλώσεις για την κλιματική αλλαγή και με διδάσκει με το παράδειγμά του. Ξαφνικά αντιστράφηκαν οι ρόλοι. Σε κάποια εκδήλωση ένα νεαρό κορίτσι γύρω στα τριάντα μου είπε “Είστε πηγή έμπνευσης, θέλω να γίνω σαν εσάς μεγαλώνοντας”. Τότε συνειδητοποίησα την ηλικία, ότι δεν είμαστε προετοιμασμένοι όταν ξαφνικά μετατοπιζόμαστε σε μια άλλη κατηγορία επειδή το πρόσωπό μας έχει αλλάξει».

Δεν διστάζει να αναρτήσει σέλφι από τις καλοκαιρινές διακοπές στην Ελλάδα, ενώ φαίνονται οι φακίδες της, με υπότιτλο «Less is more». Το νέο της βιβλίο σε συνεργασία με τη Σόφι Μας έχει τίτλο «Μεγαλύτερη αλλά καλύτερη, αλλά μεγαλύτερη» και μόλις κυκλοφόρησε στη χώρα μας. Οι δυο συγγραφείς δηλώνουν στην Α.Υ.: «Ακριβώς όπως το πρώτο μας βιβλίο “Πώς να είσαι Παριζιάνα”, αυτό το βιβλίο γεννήθηκε από συνομιλίες σχετικές με το πώς περνούσαμε τη δεκαετία των 30 και μπαίνοντας σιγά-σιγά στα 40. Αναζητώντας οδηγίες για τους εαυτούς μας πιστέψαμε ότι θα ήταν χρήσιμο να μοιραστούμε τις εμπειρίες μας με διασκεδαστικό και ανάλαφρο τρόπο. Υπάρχουν κάποιες υπέροχες πλευρές στο να μεγαλώνεις και άλλες λιγότερο εύκολο να τις συνηθίσεις. Η γνώση που συνοδεύει την ηλικία και η εμπειρία είναι πολύ χαλαρωτικά. Έχεις μάθει ήδη τι είναι το ξοκί και πώς να αποφυγεις να επαναλαμβάνεις τα ίδια λάθη. Μαθαίνεις ακόμα και πώς να ζεις με τις νευρώσεις σου. Συνειδητοποιείς ότι το πρόσωπο που έχεις τώρα δεν θα είναι το ίδιο σε 10 χρόνια, οπότε αρχίζεις να το αγαπάς. Οι Ελληνίδες που γνωρίσαμε μας εντυπωσίασαν με την ανεπιτήδευτη κομψότητά τους. Αλλά αυτό που μας προκαλεί θαυμασμό είναι η ικανότητα των Ελλήνων να αφιερώνουν χρόνο στο να σκέφτονται και να το μοιράζονται διατυπώνοντας τις απόψεις τους με επιχειρήματα, ιδιότητες που εμείς προσωπικά πολύ εκτιμούμε». **Α**

Βαγγέλης Περρής - Τζένη Μελιτά

Γιάννης Νένης

Στέφανος Τσιτσόπουλος

Μάκης Προβατάς

Ελένη Κολοκοτρώνη

Δημήτρης Αθανασιάδης

Δημήτρης Κοττάκης

**102.5
ATHENS
VOICE
RADIO**

*Ακούτε τη Φωνή
της Αθήνας*

ΔΕΥΤΕΡΑ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

CITY GUIDE

Μαθήματα Πολέμου III: Αθηναίων Δράματα στον Κήπο του Μεγάρου

Μπορεί η βιωματική διδασκαλία να αποτελέσει —εκτός της ψυχαγωγίας— και εργαλείο εξοικείωσης των θεατών με τα αρχαία κείμενα; Με αυτό σαν στόχο τα «Μαθήματα Πολέμου III - Αθηναίων Δράματα», τρίτο έργο της δραματικής τριλογίας του **Γιάννη Λιγνάδη**, έρχεται σε σκηνοθεσία **Γιωργή Τσουρή** με ζωντανή μουσική επί σκηνής του **Σταύρου Λάντσια**, στον Κήπο του Μεγάρου μόνο για δύο παραστάσεις. Ενώ στα δύο πρώτα έργα η δραματοποίηση περιλαμβάνει αυτοτελή επεισόδια από το ιστορικό έργο του Θουκυδίδη, τα «Μαθήματα Πολέμου III» περιλαμβάνουν επεισόδια από τα «Ελληνικά» του Ξενοφώντα δραματοποιώντας τα κυριότερα γεγονότα που συνθέτουν το τέλος του Πελοποννησιακού Πολέμου και τα οποία

σηματοδοτούν, παράλληλα, το τέλος της αθηναϊκής ηγεμονίας και της αθηναϊκής δημοκρατίας. Το έργο περιλαμβάνει τα πλέον δραματικά συμβάντα των τελευταίων ετών του 5ου αιώνα: την ήττα των Αθηναίων στους Αιγός Ποταμούς και τον αντίκτυπό της στην Αθήνα, το γκρέμισμα των τειχών στην Αθήνα, την κατάλυση της δημοκρατίας και την επιβολή της σκληρής ολιγαρχίας, τις ωμότητες του καθεστώτος των Τριάκοντα, τα πολιτικά πραξικοπήματα και τις εμφυλιακές διαμάχες, μέχρι, τέλος, την παλινδρόηση της δημοκρατίας.

INFO Ιστορική σύμβουλος | Δρ Ανδρονίκη Μακρή
Μέγαρο Μουσικής Αθηνών - Κήπος, Τρίτη 29 & την
Τετάρτη 30 Σεπτεμβρίου, στις 8:30

ATHENS CAPITAL HOTEL - MGALLERY COLLECTION

Όλα νέα, όλα ανοιχτά;

Η αθηναϊκή εστίαση πάντα έχει κάτι νέο να μας πει, κι εμείς είμαστε εδώ για να το στηρίζουμε

OMNIVORE

GRILL & SPIRITS ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ, ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΤΩΝ «Δ»

© ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ

SAMBA

MONZU

ΜΑΡΙΚΑ

ΝΑΙ, ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΑΛΛΙΩΤΙΚΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ ΜΕ ΤΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΗΣ «κανονικής» μας ζωής να απειλούνται από ανατροπές. Η αβεβαιότητα είναι αυτή που χαρακτηρίζει τους περισσότερους επιχειρηματίες και εργαζόμενους του κλάδου και τα σενάρια των ημερών είναι μάλλον δυσοίωνα. Παρόλα αυτά η ζωή έχει τη δική της δυναμική και ο Σεπτέμβρης, μήνας που παραδοσιακά ακούγονται τα openings αλλά και τα πλάνα για το τι πρόκειται να δούμε τη σεζόν που ξεκινάει, ήρθε και πάλι φορτωμένος με νέα της αθηναϊκής εστιατορικής σκηνής. Κι εμείς εδώ είμαστε για να τα στηρίξουμε. Ήδη από τον Αύγουστο και όσο οι περισσότεροι λείπαμε σε διακοπές σημειώθηκε μια μικρή «λαίλαπα» από openings μικρών κυρίως projects, όπως ας πούμε μια σειρά από ωραία και μοντέρνα παγωτατζήδικα – **Epic** στην πλατεία Μαβίλη, **Monster & Cuts**, το πρώτο αποκλειστικά vegan παγωτατζήδικο στα Εξάρχεια, **Oggi** αυθεντικό ιταλικό gelato, **Spoild** για παγωτό από... κομπρεσέρ. Και ο καφές πάει καλά με ένα τσουνάμι από νέα ψαγμένα coffee spots να ανοίγουν το ένα πίσω από το άλλο όχι μόνο στο κέντρο αλλά ακόμα και στις πιο μακρινές γειτονιές – **Samba** στη Σόλωνος, **Omsom** στο Περιστερί, **Kolektiva** στην Αγία Παρασκευή. Όλα τους προσφέρουν εκλεκτά χαρμάνια από μικρές φυτείες, έχουν δικά τους «ψηστήρια» και μέσα από τους ειδικευμένους barista τους μπορούν να σε ταξιδέψουν με ένα φλιτζάνι στις παραδοσιακές και εξωτικές χώρες του καφέ.

Τα εστιατόρια παρά τα σκωτσέζικα ντους που έχουν υποστεί ήδη από τις αρχές της πανδημίας και με τα όποια νέα μέτρα του φθινοπώρου να προβληματίζουν χοντρά τους ανθρώπους του χώρου, κατάφεραν να δουλέψουν τους ζεστούς μήνες χάρη στους εξωτερικούς χώρους που τους δόθηκαν από τους δήμους αλλά προβαίνοντας και σε άλλες διορθωτικές-τονωτικές του ταμείου τους κινήσεις – delivery και take away. Πολλά από αυτά συνεχίζουν πάνω σε αυτές τις νέες γραμμές και τον χειμώνα. Οι αδελφοί Πιτσιλή, Αντρέας και Γιώργος, αυτές τις μέρες κάνουν έργα στο **Balthazar** ώστε ο περίφημος κήπος του να μείνει ανοιχτός και τον χειμώνα με το σωστό distancing, ενώ και στο «αδελφό» **Rock 'n Roll** ανοίγουν τις τζαμαρίες, βγάζουν stools και καναπεδάκια έξω οπότε προβλέπονται ποτά, μουσικές και flirting στο όρθιο και επί του πεζοδρομίου της οδού Λουκιανού! Και το **Άμα Λάχει** αξιοποιεί τη μεγάλη του ωραία αυλή με έργα που την κάνουν και χειμωνιάτικη και ανοίγει από το πρωί με σούπερ πρωινό και brunch. Delivery, η λέξη που αφορά πια όλη την εστίαση και όχι μόνο τα σουβλατζήδικα και τις αλυσίδες πίτσας, μια και πολλά γνωστά και καλά εστιατόρια μέσω αυτού φτάνουν τα μενού τους στους πελάτες τους. Από τον Χριστόφορο Πέσκια που ετοιμάζει ένα **Different Box** και σε προμηθεύει γκουρμέ μενού στο σπίτι, μέχρι τα **Καραμανλίδικα του Φάνη** που σου στέλνουν πιατέλες με τα μερακλίδικα καλούδια τους στο γραφείο ή και στο σπίτι, αλλά και μέχρι το **Atenee** των αδελφών Πανά που ξεκινάει κι αυτό εντός των ημερών το delivery. Μέσα στο καλοκαίρι έγινε η επιστροφή ενός μεγάλου σεφ στην Αθήνα, είναι ο Γαλλοϊταλός σεφ Ερβέ Προνζάτο που άνοιξε το δικό «προσωπικό» εστιατόριο, το **Herve** στην Τριών Ιεραρχών στα Πετράλωνα, και στο οποίο φτιάχνει fine dining ακαταμάχητες νοστιμιές μπροστά σου σε μια μεγάλη μπάρ – δεν έχω πάει ακόμη αλλά ακούω ήδη πολύ εγκωμιαστικά σχόλια. Στον αντίποδα ένα ακόμη, όχι fine dining αλλά καλό σουβλατζήδικο - grill είναι και το **Μαρίκα**, σε μια όμορφη μονοκατοικία του Χαλανδρίου. Άνοιξε 19 Αυγούστου και εκτός των πολύ ποιοτικών του «τυλιχτών» και καλαμακιών σερβίρει και άλλες ελληνικές προτάσεις από αυγά με πατάτες μέχρι γκιουζλεμέδες και ανδριώτικη φουρτάλια. Φτιάχνονταν όμως και άνοιξαν τώρα και κάποια ακόμη ενδιαφέροντα projects: Το **MFlavours** είναι το εστιατόριο του ολοκαίνουργιου **Athens Capital Hotel - MGallery Collection** στη γωνία Πανεπιστημίου και Κριεζώτου και έχει λίγες μέρες που σερβίρει, πήγα και ήταν εξαιρετικό. Το εστιατόριο βρίσκεται ψηλά στον 8ο, έχει μια καταπληκτική θέα στη Βουλή, το μενού υπογράφει ο πολύ καλός σεφ Δημήτρης Μπούτσας. Πιο πάνω είναι το roof με ακόμη πιο συγκλονιστική θέα στην Αθήνα και με τέλεια κοκτέιλς. Στο ισόγειο είναι τοποθετημένο το **Galerie Cafe** για καφέ και πιο casual πιάτα. Μόλις 10 μέρες έχει ανοίξει και το **Omnivore** του ομίλου Καστελόριζο στο ισόγειο του επίσης καινούργιου ξενοδοχείου 1890 πάνω στην πλατεία Αγίας Ειρήνης. All day με ελληνική κουζίνα που παίρνει όμως και διεθνείς πινελιές, το οποίον και τραχανάς αλλά και croquet madame στις πρωτότυπες προτάσεις πρωινού, στη συνέχεια bao buns, ceviche και πιάτα comfort κατεύθυνσης. Το **Monzu** είναι το καινούργιο της Κηφισιάς, βρίσκεται δίπλα στην κάβα Vinifera εκεί που συναντάγαμε το Parla και πιο παλιά το Γεύσεις με Ονομασία Προέλευσης. Στο υπέροχο νεοκλασικό με τον ακόμη πιο υπέροχο κήπο ο πολύ καλός Γιάννης Λιόκας προτείνει ιταλική κλασική αλλά και με σύγχρονες νότες κουζίνα, ενώ ο Σπύρος Κερκύρας επιμελείται τα εξαιρετικά κοκτέιλς.

Αυτά που τώρα ετοιμάζονται πυρετωδώς είναι το **Le Pavillon** στο Χαλάνδρι, εκεί που ήταν το Chefi The Restaurant. Εδώ, στη μονοκατοικία με τον δροσερό κήπο ένας ακόμη εξαιρετικός σεφ, ο βραβευμένος Jean Charles Metayer, με θητεία σε αθηναϊκά εστιατόρια όπως το Boschetto, η Σπονδή και το Βαρούλκο, θα προσφέρει (από μέσα Οκτώβρη), ένα μενού που θα δίνει έμφαση στη δημιουργική ψαροφαγία. Τρανταχτό νέο... απέσπασα και από το εξαιρετικό κουαρτέτο Βαγγέλης Λιάκου, Σπύρος Λιάκου, Περικλής Κοσκινάς και Μάνος Ζουρνατζής οι οποίοι επιδεικνύοντας για μια ακόμη φορά τόλη ανοίγουν ένα ακόμη στέκι (δικά τους και η Cookoonaya, ο Τραβόλτα, το Hoocut), στη γωνία Πραξιτέλους και Αγίου Μάρκου με «καθημερινή» λογική και τύπου Grill & Spirits, δηλαδή καλά κρεατικά και ωραία ποτά. Αυτές τις μέρες θα ανακοινώσουν και το όνομά του, ήταν μαγαζί που είχαν κλείσει πριν από τα... ωραία της πανδημίας που μας βρήκε και τώρα, όπως είπαμε απτόητοι, το προχωράνε. Τέλος, είναι και η συμπαθής Γωγώ Δελογιάννη, γνωστή μας από παλιότερο Master Chef αλλά και από το Bios, η οποία ανοίγει –θεού θέλοντος και περιοριστικών μέτρων επιτρεπόντων– τις αμέσως επόμενες μέρες, μέσα σε υπόγεια στοά της Ομόνοιας, το **Στοά Φιξ**, το δικό της πόστο με ελληνικά πιάτα πειραγμένα μια σταλιά.

Αυτά σαν μια πρώτη φουρνιά από νέα που πρόκειται να δούμε τους προσεχείς μήνες, και, συνυπολογίζοντας τις συνθήκες που επικρατούν, λίγα δεν τα λες... Θα μπορούσα να σας απαριθμήσω και μια σειρά από... «αντι-νέα», δηλαδή να σας πω για κάποια που δεν πρόκειται να ξανανοήξουν –άτιμε κορωνοϊό με τις λακούβες σου–, όμως προτιμώ να παραμείνω αισιόδοξη (έστω συγκρατημένα) και έτοιμη να ξαναζήσω έναν ακόμη αθηναϊκό χειμώνα με μεγάλες αλλαγές, ακόμη μεγαλύτερη προσοχή και προφυλάξεις, αλλά πάντα με ευχαρίστες ελπίζω εκπλήξεις. **A**

BIBLIO

Επιμέλεια:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΑΝΑΖΗΤΑ ΤΗΝ ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ

Ο συγκοινωνιολόγος και συγγραφέας μιλάει για το νέο του βιβλίο **«Αναζητώντας την κανονικότητα»**, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Επίκεντρο, και τις αλλαγές που θέλει να δει στους δρόμους της Αθήνας

Της ΤΟΝΙΑΣ ΖΑΡΑΒΕΛΑ

Προσωπικότητα που δεν διστάζει να παρέμβει και να αρθρώσει δημόσια τον λόγο του για τα κακώς, αλλά και τα... καλώς κείμενα της ελληνικής πραγματικότητας. Συζητήσαμε για την κανονικότητα που οραματίζεται, «τη μήτρα της ζωής μας», τη συνεργασία του με τον Δήμο Αθηναίων αλλά και τις αλλαγές που φέρνει η πανδημία της νόσου Covid-19.

«Αναζητώντας την κανονικότητα». Αυτός είναι ο τίτλος του νέου σας βιβλίου που κυκλοφόρησε πριν από λίγες εβδομάδες. Μέσα από δημόσιες τοποθετήσεις, συνεντεύξεις, άρθρα και προσωπικές σημειώσεις σταχυολογείτε την τριετία 2017-2020. Με ποιο κριτήριο επιλέξατε τα κείμενα αυτά; Το κριτήριο ήταν να επιλεγούν κείμενα που να συγκροτούν κατά δυνατόν σφαιρικά την προσωπική μου κοσμοθεώρηση για τη δημόσια σφαίρα της χώρας, αυτή την τριετή περίοδο, που έκλεισε τη δυσκολότερη ίσως δεκαετία της μεταπολιτευτικής ιστορίας μας. Επειδή η δημόσια σφαίρα και ο δημόσιος χώρος συναρμολογείται πάντα, από τους ανθρώπους, την πόλη και την πολιτική, το βιβλίο ακολουθεί αυτή τη δομή.

Ονομάζω την πρώτη ενότητα των κειμένων «Περιπέτειες προσώπων, κειμένων και βίων». Εδώ ίσως να φανερώνω τις εκλεκτικές συγγένειες που διαμορφώνουν τη δική μου πνευματική σκευή. Το βλέμμα μου πέφτει: από τη δυαδική διακριτική γοητεία της Καρόλου Ντλ στο Θεσσαλονίκη και της Σκουφά στην Αθήνα, μέχρι τις ιδιαίτερες μορφές του Γιάννη Χατζηγιώγα και του Γιάννη Μπουτάρη. Από τη νοσταλγία του Μοδιάνο και της Παλιάς Παραλίας στη Θεσσαλονίκη, μέχρι το Σύνταγμα και τη χειμωνιάτικη Σαντορίνη. Αλλά και από

τις κουβέντες με ανθρώπους όπως ο Μιχάλης Χρυσόχοϊδης και ο Γιώργος Λαζόγκας και από τις αποτιμήσεις στο έργο των Άρη Σφακιανάκη, Νικόλα Σεβαστάκη, Πέτρου Τατσόπουλου, Χρήστου Χωμενίδη, Σπύρου Βούγια, ψάχνω να βρω τη μεγάλη εικόνα μιας χώρας που αναζητά τα βήματά της.

Τα «Πολιτικά» είναι η δεύτερη ενότητα κειμένων η οποία μπορεί κανείς να βρει όλα όσα απασχόλησαν την κοινή γνώμη την τελευταία τριετία στην κεντρική πολιτική σκηνή, στην τοπική αυτοδιοίκηση, στην εξωτερική πολιτική. Ενδιαφέρομαι βέβαια για τη σηματοδότηση και των ευρύτερων γεγονότων: οι επενδύσεις, η πολιτική της ασφάλειας, το μεταναστευτικό, ο τουρισμός, τα πανεπιστήμια. Και ίσως ακόμη και ο έρωτας ή η ψυχανάλυση που βρίσκουν εδώ τη θέση τους, ίσως ως καίρια στοιχεία της πολιτικής διαδικασίας.

Τέλος η τρίτη ενότητα, με τίτλο «Βλέμματα στο σώμα της πόλης», είναι στην ουσία πρακτικές και άμεσες εφαρμόσιμες προτάσεις για το αστικό περιβάλλον, και τις σύγχρονες πόλεις. Οι πράσινες και οι έξυπνες πόλεις, η πράσινη ανάπτυξη, οι συγκοινωνίες, τα σκουπίδια, οι αναπλάσεις, τα τραπεζάκια, το Airbnb, η δημόσια τέχνη, είναι ίσως η κατασταλαγμένη ματιά του επαγγελματία Συγκοινωνιολόγου, που ακροβατεί μεταξύ ρεαλισμού αλλά και του εφικτού οράματος. Η μεγάλη συγγραφέας μας, η Σώτη Τριανταφύλλου, μου έκανε την τιμή να προλογίσει το βιβλίο. Με τη Σώτη έχουμε μία εκλεκτική ιδεολογική και θεωρητική συγγένεια, ως προς την πρόσληψη και τη θεώρηση της ζωής και της πολιτικής.

Πρόσφατα δεχθήκατε να βρεθείτε στο πλευρό του δημάρχου Αθηναίων, Κώστα Μπακογιάννη, με στόχο την αναβάθμιση της οδικής ασφάλειας

των σχολείων. Ποια είναι τα βασικά ζητήματα που καλείστε να αντιμετωπίσετε και ποιες ιδέες έχετε στη φαρέτρα σας; Όντως ξεκινήσαμε μια συνεργασία με τον δήμαρχο για την αναβάθμιση της οδικής ασφάλειας στις περιοχές των σχολείων. Μέσα στα διάφορα προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα, μία μεταρρυθμιστική τομή που επείγει είναι η αντιμετώπιση της οδικής ασφάλειας. Μια αντιμετώπιση όχι με διδακτικό ή αστυνομικό χαρακτήρα, αλλά συνδεδεμένη με τα σύγχρονα προτάγματα της βιώσιμης κινητικότητας, της διαφύλαξης της δημόσιας υγείας, του επαναπροσδιορισμού της σχέσης μας με τον δημόσιο χώρο. Για να επιλυθεί πρακτικά, πρέπει να επαναθεωρηθεί σε ιδεολογική και θεωρητική βάση.

Με τα θέματα της οδικής ασφάλειας, ειδικά σε περιοχές σχολείων ασχολούμαι από νεαρός επιστήμονας. Στο βιβλίο μου «Έξυπνοι δρόμοι για μια ανθρώπινη πόλη» έχω εκτενείς αναφορές για το θέμα. Σήμερα σε συνεργασία με τον Δήμο Αθηναίων ξεκινήσαμε μελέτες οδικής ασφάλειας για τα σχολικά συγκροτήματα της πόλης, σε κάθε δημοτικό διαμέρισμα. Οι μελέτες που περιλαμβάνουν πρότυπα μέτρα βιώσιμης κινητικότητας έχουν στόχο την αναβάθμιση της οδικής ασφάλειας μπροστά και γύρω από τα σχολεία, την θωράκιση και ασφάλιση των μαθητικών διαδρομών, τη θέσπιση του σχολικού δακτυλίου ως περιοχή υψηλής προστασίας με μέγιστη ταχύτητα τα 20km/h. Επιπρόσθετα αυτή η πιλοτική εφαρμογή θα δείξει πώς πρέπει να είναι η ζωή στις γειτονιές και άσχετα από την ύπαρξη του σχολείου. Πιστεύω στην επιτυχία του έργου που θα αποτελέσει πρότυπο για όλες τις πόλεις. Θα έχουμε αποτελέσματα σε μερικούς μήνες στα πρώτα επτά σχολεία σε όλα τα δημοτικά διαμερίσματα της Αθήνας.

Ο κορωνοϊός μάς έχει κάνει να αλλάξουμε τη θεώρησή μας για το τι εστί «κανονικό»; Η πανδημία ήταν ένα σοκ για ολόκληρο τον πλανήτη. Εδώ μιλάμε για τη διατάραξη μιας άλλης κανονικότητας, της συνύπαρξης, της συλλογικής συναισθητικής και της επαφής των σύγχρονων κοινωνιών. Θέλω να είμαι αισιόδοξος, αλλά το πρόβλημα αυτό προστέθηκε στην ήδη αναιμική υπαρξιακή θέση της χώρας. Η οικονομία έχασε δυο χρόνια, και η κοινωνική φοβία εκτοξεύτηκε. Κοινωνίες που κλονίζονται στον πυρήνα της συναισθηματικής συνύπαρξης, δεν μπορούν να αποδώσουν στα συμβατικά. Επομένως πιστεύω πως ο κορωνοϊός για τη χώρα ήταν μια διπλή οπισθοδρόμηση. Πιο δυνατές και θεσμικές χώρες θα έχουν λιγότερες απώλειες. Στη δεκάχρονη εθνική μας οικονομική κρίση προστέθηκε μια παγκόσμια υγειονομική κρίση, ίσως η απειλητικότερη της μεταπολεμικής ζωής. ●

www.athensvoice.gr

Διαβάστε όλη τη συνέντευξη

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ /
ΕΚΔΟΣΕΙΣ /
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ /
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

«Οι τελετουργίες του νερού», το νέο εθιστικό θρίλερ της Ντε Ουρτούρι

Το δεύτερο μέρος της θρυλικής τριλογίας της «Λευκής πόλης» (εκδ. Ψυχογιός)

Της ΚΕΛΛΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

Το 2016, η Εύα Γκαρθία Σάενθ Ντε Ουρτούρι ξεκίνησε τη θρυλική τριλογία της «Λευκής Πόλης» και κατέκτησε το αναγνωστικό κοινό. Η «Σιωπή της Λευκής Πόλης», το πρώτο μέρος της σειράς, μεταφέρθηκε στον κινηματογράφο σε σκηνοθεσία του Ισπανού σκηνοθέτη Daniel Calparsoro, εκτοξεύοντας τις πωλήσεις του βιβλίου παγκοσμίως. Οι «Τελετουργίες του νερού», η πολυαναμενόμενη συνέχεια, είχε να ανταγωνιστεί αυτή την τεράστια επιτυχία και να αποδείξει πως η συγγραφέας δεν επαναπαύτηκε στις δάφνες της. Ένα στοίχημα δύσκολο, όχι όμως για τη δημιουργό του Κράκεν, του αντισυμβατικού και ευαίσθητου αναλυτή ανθρωπίνης συμπεριφοράς που ρίχνεται με πάθος σε κάθε υπόθεση. Αν και, αυτή τη φορά, το διακύβευμα είναι κρίσιμο και οι ισορροπίες κινδυνεύουν να ανατραπούν σκορπίζοντας τον θάνατο.

Η Άλμα Ντίαθ ντε Σατλαβιέρα ανακοινώνει στον Κράκεν πως είναι έγκυος, ενώ εκείνος παλεύει να βγει από την άβυσσο της αφωνίας. Την ίδια στιγμή, η Άνα Μπελέν Λιάνιο, ο πρώτος του έρωτας, βρίσκεται δολοφονημένη στην Άλαβα. Το θύμα είναι κρεμασμένο ανάποδα και βυθισμένο σε έναν λέβητα με καυτό νερό. Όλες οι ενδείξεις παραπέμπουν στο αρχαίο κέλτικο τελετουργικό της Λατρείας των Τριών Μπετέρων, συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουν οι αρχές μόλις επιβεβαιώνεται πως η άτυχη κοπέλα ήταν έγκυος. Πολύ σύντομα, ένας δεύτερος φόνος έρχεται να ταράξει τα νερά και να βάλει φωτιά στις έρευνες.

Η υπόθεση στήνει τον Κράκεν στον τοίχο, καθώς αναγκάζεται να αναμετρηθεί με φιλίες χρόνων και να αναμνησθεί οδυνηρές μνήμες από το καλοκαίρι του 1992 στη Νήσο του Μαν. Ο χρόνος πιέζει. Οι αποκαλύψεις παίρνουν μορφή χιονοστιβάδας. Και ο Κράκεν καλείται να αντιμετωπίσει τα φαντάσματα του παρελθόντος και να αποφασίσει ποιον τελικά αξίζει να σώσει: τον εαυτό του ή την τιμή της γυναίκας που αγαπά;

Για άλλη μια φορά, η Βιτόρια βρίσκεται στο επίκεντρο των γεγονότων. Η επιβλητική ατμόσφαιρα των ιερών χώρων απλώνεται απειλητική. Η αφήγηση κινείται παράλληλα σε δύο διαφορετικές χρονικές περιόδους, με κάποια πρόσωπα να αποτελούν τον συνδετικό κρίκο ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν και να απειλούν με τα μυστικά τους. Η καλοστημένη πλοκή δεν αφήνει χαραμάδες ώστε να τρυπώσει το μυαλό του αναγνώστη και να βρει τη λύση του αινίγματος. Κάθε κατάθεση αναιρεί την προηγούμενη, κάθε άλλοθι καταρρίπτεται από νέες πληροφορίες, κάθε ύποπτος διαγράφεται από τη λίστα μέχρι το επόμενο πρωί, όπου μια νέα αποκάλυψη τον θέτει εκ νέου στην κορυφή της. Οι ανατροπές σκάνε εκεί που κανείς δεν τις περιμένει και θολώνουν το τοπίο. Ταυτόχρονα, η μυθολογική και ιστορική διάσταση της πλοκής γοητεύει, καθώς όλα αναλύονται σε βάθος, με αναφορές σε βιβλία, θρύλους, δοξασίες, ιστορικά γεγονότα και προλήψεις.

Μέσα από τις αναλύσεις των ειδικών, αλλά και από τις τραγικές αποκαλύψεις που έρχονται στο φως, διερευνούνται οι ψυχολογικές διακυμάνσεις και μεταπτώσεις απλών, φυσιολογικών ανθρώπων. Οι πρωταγωνιστές είναι οικείες φυσιογνωμίες, με συννηθισμένα καθημερινά προβλήματα και ανησυχίες και απόλυτα αληθοφανείς αντιδράσεις. Ο χαρακτήρας του παππού καταφέρνει ξανά να κλέψει τις εντυπώσεις, καθώς εμφανίζεται την κατάλληλη στιγμή για να βγάλει τον Κράκεν από τον βάλτο της παραίτησης και να τον αφυπνίσει. Μειλίχιος αλλά αποφασιστικός, δίνει στο κείμενο μια νότα αισιοδοξίας και ανόθευτης αγάπης, που δύσκολα θα αφήσει κάποιον ασυγκίνητο. Οι γυναικείοι χαρακτήρες έχουν δομηθεί έτσι ώστε να σπλητεύσουν την κακοποίηση κάθε μορφής αλλά και τα στερεότυπα που ακόμα και σήμερα δεν τους επιτρέπουν να υπερασπιστούν τις επιθυμίες τους. Και αυτή η πτυχή της ιστορίας είναι ένας κρυμμένος άσος στο μανίκι αυτού του συναρπαστικού θρίλερ, που το κάνει να ξεχωρίζει.

Οι «Τελετουργίες του νερού» είναι ένα εθιστικό θρίλερ με ανατροπές, πλούσια πλοκή, δράση και ισχυρούς χαρακτήρες που κλέβει τον χρόνο του αναγνώστη και τον αναγκάζει να ακολουθήσει τον ρυθμό της ιστορίας μέχρι το τέλος. Μέχρι το τρίτο βιβλίο της σειράς να έρθει να τον συναντήσει. **A**

Η κλιματική αλλαγή και οι συγγραφείς

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

«Γιατί σωμαίνετε εσείς οι διανοούμενοι;» είχε ρωτήσει πριν καιρό ένας δημοσιογράφος τον Αμερικάνο συγγραφέα Πολ Όστερ. «Μα, εμείς θέλουμε να μιλήσουμε, αλλά πού; Στην τηλεόραση δεν μας καλούν πια. Ούτε καν στο ραδιόφωνο. Όσο για τις εφημερίδες...» «Και τότε, τι μένει;» είχε ρωτήσει μελαγχολικά ο δημοσιογράφος. «Να γράφουμε βιβλία», είχε αποκρίθει ο Όστερ.

Την ανάγκη τους να μιλήσουν για την κλιματική αλλαγή κάνουν βιβλία δύο σπουδαίοι Αμερικάνοι συγγραφείς: ο Τζόνναθαν Φράνζεν και ο έτερος Τζόνναθαν (Σάφραν Φόερ). Το βιβλίο του δεύτερου θα κυκλοφορήσει σύντομα από τις εκδόσεις Κέδρος, ενώ το βιβλίο του πρώτου κυκλοφορεί ήδη από τις εκδόσεις Ψυχογιός. Κι επειδή μου αρέσει η πεζογραφία του Φράνζεν (όχι τόσο «Οι διορθώσεις», όσο «Η Αγνή») πήρα να διαβάσω τη συλλογή των δοκιμίων του με τίτλο «Το τέλος του τέλους της γης».

Αυτό το υβριδικό σχήμα, η ανάμιξη πεζογραφίας με δοκίμιο, είναι εξαιρετικά επιτυχημένο όταν ασκείται από δοκιμασμένα πληκτρολόγια (άλλοτε θα μιλούσαμε για πένες). Ο Φράνζεν πιάνει αρκετά θέματα –ακόμη και την Ίντιθ Γουόρτον–, όμως το κυρίως μενού του είναι τα πουλιά. Τα πουλιά και η κλιματική αλλαγή. Μας εξηγεί γιατί είναι σημαντικά τα πουλιά και πώς έγινε πτηνοδίψης ο ίδιος. Μας καλεί να ταξιδέψουμε μαζί του ανά τον κόσμο, όπου περιηγείται καταγράφοντας κάθε είδος ενδημικού πτηνού. Ταυτόχρονα επιχειρεί να μας κάνει να συνειδητοποιήσουμε τι σημαίνει κλιματική αλλαγή, τι καταστροφές πρόκειται να επι-

φέρει στα οικοσυστήματα και πόσο πιο φτωχός θα απομείνει ο άνθρωπος – αν και εφόσον απομείνει βέβαια.

Ενίοτε γίνεται ακραίος: «Αληθεύει», γράφει ο Φράνζεν σε μετάφραση Γιώργου Ίκαρου Μπαμπασάκη, «ότι η πιο αποτελεσματική και απλή δράση που μπορούν να αναλάβουν οι άνθρωποι, όχι μόνο για να πολεμήσουν την κλιματική αλλαγή αλλά και για να διατηρήσουν έναν κόσμο βιοποικιλότητας, είναι να μην κάνουν παιδιά».

Τέλος, περιγράφει το ταξίδι του στην Ανταρκτική, τη δική του Έσχατη Θούλη. Τότε πραγματικά τον ζήλεψα –όσο κι αν απεχθάνομαι το ψύχος– για τα συγκλονιστικά τοπία που έβλεπε και τα χρώματα γύρω του που έμοιαζαν με αποτέλεσμα λήψης παραισθησιογόνων. Στις παγωμένες κοιλάδες συναντά έναν αυτοκρατορικό πιγκουίνο, καταγράφει την πτήση ενός σμήνους βαθυκύανων άλμπατρος και πέφτει πάνω σε μια παρέα πρόσχαρων βασιλικών πιγκουίνων που καθώς δεν έχουν συναντήσει ξανά ανθρώπους δείχνουν άφοβοι και ιδιαίτερα φιλικοί.

Στις μέρες μας, καθώς το ταξίδι μ' ένα παγοθραυστικό στη θάλασσα του Αμούδσεν και στους παγετώνες του Ανταρκτικού κύκλου είναι πλέον ανέφικτο λόγω κορωνοϊού –και δυσβάστακτου οικονομικού κόστους– προτείνω ταπεινά να αντικρίσετε τα μυθικά εκείνα τοπία που έλκυσαν τόσους εξερευνητές μέσα από τα διαυγή μάτια ενός συγγραφέα που αγαπάει τον πλανήτη και τα είδη του. ●

Τζόνναθαν Φράνζεν, Το τέλος του τέλους της γης (εκδ. Ψυχογιός)

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΚΑΪΜΑΚΗ

«Nomadland»

* ΔΙΑΦΟΡΗ
** ΜΕΤΡΙΑ
*** ΚΑΛΗ
**** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

Οι ταινίες της εβδομάδας

Η εποχή της βροχής

(WET SEASON) **½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Άντονι Τσεν ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Γιαν Γιαν Γεό, Τζία Λερ Κο, Κρίστοφερ Μινγκ Σου

Η Λινγκ, καθηγήτρια κινεζικής γλώσσας σε λύκειο αρρένων της Σιγκαπούρης, βλέπει τη ζωή της να βρίσκεται σε τέλμα. Οι μαθητές της αδιαφορούν για το «ξεπερασμένο και αρχαίο» μάθημά της, ο σύζυγός της περνά περισσότερο χρόνο στο γραφείο και έχει ερωμένη, ενώ οι επίγονες και μακρόχρονης προσπάθειές της να γίνει μητέρα έχουν αποβεί άκαρπες. Όσπου έρχεται κοντά με έναν μαθητή της και η σχέση που αναπτύσσουν συγκλονίζει τις ζωές και των δύο.

Ο Άντονι Τσεν, που είχε βραβευτεί το 2013 με τη Χρυσή Κάμερα του Φεστιβάλ Καννών, κατασκευάζει ένα δυνατό γυναικείο χαρακτήρα που επιχειρεί να σπάσει (όχι πάντα με επιτυχία) κάθε είδους στερεότυπα που αναπτύσσονται στις «παράνομες» ερωτικές σχέσεις στο σινεμά. Παράλληλα καταγράφει το χρονικό ενηλικίωσης του νεαρού μαθητή που είναι «αόρατος» για τους γονείς του με τρυφερότητα και χιούμορ. Το χαμηλόφωνο φιλμ ξεκινά με μια καταρρακτώδη βροχή από την εποχή των μουσώνων και ολοκληρώνεται με ένα λαμπερό ήλιο που σηματοδοτεί τον ερχομό της άνοιξης. Στο μεσοδιάστημα γινόμαστε μάρτυρες της συνάντησης δύο μοναχικών ψυχών που τις χωρίζουν τόσα πολλά και τις ενώνουν ακόμα περισσότερα: κυρίως η μοναξιά. Ο Τσεν επιμένει στη σκιαγράφηση των χαρακτήρων που θα οδηγήσουν το δράμα από φαινομενικά ανάλαφρα στιγμιότυπα σε μια καταπληκτική κορύφωση που θα σας συγκινήσει απέραντα. Το τέλος της σχέσης της Λινγκ και του νεαρού εραστή της είναι ένα σκηνοθετικό μάθημα λεπτών αποχρώσεων που μιλά για τη μητρότητα, την ανάγκη επικοινωνίας και το ερωτικό ξύπνημα με κομψότητα και ειλικρίνεια.

Ο πόλεμος στο σπίτι

(THE WAR WITH GRANDPA) *

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Τιμ Χιλ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Ρόμπερτ ντε Νίρο, Κρίστοφερ Γουόκεν, Ούμα Θέρμαν, Όακς Φέγκλι

Ο Πίτερ δυσκολεύεται να συνθησίου την ιδέα ότι είναι ξανά πρωτάκι (μόλις μπήκε στο Γυμνάσιο). Η κατάσταση χειροτερεύει, όταν μαθαίνει ότι ο παππούς του έρχεται να μείνει στο σπίτι τους και θα εγκατασταθεί στο δωμάτιό του, με συνέπεια ο Πίτερ να μετακομίσει στη σοφίτα.

Μέτρια κωμωδία που ποντάρει κυρίως στα πρόσωπα των πρωτοκλασάτων σταρ. Ειδικά η επανένωση των Ντε Νίρο - Γουόκεν ξυπνά μνήμες από το ηρωικό παρελθόν («Ελαφοκυνηγός»), που μετατρέπονται σε θλίψη καθώς βλέπεις τα νεανικά σου ινδάλματα να έχουν πέσει τόσο χαμηλά. Η αλήθεια είναι ότι ο Ντε Νίρο το παλεύει ως ένα βαθμό, αλλά πώς να τα καταφέρει με τέτοιο σενάριο; Οι χοντροκομμένες καταστάσεις και τα ελάχιστα πετυχημένα αστεία δεν επιτρέπουν στο φιλμ να γίνει μια ενδιαφέρουσα ματιά πάνω στην ταύτιση εγγονού και παππού. Το γεγονός πως και οι δύο βρίσκονται στο περιθώριο και κανείς δεν τους ρωτά τι πραγματικά θέλουν θα έπρεπε να τους ενώνει αντί να τους χωρίζει, κάτι που αναπόφευκτα θα συμβεί κάποια στιγμή. ●

Τα πρόσφατα έκτακτα μέτρα για την προστασία από τη διασπορά του κορωνοϊού, που έβαλαν λουκέτο στις περισσότερες πολιτιστικές εκδηλώσεις στο λεκανοπέδιο, ανάγκασαν και τους διοργανωτές του Διεθνούς Κινηματογραφικού Φεστιβάλ της Αθήνας να τροποποιήσουν τον φετινό προγραμματισμό τους.

Νύχτες Πρεμιέρας 2020 Επίθεση στον κορωνοϊό

Ποια είναι τα σημαντικότερα φιλμ που περιμένουμε στις φετινές Νύχτες Πρεμιέρας

Οι ημερομηνίες διεξαγωγής 23 Σεπτεμβρίου - 4 Οκτωβρίου δεν άλλαξαν για προφανείς λόγους: στις αρχές Οκτωβρίου που θα έχει ολοκληρωθεί το φεστιβάλ, το φθινόπωρο –και το κρύο– θα έχει προχωρήσει αρκετά. Η έκτακτη λύση της αντικατάστασης των χειμερινών αιθουσών (Ιντεάλ, Δαναός, Όπερα) με αντίστοιχα θερινά ήταν αναγκαία. Οι Νύχτες Πρεμιέρας για πρώτη φορά θα διεξαχθούν σε καλοκαιρινό σκηνικό (CineAnesis, Cine Αθηναία, Αίγλη Ζαπφείου, Ριβιέρα, Τριανόν, Στέλλα, Λαϊς), αν και το τοπίο «χλωμιάζει» επικίνδυνα αφού ο κορωνοϊός καλπάζει στην Αττική. Το φετινό πρόγραμμα πάντως δεν υπολείπεται σε πληθώρα ποιοτικών

επιλογών. Ο καλλιτεχνικός διευθυντής Λουκάς Κατσίκας εύστοχα σημειώνει ότι «το 26ο Φεστιβάλ θα το θυμόμαστε περισσότερο από κάθε προηγούμενο καθώς θα είναι από τα λίγα κινηματογραφικά φεστιβάλ που ευτύχησε να διεξαχθεί στους φυσικούς του χώρους, τις αίθουσες, σε μια αδυσώπητη χρονιά που μας έπεισε ότι τίποτα δεν είναι δεδομένο», ενώ ο Κωστής Θεοδοσόπουλος, επικεφαλής προγράμματος, επισημαίνει ότι «προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα της φετινής επιλογής αποφασίσαμε να μειώσουμε τον αριθμό των τίτλων ώστε να καταρτιστεί ένα τολμηρό, φρέσκο και πολυφωνικό πρόγραμμα». Όσον αφορά το σοκ που προκάλεσε η απόφαση του κλεισίματος των χειμερινών αιθουσών για δύο βδομάδες, ο Λουκάς Κατσίκας τονίζει την άμεση αντίδρασή τους με την αλλαγή των αιθουσών («σας διαβεβαιώ πως χρειάστηκε μεγάλη προετοιμασία για να συμβεί αυτό») και την ενίσχυση των μέτρων ασφαλείας του κοινού στις προβολές των θερινών κινηματογράφων που θα φιλοξενήσουν τις ταινίες.

Ποια είναι τα σημαντικότερα φιλμ που θα δούμε; Η ταινία που θριάμβευσε πριν λίγες εβδομάδες στη Μόστρα κερδίζοντας τον Χρυσό Λέοντα θα ανοίξει τις 26ες Νύχτες Πρεμιέρας. Πρόκειται για το συνταρακτικό «Nomadland» της Κλόι Ζάο, μιας παλιάς γνώριμης που είχε κερδίσει πριν από τρία χρόνια τη Χρυσή Αθηνά με το «Καλπάζοντας με το όνειρο», ενώ πρόσφατα κέρδισε το βραβείο κοινού στο φεστιβάλ του Τορόντο. Το νέο φιλμ της κινεζικής καταγωγής σκηνοθέτιδος έχει πρωταγωνίστρια τη Φράνσις ΜακΝτόρμαντ, που υποδύεται μια μεσήλικη γυναίκα η οποία χάνει την περιουσία της στην οικονομική κρίση και πλέον ζει σαν νομάδα, ταξιδεύοντας

στην αμερικανική δύση. Οι θεατές που είχαν δει το προηγούμενο φιλμ της Ζάο θα διαπιστώσουν τις αφηγηματικές ομοιότητες καθώς και την ποιητική χροιά με την οποία ντύνει η δημιουργός τα σκληρά της πλάνα, ενώ είναι κοινό μυστικό ότι με την ερμηνεία της η ΜακΝτόρμαντ βρίσκεται πολύ κοντά στο τρίτο Όσκαρ της μετά τα αριστουργηματικά «Fargo» και «Οι τρεις πινακίδες έξω από το Έμινγκ στο Μιζούρι».

Στο διαγωνιστικό πρόγραμμα συναντάμε κάποια δυνατά φιλμ από τα οποία ξεχωρίζουμε τη βιογραφία του Ρώσου αστροναύτη Γιούρι Γκαγκάριν, το «16 φορές Άνοιξη» της Σουζάν Λιντόν, το «Γίωση» που αφηγείται τις εφιαλτικές μέρες μετά από το τέλος του Ισπανικού Εμφυλίου και τον ιδιόσυγκραστο «Φρονιμίτ» του μαλαισιανού δημιουργού Μινγκ Λιάνγκ που φέρνει στο νου για ευνόητους λόγους τον εμβληματικό «Κυνόδοντα» του Γιώργου Λάνθιμου

Στο δημοφιλέστερο τμήμα των ντοκιμαντέρ ξεχωρίζουν οι κορεατικής παραγωγής «Δολοφόνοι», μια ταινία που καταπνέεται με την εξωφρενική ιστορία της σύλληψης και καταδίκης σε θάνατο δύο γυναικών που βρέθηκαν τυχαία στο χώρο του αεροδρομίου όπου δολοφονήθηκε ο ετεροθαλής αδελφός του προέδρου της Βόρειας Κορέας. Επίσης θα συναντήσουμε έργα όπως το «Με έναν ψίθυρο» της Πατρίσια Πέρεζ Φερνάντεζ και του Χάιντ Χασάν, το «Γιατί χοροπηδώ» του Τζέρι Ρόθγουελ και τα «Τραγούδια της καταπίεσης» των Μάριαν Χόουγκεν-Μοράγκα και Έστεφαν Βάγκνερ. Στα ελληνικά ντοκιμαντέρ ειδική αξία έχει το απαιτητικό και με πολιτική χροιά «Δεμένοι» του Τάσου Μόρφη, που καταπνέεται με την πολύμηννη περιπέτεια των 320 απλήρωτων ναυτικών της Ναυτιλιακής Εταιρείας Λέσβου στα 2015.

Στο αγαπημένο τμήμα των μουσικών ντοκιμαντέρ μεγάλο σουξέ αναμένεται να έχει ο «Μάρκος» με τη μορφή του Μάρκου Βαμβακάρη να δίνει ρυθμό και ζωή στα πλάνα του Νίκου Σκαρέντζου, το «American Rastar» του Τζάστιν Στέιπλ και το «Άλλος, όπως εγώ: Η ιστορία των Throbbing Gristle» των Μάρκου Βέρνερ Χεντ και Νταν Φοξ. Προσωπικά δεν θα παραλείψω να δω τον «Δρόμο της σωπής», μια αντισυμβατική βιογραφία για τον Μαρκ Χόλς, των TalkTalk, μιας ιδιαίτερα αγαπημένης μπάντας από τα 80s.

Στο ελληνικό σινεμά πρεμιέρα κάνουν τα «Επτά λεπτά ψυχής» του Πάνου Βλάχου –που αφορά τον μαραθωνοδρόμο Σπύρο Λούντ–, η «Αναζήτηση της Λόρα Ντουάρτ» του Δημήτρη Μπαβέλλα, οι «Μέρες και νύχτες της Δήμητρα Κ.» της Εύα Στεφανή, το «Τραγουδά αν τραγουδάς» του Νίκου Κορνήλιου και το «Noheroes» του Γιώργου Βιτσαρόπουλου.

Τέλος ταινία λήξης είναι το «Undine», ή «Νύφη του νερού» όπως θα κυκλοφορήσει στις ελληνικές αίθουσες –αν και όποτε ανοίξουν– του Γερμανού σκηνοθέτη Κρίστιαν Πέτζολντ («Transit», «Barbara», «Phoenix») που κέρδισε την Αργυρή Άρκτο κορυφαίας γυναικείας ερμηνείας στο φεστιβάλ Βερολίνου για την εντυπωσιακή παρουσία της Πόλα Μπέερ. Πρόκειται για ένα μεταφυσικό έρωτα που περιστρέφεται γύρω από την προσωπικότητα της Ουντίνε, μιας ιστορικού από το Βερολίνο που γνωρίζει και ερωτεύεται το λάθος πρόσωπο. Α

www.
athens voice.gr

Διαβάστε όλο
το κείμενο

 I was born to the desert...
Έχεις μια εικοσιεξάχρονη μάγισσα, ντυμένη μ' ένα κατάλευκο μακρύ φόρεμα, είναι καλοκαίρι – με τον ιδιαίτερο τρόπο που είναι τα καλοκαίρια στην Αγγλία – κι απλώνει τους ήχους της μπροστά σου σαν να μην υπάρχουν.
And I've traveled over...
Όπως κι εσύ ταξίδεψες για να τη συναντήσεις σε τούτο το φεστιβάλ, περίπου το ίδιο ταξίδι που είχε κάνει κι εκείνη για να βγει στην παγκόσμια σκηνή. Αγρόκτημα στο Dorset-Bristol-λεωφορείο (που είναι πιο φτηνό)-Λονδίνο-αιωνιότητα. (Εσύ μπήκες στη διαδρομή από το Bristol και η αιωνιότητα – λυπάμαι – δεν σου ανήκει).
Climbed over mountains...

Μπορούσες να τους συναντήσεις τα πρωινά του Σαββάτου στη μικρή αγορά της (σχετικά) μεγάλης πόλης, τον John Parish και τον Rob Ellis, αυτούς που απογείωσαν το «Dry», έκαναν ό,τι καλύτερο μπορούσαν στο «Rid Of Me» αλλά για τα μεγάλα άλματα χρειάζονται μεγάλα αλεξίπτωτα.

I know he's gonna be here...

Ένας κακός σπόρος, ένας τύπος που ξέρει να παίζει οποιοδήποτε όργανο έχει τύχει να ακούσεις σε rock μπάντα, ο Mick Harvey, αναλαμβάνει να ξεχωρίσει τις μπλεγμένες συχνότητες, αυτό που το κορίτσι νιώθει, αυτό που το κορίτσι παίζει, αυτό που καταγράφεται στην ταινία, αυτό που νιώθει ο ακροατής ακούγοντάς το κορίτσι να νιώθει, το κορίτσι να παίζει κι αυτό που καταγράφηκε στην ταινία. Forsaken heaven...

Η Polly Jean (PJ Harvey), μια Jessica (Rabbit) των εσωστρεφών, μια Marilyn των χαμένων ψυχών, στον τρίτο δίσκο της. Το «Bring You My Love», κάτω από τις σταγόνες του νερού ή κάτω από τους κόκκους της άμμου, σε σκεπάζει με το πιο

σαγηνευτικό της μαντήλι. Στις 11 Σεπτεμβρίου κυκλοφόρησε ένας δίσκος που περιλαμβάνει demos για καθένα από τα τραγούδια του δίσκου που σημάδεψε το 1995. Hell and high water...

► Κάποιες φορές γυρίζω πίσω στον χρόνο αναζητώντας παλαιότερες συγκινήσεις ταινιών ή βιβλίων. Γυρίζω στο «Ποτάμι» του Κούνδουρου, στο «Μέχρι το πλοίο» του Δαμιανού, σ' αυτή την ωμή απεικόνιση της σκληρότητας της ελληνικής επαρχίας. Κάποια στοιχεία αυτής της προσέγγισης είδαμε πρόσφατα και στην «Άλτη» του Νικολακάκη, ειδικά στο ξεκίνημα της ταινίας. Ακριβώς τέτοια στοιχεία συναντάς και στο βιβλίο «Ιάκωβος» του Κωνσταντίνου Χατζηνικολάου, που

κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Αντίποδες. Το διαβάζω για τρίτη φορά αυτές τις μέρες. Το παιχνίδι των σωμάτων, το παιχνίδι του φωτός με το σκοτάδι σ' ένα κείμενο που θα μπορούσε να γίνει έμπνευση για σενάριο Δαμιανίνας - Κουνδούρειας - Νικολακάκης αισθητικής. Ασπρόμαυρο. Σίγουρα.

► Χαρακτηρίζει τον εαυτό του μοναχικό καλλιτέχνη, για να παίξει τη μουσική του χρειάζεται πέρα από τις φωνητικές του χορδές, ένα αξιόπιστο laptop και νιώθει κάπως σαν τους Sleaford Mods, όμως λιγότερο έξυπνος. Θα μπορούσε εύκολα να πει κανείς ότι ο Dead Sheeran είναι μια κόπια των μεταπαικμένων από το Nottingham, όμως θα τον αδικούσαμε κατάφωρα αν μέναμε σε μια τέτοια προσέγγιση. Ο Sheeran έχει απίστευτα ποσοστά ευστοχίας στον αυτοσαρκασμό, και θυμίζει Sleafords με τον τρόπο που οι Cockney Rejects έμοιαζαν σαν δυο σταγόνες νερό με τους Pistols, μόνο που αντί να κάνουν «Διακοπές στον Ήλιο» κορόιδευαν τους Sham 69, κι αντί να προπαγανδίζουν (λέμε τώρα) τον αναρχισμό διατράνωναν την πίστη τους στη... West Ham. Ωραίος τύπος, σου λέω!

► Κι επιπλέον, χρωστάει τόσο στο punk και το rap της εργατικής τάξης, τόσο στους Sleaford Mods, όσα και στους Fall. Και κάθε φορά αναρωτιέσαι πώς στο διάβολο γίνεται και πίσω από μερικά από τα καλύτερα project της Αλβιώνος, κρύβεται αυτή η πρόωρα χαμένη –άλλη– γηραιά κι απίστευτη αλεπού, ο Mark E. Smith. Το «Frenz Experiment» ήταν η δισκάρα που κυκλοφόρησε το 1988 και που αγόρασα σ' ένα από τα πρώτα μου ταξίδια στο Λονδίνο, επειδή ακριβώς τους πέτυχα να φωνασκούν διαβόλεμένα στο μεγάλο HMV της Oxford Street. Ήταν αρκετά abstract για τα γούστα μου εκείνης της εποχής αλλά τους προσκύνησα τέσσερα χρόνια αργότερα, όταν έπαθα πλάκα με το «Code: Selfish». Τι εποχές...

► Βλέπω και ξαναβλέπω τις φωτογραφίες του Don McCullin, ενός από του πιο σπουδαίους φωτογράφους των πολέμων. Βιετνάμ, Λίβανος, Κύπρος, Βόρεια Ιρλανδία, μάχες σε ασπρόμαυρο, φωτογραφίες τυπωμένες από τον ίδιο στο εργαστήριό του. Εκτίθενται αυτόν τον καιρό στην Tate και όσοι δεν μπορούμε να φτάσουμε ως εκεί, ας δούμε όσα προσφέρονται μέσω του site. Και δεν είναι μόνο οι στιγμές του πολέμου, είναι και η μεταπολεμική ειρήνη, που κι αυτή με πόλεμο μοιάζει μέσα από τα μάτια του McCullin.

► Μία και μόνη φράση για το επερχόμενο «Serpentine Prison» του Matt Berninger των National: Μεγαλώνει όμορφα, η φωνή του γίνεται πιο βαριά και τα τραγούδια του πιο ώριμα. Ιδανικό soundtrack για το φθινοπωρινό κιτρίνισμα των φύλλων. Κυκλοφορεί στα μέσα του Οκτώβρη...

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς LX

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

Πρώτη μου σκέψη:
Να σε βρίσω. Ναι, ναι! Και δεν θα υπολογίσω μήτε τα καλορίζικα μήτε τις λατρείες.

Τζένη μου, Τζενάκι μου, ελπίζω να είσαι καλά εσύ και ο Σπάρους και καλορίζικο το νέο σας σπίτι...

Το θέμα μου είναι ότι πριν έναν μήνα μου εξομολογήθηκε ο κολλητός μου ότι είναι gay (δεν έχω κανένα πρόβλημα με τους ομοφυλόφιλους, έχω πολλούς φίλους), το θέμα είναι ότι νιώθω αρκετά άβολα με τη σχέση του.

Δεν θέλω να βγαίνω μαζί τους, περνάω άσχημα και νιώθω λες και είμαι έξω από τα νερά μου. Δεν ξέρω πώς να το διαχειριστώ, δεν ξέρω γιατί συμβαίνει αυτό, ενώ έχω φίλους ομοφυλόφιλους και είμαι ok με τις σχέσεις τους.

Ευχαριστώ πολύ, εκ των προτέρων Μανεκέν Τζένη, είσαι λατρεία ♥

Πρώτη μου σκέψη: Να σε βρίσω.

Ναι, ναι! Και δεν θα υπολογίσω μήτε τα καλορίζικα μήτε τις λατρείες. Η συλλογιστική σου με παραπέμπει στην ατάκα που σिकाίνονται: «δεν είμαι ρατσιστής, αλλά...»

Δεύτερη –πιο ενήλικη– σκέψη:

Πώς μπορώ να μην κάνω πρώτη εγώ το ένα και μοναδικό πράγμα, που θα σου ζητήσω να κάνεις. ΑΠΟΔΟΧΗ, φίλη μου.

Αποδοχή νο1: Οφείλεις να αποδεχτείς ότι στην πραγματικότητα –όσο κι αν θέλεις να το παίζεις κουλ– έχεις και παραέχεις πρόβλημα με τους ομοφυλόφιλους. Φόβοι, μύθοι και προκαταλήψεις σου βαραίνουν την ψυχή. Πέταξέ τα όλα στα σκουπίδια. Εκεί ανήκουν.

Αποδοχή νο2: Ας είμαστε ειλικρινείς. Φαίνεται ότι ο κολλητός σου τα έχει βρει μια χαρά με τον εαυτό του. Τέτοιοι φίλοι μάς πάνε μπροστά. Τέτοιους κολλητούς χρειαζόμαστε στη ζωή μας. Να μάθουμε κι εμείς από τη δύναμή τους πώς είναι να αποδεχόμαστε τον εαυτό μας όπως ακριβώς είναι. Είσαι πολύ τυχερή, φίλη μου! Μην τον χάσεις με τίποτα από τη ζωή σου. Μην αφήσεις «τα σκουπίδια» να σε σκεπάσουν κι εσένα.

Υ.Γ. By the way, κι εγώ δεν αντέχω τον γκόμενο της φίλης μου της Στέλλας (ελπίζω να μην μας διαβάξει αυτή τη στιγμή), αλλά τι να κάνω; Different strokes for different folks, babe!

© JOHN HOLMES

Μανεκέν μου, βοήθεια!!! Είμαι 2,5 χρόνια με το αγόρι μου και έχουμε κανονίσει να αρραβωνιαστούμε τον άλλο μήνα. Λόγω καραντίνας συγκατοικήσαμε (στην αρχή είπαμε για αυτούς τους 2 μήνες, αλλά μετά μου είπε να πάω όλα μου τα πράγματα στο σπίτι του, ήταν κάτι που θέλαμε και οι δύο). Οι γονείς του μένουν σε ένα χωριό 45' από εδώ. Έχουμε γνωριστεί, είναι πολύ καλοί, αλλά τον τελευταίο καιρό έρχονται συνέχεια στο σπίτι. Ξέρουν ότι μένουμε πλέον μαζί. (Το σπίτι είναι γκαρσονιέρα και, όποτε έρχονται, εγώ πρέπει να φεύγω και να πηγαίνω στο πατρικό μου να κοιμάμαι γιατί δεν χωράμε όλοι). Τον τελευταίο μήνα έρχονται 2-3 φορές την εβδομάδα και μένουν. Και αρκετές φορές χωρίς να υπάρχει λόγος, που ήρθαν. Επίσης, δεν ενημερώνουν από πριν ότι θα έρθουν ούτε αν θα μείνουν. Παίρνουν τηλεφώνο και λένε ξεκινήσαμε από χωριό και ερχόμαστε να φάμε, τι έχετε φτιάξει; Μια-δυο ήταν ok, αλλά τώρα κάπου τράβηξε πολύ! Το αγόρι μου δεν δείχνει να έχει πρόβλημα, ούτε τους έχει πει κάτι προφανώς για να συνεχίζεται η κατάσταση. Πώς μπορώ να σταματήσω αυτή την κατάσταση; Τις τελευταίες ημέρες νιώθω να πνίγομαι και έχω αρχίσει και φοβάμαι ότι δεν κάνω καλά που θα προχωρήσουμε σε αρραβώνα. Τον αγαπάω πολύ, αλλά δεν μπορώ να έρχεται ο καθένας όποτε θέλει να σπíti, να ξεσπιτώνομαι εγώ και να μη βάζει όρια. Θεωρώ ότι αν του μιλήσω ανοιχτά θα νομίζει ότι δεν θέλω τους γονείς του (δεν έχω πρόβλημα μαζί τους απλά δεν μου αρέσει που έρχονται έτσι χωρίς λόγο όποτε να 'ναι κ δεν ειδοποιούν). Βοήθειααααα!

Η περίπτωση σου είναι κάτι ανάμεσα από «Οικογενειακές Ιστορίες» και «Διλήμματα» της Καινούργιου, φίλη μου. Και το χειρότερο είναι ότι εμείς τα βλέπουμε και γελάμε κι εσύ τα ζεις μες στο σπίτι σου. «Σπίτι σου», που λέει ο λόγος δηλαδή, γιατί αν είναι να μένεις 2-3 φορές την εβδομάδα αλλού, μάλλον πιο πολύ για «bed and breakfast» μου ακούγεται.

Μου λες πως έχετε κανονίσει να αρραβωνιαστείτε, να ξεκινήσετε μια κοινή πορεία στη ζωή σας και δεν αισθάνεσαι άνετα να του μιλήσεις ανοιχτά για κάτι που σε ενοχλεί; Πώς πιστεύεις ότι θα εξελιχθεί όλο αυτό; Εγώ πιστεύω ότι θα μπουκτίσεις από νεύρα και θυμό, αυτός δεν θα 'χει καταλάβει την τύφλα του και τζάμπα οι αγάπες και τζάμπα τα λουλούδια. Εννοείται ότι μπορείς και εννοείται ότι πρέπει να του εξηγήσεις με σαφήνεια τι νιώθεις για να βρει το πρόβλημα τη λύση του. Και θα τη βρει. Αλλιώς στείλε μου διεύθυνση, μπας κι ανέβω κι εγώ κανένα ΣΚ να με φιλοξενήσετε. Communication is the key, babe!

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρόμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παθιασμένο τραγούδι στο Athens Voice Radio 102.5

Για να καταχωρίσετε μια αγγελία επικοινωνήστε με το 210 3617.369 (11.00-18.00)

Χρεώσεις: € 34 οι 20 πρώτες λέξεις και € 0,35 κάθε επιπλέον. Αγγελία σε πλαίσιο: € 45.

Σε γνωρίζω...

Αβαντάξ, 27χρονος όμορφος επιχειρηματίας, καλλιεργημένος, με χιούμορ και ευαισθησίες, φιλόδοξος, οργανωτικός, οικονομικά ευκατάστατος με προσωπική και πατρική περιουσία, επιθυμεί γνωριμία γάμου. «Πάππας», Ομήρου 38, Κολωνάκι, 210 3620.147, www.pappas.gr

Ζήτη μου ό,τι θες

Guitar Lessons

Guitar teacher (with Master's degrees from the Musikhochschule of Cologne in Germany) with decades experience in education and many motivating ideas to practice and learn! All skill, age and experience levels. Lessons can be given in: German, Greek, English. Tel.: 6938675692

Μικρές αγγελίες

ΚΡΙΟΣ

(20 Μαρτίου - 19 Απριλίου)

Καλοπροαίρετη κι ευχάριστη εξωστρέφεια που ανοίγει πιο σοβαρά ζητήματα

Αυτή την εβδομάδα ο Ήλιος περνά στον Ζυγό (22) και τον ζωδιακό σου άξονα δημιουργώντας τις συνθήκες για πολυασχολία και έντονη κοινωνι-κότητα στις προσωπικές και επαγγελματικές σου σχέσεις, με ευχάριστες για σένα αφορμές, από τα παιδιά και την ερωτική σου ζωή, ως τη διασκέδαση ή κάποιο δημιουργικό σου πρότζεκτ. Είναι εύκολο να απορροφηθείς τελείως στην ποσότητα όσων συμβαίνουν και να είσαι κάπως παρών-απών, γι' αυτό θα σε ωφελήσει ιδιαίτερα να επιλέγεις αυτά που όντως σου δίνουν χαρά και ειλικρινά γουστά-ρεις, ώστε να μπορέσεις να ανταπεξέρθεις με επι-τυχία και να μη βρεθείς στη θέση να δώσεις πόρτα σε ωραίους ανθρώπους και πράγματα επειδή δεν έχεις χώρο. Ο Ερμής περνά στον Σκορπιό (27) στο τέλος της εβδομάδας ανοίγοντας κουβέντες και συναλλαγές που αφορούν επαγγελματικές συμ-φωνίες ή πρακτικές συνεννοήσεις, με οικονομικό ή συναισθηματικό έρεισμα, με τους ανθρώπους της καθημερινότητας σου. Σε αυτά, χρειάζεται ο-πωσδήποτε να χρησιμοποιείς το κεφάλι σου, επει-δή η συναισθηματική ένταση θα υπάρξει και θα σε κατευθύνει σε ακραίες λύσεις.

ΤΑΥΡΟΣ

(20 Απριλίου - 19 Μαΐου)

Ξεκνάς να λες όχι και μετά μπλέκεσαι σε κατα-στάσεις που αισθάνεσαι θύμα

Με τον Ήλιο στον Ζυγό (22) γίνεται δύσκολο να πεις όχι σε δουλειές και αγγα-ρείες, μάλλον επειδή είτε έχεις εμπλακεί οικειοθελώς, είτε αφορούν σπίτι και οικογένεια οπότε θεωρείς ότι δεν γίνεται να πεις όχι. Θα σε βοηθήσει να μη φορτώνεσαι πράγματα στον αυτόματο πιλότο και να είσαι λίγο πιο συνειδητός στο τι αφήνεις να εισχωρήσει στο καθημερινό σου πρόγραμμα. Πολλά θα είναι και πάλι, αλλά θα έχεις περισσότερες πιθανό-τητες να τα συνδυάζεις με επι-τυχία και χωρίς να βαρυνκώμεν για το τι πήγες και έκανες. Στο ίδιο πνεύμα καλό θα 'ναι να κινηθείς και στις προσωπικές κουβέντες, προσπαθώντας να αποφύγεις αυτά που μετά γίνονται «τι είπα πά-λι...». Ο Ερμής στον Σκορπιό (27) και τον ζωδιακό σου άξονα δίνει συναισθηματικότερο τόνο στην επικοινωνία στις σχέσεις σου, κι όχι μόνο τις προ-σωπικές, αφού εμπλέκεται κι οτιδήποτε αφορά χρήματα ή δημιουργικά πρότζεκτ. Επειδή εντεί-νει την ευθιξία και την πολύ προσωπική θεώρηση των πραγμάτων, χρειάζεται να προσπαθείς να κατανοείς για να αποφεύγεις τις συγκρούσεις.

ΔΙΔΥΜΟΙ

(20 Μαΐου - 20 Ιουνίου)

Ευχάριστο κλίμα που σε παρασύρει και εύκο-λα γίνεσαι υπερόπτης και απόλυτος

Με τον Ήλιο στον Ζυγό (22) σχεδόν κάθε κουβέντα, ιδέα και συνάντηση μπορεί να οδηγήσει σε κάτι ό-μορφο, σε ερωτικό επίπεδο, στη σχέση με τα παιδιά σου, στις δημιουργικές σου ασχολίες, σε επίπεδο διασκέδασης. Επειδή υπάρχει αρκετή προσφορά, είναι εύκολο να γίνεσαι απορριπτικός και να επιλέ-

γεις το επιφανειακά ευχάριστο. Θα είναι όμως εξαι-ρετικά ωφέλιμο σε δεύτερο χρόνο αν βάζεις και λί-γη κοινή λογική στο μείγμα και αποφασίσεις ότι δεν έχουν όλα την ίδια αξία, ασχέτως ενθουσιασμού. Ο Ερμής στον Σκορπιό (27) καταφτάνει με μαντάτα και συζητήσεις που φορτίζουν τη ρουτίνα σου, επει-δή σχετίζονται με την οικογένειά σου ή πράγματα που επιθυμείς για τον προσωπικό ή επαγγελματικό σου χώρο, ενδεχομένως και για τον εσωτερικό σου «χώρο». Οι επικοινωνιακές δυναμικές σε επίπεδο εργασίας και ζητημάτων ρουτίνας γίνονται αρκετά απαιτητικές και συγκρουσιακές, καθώς αισθάνεσαι εκ προοιμίου πως έχεις δίκιο κι έτσι γίνεται δύσκολο ή βαρετό το ν' ακούσεις τον άλλο ή έστω να προ-σπαθήσεις να αντιληφθείς γιατί συμβαίνει ό,τι συμ-βαίνει. Χρειάζεται μεγαλύτερη ενσυναίσθηση.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ

(21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου)

Βιάζεσαι να μπεις σε γνωστά μοτίβα και παρα-βλέπεις το διαφορετικό που χρειάζεσαι

Καθώς ο Ήλιος μπαίνει στον Ζυγό (22) ετοιμάζεσαι να χάσεις το κυρίως θέμα στο σπίτι, στο γραφείο, στο οικογενειακό περιβάλλον, ακόμη και μέσα σου. Ενδεχομένως ξοδεύεις για δουλειές και ε-ξωραϊσμούς ή ξοδεύεσαι σε προσπάθεια για να κάνεις τις σωστές επιλογές και να εξισορροπήσεις πάρα πολλούς παράγοντες. Θα βοηθήσει ιδιαίτε-ρα να κατανοήσεις ότι δεν υπάρχει πραγματική επιτυχία σε αυτή τη διαδικασία. Ό,τι καταφέρεις θα το έχεις πληρώσει χρυσό, ενώ θα το χρησιμοποιή-σεις σαν δικαιολογία για την αποτυχία να ασχολη-θείς με βασικά θέματα, όπως το να βρεθούν νέα μοτίβα και ισορροπίες, εξαιτίας ενός σωρού περιφερειακών και φαινομενικά επειγόντων ασχολιών. Θα το αντιληφθείς καθώς, ακόμη κι αν όλα πάνε καλά, θα αισθάνεσαι βαρύς. Ο Ερμής στον Σκορπιό (27) υπο-στηρίζει επαφές, γνωριμίες και προτάσεις στην προσωπική σου ζωή και τις δημιουργικές σου ασχολίες, αν και δύσκολα κάτι πραγματικά καινούριο, ί-σως μια ενασχόληση εκ νέου με κάτι που έχεις αφήσει σε εκκρε-μότητα. Χρειάζεται δε να κάνεις κάθε προσπάθεια να αποφύγεις τον συναισθηματικό χειρισμό.

ΛΕΩΝ

(22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου)

Πολλές κοινωνικότητες με ένα ευχάριστο ά-ρρωμα που δύσκολα αφήνουν κάτι πίσω

Με τον κυβερνήτη σου, Ήλιο, στον Ζυγό (22) η διά-κρισή σου για το πού πας, τι λες, γιατί και με ποιον, ετοιμάζεται να πετάξει από το παράθυρο. Μπαί-νεις σε μια έντονα κοινωνική περίοδο που κυριο-λεκτικά ψάχνεσαι για κάθε είδους επαφή, κουβέ-ντα, διαπραγματεύεσαι τα πάντα και θεωρείς ότι όσο περισσότερα υπάρχουν τόσο καλύτερες και οι επιλογές σου. Αυτό δεν ισχύει επειδή με την κο-σμοσυρροή, ιδεο-συρροή και προτασο-συρροή, αναγκαστικά βρίσκεσαι σε θέση να παίρνεις ένα σωρό αποφάσεις, να λες ένα σωρό πράγματα, χωρίς να έχεις χρόνο να εξετάσεις κατά πόσο συμ-βαδίζουν με σένα, μπορούν όντως να λειτουργή-σουν με όσα ήδη υπάρχουν στη ζωή σου και, τέ-λος, με ποιο κίνητρο γίνονται όλα αυτά. Είναι ένα «πολύ» που χρειάζεται προσεκτικό χειρισμό για να αφήσει «κάτι». Ο Ερμής στον Σκορπιό (27) σε υποψιάζει για το γεγονός, καθώς στο οικογενει-ακό περιβάλλον, το σπίτι, το γραφείο σου συζη-τιέται η μελλοντική πορεία συναισθηματικών και οικονομικών υποθέσεων και σχεδίων. Φρόντισε να διαφύγεις την ακραία υποκειμενικότητα, την επιθετικότητα, την εγωκεντρικότητα.

ΠΑΡΘΕΝΟΣ

(23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου)

Φτάνουν τα οφέλη των προσπαθειών σου, ό-μως εντείνουν την «πείνα» σου

Ο Ήλιος στον Ζυγό (22) έρχεται φέρνοντας δώρα με τη μορφή υλικών ή συναισθηματικών κερδών, τα οποία κατά κάποιο τρόπο ήταν χρωστούμε-να ή είναι το αποτέλεσμα της προσπάθειας που έκανες/κάνεις να διευθετήσεις δύσκολα και δυ-σάρεστα για σένα πράγματα. Καθώς υπάρχουν αρκετά αποτελέσματα, η φυσιολογική τάση θα

είναι ο εφρησυχασμός, το βόλεμα ή να θεωρήσεις ότι εφόσον κάποια πράγματα λειτούργησαν, έ-στω κι αναδρομικά κι αφού σου βγήκε το λάδι, αξίζει να συνεχίσουν. Καλό είναι όμως, όσο έχεις περισσότερους πόρους, υλικούς και άυλους, να διαθέσεις, και αισθάνεσαι πιο σίγουρος, να κάνεις ένα σοβαρό ξεδιάλεγμα με γνώμονα τι σου δίνει χαρά και είναι αληθινό και ειλικρινές, για να μη βρεθείς σε δεύτερο χρόνο σε επιφανειακά ευχα-ριστες συνθήκες, κενές νοήματος όμως. Ο Ερμής στον Σκορπιό (27) ανεβάζει τις εντάσεις και την επιθυμία σου να ασχοληθείς με επαγγελματικούς και κοινωνικούς στόχους. Φέρνει γενικά επαφές, συναναστροφές, μετακινήσεις. Σ' αυτές αξίζει να κινηθείς με γενναιοδωρία και κατανόηση κι όχι με αποκλειστικό μέτρο τι έχεις να κερδίσεις.

ΖΥΓΟΣ

(22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου)

Σωματική και ψυχολογική ανανέωση με σκο-πό καλύτερη ιεράρχηση αξιών

Ο Ήλιος στο ζώδιό σου (22) ανανεώνει τα αποθέ-ματά σου σε ζωτικότητα και τις ψυχολογικές α-ντοχές και βοηθά να βγεις από απογοητεύσεις και πράγματα που τελείωσαν ή για τα οποία δεν γίνε-ται τίποτα. Ξαναβλέπεις ευκολότερα την ευρύτε-ρη εικόνα της προσωπικής κι επαγγελματικής σου ζωής, πράγμα που μάλλον σε φέρνει σε επαφή με πολυάριθμους διαφορετικούς παράγοντες και δημιουργεί την αίσθηση πως χρειάζονται οπωσ-δήποτε επιλογές βάσει σχεδίου. Εδώ, δεν χρειά-ζονται ούτε όλα, ούτε όμως να «κόψεις» άτομα, ασχολίες ή σχέδια που ειλικρινά αγαπάς και στα οποία βγαίνει ο καλύτερος σου εαυτός. Αυτά γίνε-ται να συνδυαστούν όλα, εφόσον αποφασίσεις να απεμπλακείς από τα «άσχετα» όσο κι αν φαίνονται κοινωνικά ή συμβατικά «σχετικά». Ακόνισε την ό-ρασή σου για να δεις τη διαφορά. Ο Ερμής στον Σκορπιό (27) έρχεται με την υπόσχεση συναισθη-ματικού ή οικονομικού οφέλους, που πάει πακέτο με δυσάρεστες και χιλιοετήπαιμες κουβέντες κα-θώς και την αναγκαιότητα ενός άλλου σκεπτικού. Βρίσκεται έξω από τη συνηθισμένη σου κατανόη-ση, το άγχος του συμφέροντος και της βολής.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ

(23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου)

Μπαίνοντας στο τέλος του ετήσιου κύκλου με όλα τα παρεπόμενά του

Με τον Ήλιο στον Ζυγό (22) ανοίγει η ανακεφαλαι-ωτική περίοδος του έτους που προηγείται του μή-να του ζωδίου σου. Είναι αναμενόμενη η σωματική και ψυχολογική κούραση από το βουντό κοινωνι-κών κι επαγγελματικών στόχων, ιδιαίτερα αυτών που δεν φαίνεται να προχωρούν ή απαιτούν από σένα να γίνεις φιόγκος ώστε να βρεις έναν τρόπο να συμβαδίζεις με τις απαιτήσεις. Είτε επιλέξεις να «κόψεις» πράγματα κι άτομα, είτε πιο συμβιβαστι-κές λύσεις, η διαδικασία είναι αρκετά βαριά σωμα-τικά και συναισθηματικά. Θα σε βοηθήσει να είσαι ειλικρινής με τον εαυτό σου και τα κίνητρά σου και να γνωρίζεις ότι μπορείς να κρατήσεις μόνο πράγ-ματα, άτομα κι ασχολίες για τα οποία είσαι έτοιμος να τα δώσεις όλα, με διάρκεια, παρά την κούραση ή την απογοήτευσή σου. Ο Ερμής στο ζώδιό σου (27) και τα μαντάτα του επιβεβαιώνουν τα οικο-νομικά και συναισθηματικά σου σχέδια. Ωστόσο χρειάζεται προσοχή για να μη γίνει ένας μοχλός για να εκφράξεις νεύρα, θυμό και επιθετικότητα, όποτε θεωρείς ότι έχεις το πάνω χέρι.

ΤΟΞΟΤΗΣ

(22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου)

Νέες ασχολίες, προοπτικές και σχέδια που ό-μως δημιουργούν μπέρδεμα

Ο Ήλιος στον Ζυγό (22) έρχεται να διευρύνει την οπτική σου για τη νέα σεζόν, προσθέτοντας στις υποχρεώσεις και τους στόχους σου ομαδικές δρα-στηριότητες, χρόνο με φίλους, ελεύθερες ασχολί-ες και γενικότερα αφθονία ευχάριστων κοινωνικών περιστάσεων. Η τάση είναι σαφώς να μπεις με τα μπούνια σε όλα αυτά κι ενδεχομένως να αφήσεις τον γάμο και να πας για πουνράρια. Όπου γάμος η προσπάθεια να εξελιχθείς σε προσωπικό, επαγγελ-ματικό, επιμορφωτικό και επίπεδο εμπειρίας, σαν ανάγκη της καθημερινότητάς και των σχεδίων σου. Όπου πουνράρια οι επιλογές που ματαιώνουν τα προηγούμενα και η άρνηση να βρεις έναν λειτουρ-γικό συνδυασμό. Ο Ερμής στον Σκορπιό (27) επεν-

δύει όποιες δυσκολίες συνεννόησης, επικοινωνίας, κατανόησης και κατάληξης στις επαγγελματικές και προσωπικές σου σχέσεις με συναισθηματισμό, απαισιόδοξη σενarioλογία και σκέψεις και δράσεις στο πνεύμα «να πάρω το αίμα μου πίσω» ή «θα σας δείξω εγώ». Θα 'ναι πολύ πιο χρήσιμο να πεις ό,τι έγινε, έγινε, γνωρίζοντας ότι το μέλλον είναι μπρο-στά, όχι πίσω και πως τώρα είσαι λίγο σοφότερος.

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ

(21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου)

Πολλές ευκαιρίες, πολλές προσδοκίες από σέ-να και η τάση απλά να συμμορφωθείς

Με τον Ήλιο στον Ζυγό (22) η καριέρα και ο γάμος σου γίνονται βασικές εστίες προσοχής καθώς μέ-σα από τον σύντροφό σου, την ερωτική σου ζωή, τους συνεργάτες ή τις οικονομικές σου συμφω-νίες, επιβάλλονται πολυάριθμοι στόχοι και δια-νοίγονται ποικίλες προοπτικές. Αυτές αισθάνεσαι ότι σε απορροφούν, επιφανειακά οικειοθελώς, ουσιαστικά μάλλον για τα οφέλη που προσπαθείς να αντλήσεις παρά γιατί συμβαδίζουν απαραίτη-τα με τα δικά σου ζητούμενα. Θα είναι χρήσιμο να προσπαθήσεις να διακρίνεις ανάμεσα σε αυτά που αναμένονται από σένα και σ' αυτά που πηγάζουν από ειλικρινή αμοιβαιότητα στη σχέση, δηλαδή αυτά για τα οποία όντως χαίρεσαι να κοπιάσεις και να συμβιβαστείς και στα οποία μπορείς να συμβά-λεις δημιουργικά. Τα δεύτερα είναι σημαντικότε-ρα. Ο Ερμής στον Σκορπιό (27) διανθίζει τις ημέρες με πολλή κουβέντα κι επαφές για τα σχέδιά σου και για ό,τι περιμένεις από το μέλλον σου. Όσο πιο ανθρώπινα τα κάνεις και όσο λιγότερο μπεις στη διαδικασία να αντιμετωπίσεις άτομα και καταστά-σεις ως «εργαλεία», τόσο το καλύτερο για σένα.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ

(20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου)

Πόρτες που ανοίγουν και δυσκολία επιλογής «συνοδοιπώρων»

Ο Ήλιος στον Ζυγό (22) σε βγάζει σε «φωτεινότε-ρες» και περισσότερα υποσχόμενες προοπτικές στην προσωπική σου σχέση και τις επαγγελμα-τικές σου συμφωνίες και συνεργασίες. Αισθάνε-σαι ότι διαπραγματεύσεις, αλισβερίσι και γενικά όποια τριβή και πάλη άνοιξαν όντως δρόμο. Αυτό διανθίζει τα με ευκαιρίες για γνώση, γνωριμίες, είσοδο σε νέα περιβάλλοντα και αντικείμενα, νέα μέρη και σκεπτικά. Επειδή θα παίξουν σε συνδυα-σμό με τα υπάρχοντα άτομα στον φιλικό και συγ-γενικό σου κύκλο, όπως και πάνω σε υπάρχουσες πεποιθήσεις και γνώσεις, ίσως δημιουργηθεί έ-νας «συνωστισμός». Καλό θα 'ναι η αισιοδοξία του νέου δυναμικού και των δυσκολιών που μέι-ναν πίσω να μη σε παρασύρει να ασχοληθείς με όποιον, κι ό,τι σου παρουσιάζεται από τους απέ-ναντι. Βεβαιώσου ότι προχωράς με ό,τι κι όποιον ειλικρινά σχετίζεσαι. Με τον Ερμή στον Σκορπιό (27) το κλίμα σκληραίνει επικοινωνιακά, ειδικά σε επίπεδο καριέρας και κοινωνικών επαφών. Είναι εύκολο να υπερτιμήσεις την αξία σου, όπως και την αξία των συνεργασιών σου αν το δεις συναι-σθηματικά κι αυστηρά οικονομικά.

ΙΧΘΥΕΣ

(18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου)

Με άγχος να διατηρήσεις τα κεκτημένα και τα οφέλη σου κι αγωνία να πείσεις

Η οικονομική και συναισθηματική αξία των καθη-μερινών σου προσπαθειών σε επίπεδο δουλειάς και προσωπικής ρουτίνας αρχίζει να γίνεται αισθη-τή με τον Ήλιο στον Ζυγό (22). Αυτό, ενώ είναι ικα-νοποιητικό επειδή φέρνει κάποιου είδους αφθο-νία, δημιουργεί άγχος, προβληματισμό κι ένταση, επειδή άλλο να καταφέρεις κάτι κι άλλο να μπορέ-σεις να το διατηρήσεις ή να το αναπτύξεις. Έτσι ά-γεσαι και φέρεσαι συναισθηματικά από ένα σωρό πρακτικές πτυχές και το άγχος των σωστόων επι-λογών. Ο καλύτερος οδηγός είναι να θυμάσαι πως εφόσον εμπλέκονται κι άλλοι οι μόνες ορθές επι-λογές είναι αυτές που είναι καλύτερες για όλους. Από εκεί και πέρα, προσπάθησε να είσαι ειλικρινής και να μην κάνεις χίλια περιφερειακά πράγματα ως αποζημίωση για το ένα που δεν θέλεις ή δεν μπο-ρείς να κάνεις. Ο Ερμής στον Σκορπιό (27) δίνει νέα οπτική και ενδεχομένως πεποιθηθείς σε κάποια θέματα που αφορούν τη σχέση και την οικογένεια ή το σπίτι σου. Καινούριο θα είναι να ακούσεις για να καταλάβεις, όχι να μαλώσεις για να πείσεις. **A**

**Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάξεις και τον ωροσκόπο σου*

Νέο **molto** με βερίκοκο

**Τώρα η καρδιά του molto
είναι από **spinspan** βερίκοκο.**

Απόλαυσε τώρα το αγαπημένο σου croissant, με βελούδινη γέμιση Spin Span βερίκοκο,
για φρουτένια απόλαυση οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας.
Θα το βρεις στην πορτοκαλί συσκευασία.

LANCÔME
PARIS

IDÔLE

L'INTENSE

TO NEO APOMA